

วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

JOURNAL OF MANAGEMENT SCIENCE UDON THANI RAJABHAT UNIVERSITY

ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม – มิถุนายน 2562)

Vol.1 No.3 (May – June 2019)

ISSN 2228-8031

บทความวิจัย

- ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอาเซียนต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดชายแดนภาคใต้ 1
อาหวัจ ลำนัย
- การศึกษากระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์ เรื่อง “พิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ)” 21
จิตรกร ฅตุง, กฤติยา พึ่งพระ, ดาว ดุเบย์, สีนีภรณ์ วัฒนจินดา และ มนต์ชัย น้อยคำสิน
- การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีเพื่อการตัดสินใจของกลุ่มเกษตรกรปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 35
พวงทอง วัชรราชกูร์ และ จันทร์ฉาย กันทิวศ
- ความสัมพันธ์และผลกระทบของทักษะทางวิชาชีพบัญชี การตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพ 49
 กับคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย
ฉายรุ่ง ไชยกำบัง, ฉัตรรัชดา วิโรจน์รัตน์, ชัยวิชญ์ คำภิรมย์ และ อนุชา พุฒิกุลสาร
- ปัจจัยในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชี 61
 ในเขตกรุงเทพมหานคร
สุพจน์ ปานน้อย, เจตรัมภา พรหมทะสาร, สุรีย์ โปษภรณ์ และ ประเวศ เพ็ญวุฒิกุล
- การเพิ่มมูลค่าสินค้าเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืนของกลุ่มโรงสีข้าวบ้านห้วยดง 73
 ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
ทิพย์สุดา ทาสีดำ, ผลามาศ มุลวันดี และ สายฝน อุไร

วารสารวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม – มิถุนายน 2562)
JOURNAL OF MANAGEMENT SCIENCE
UDON THANI RAJABHAT UNIVERSITY
Vol. 1 No. 3
May – June 2019
ISSN 2228-8031

วารสารวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม – มิถุนายน 2562)

วัตถุประสงค์

วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิชาการในกลุ่มสาขาต่าง ๆ ได้แก่ บริหารธุรกิจ การจัดการทั่วไป นิเทศศาสตร์ การบัญชี เศรษฐศาสตร์ การจัดการการโรงแรมและการท่องเที่ยว และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีและผู้เขียนจากหน่วยงานภายนอก เพื่อเป็นการเผยแพร่และส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ รวมทั้งเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการระหว่างคณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย และบุคคลทั่วไป โดยบทความที่ได้รับการตีพิมพ์นั้น ล้วนผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะศาสตร์บทความละ 2 ท่าน

เจ้าของ

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

กำหนดการเผยแพร่

6 ฉบับต่อปี

ฉบับที่ 1 มกราคม – กุมภาพันธ์ (กำหนดออกเดือนกุมภาพันธ์)

ฉบับที่ 2 มีนาคม – เมษายน (กำหนดออกเดือนเมษายน)

ฉบับที่ 3 พฤษภาคม – มิถุนายน (กำหนดออกเดือนมิถุนายน)

ฉบับที่ 4 กรกฎาคม – สิงหาคม (กำหนดออกเดือนสิงหาคม)

ฉบับที่ 5 กันยายน – ตุลาคม (กำหนดออกเดือนตุลาคม)

ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน – ธันวาคม (กำหนดออกเดือนธันวาคม)

การจัดพิมพ์

ฉบับละ 300 เล่ม

สถานที่พิมพ์

ศักดิ์ศรีอักษรการพิมพ์

เลขที่ 33 ถนนทหาร ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

โทรศัพท์: 042-341202 โทรสาร: 042-341203

สถานที่ติดต่อ

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

อาคาร 3 เลขที่ 64 ถนนทหาร ตำบลหมากแข้ง

อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

โทรศัพท์: 042-211040 ต่อ 1160 โทรสาร: 042-211069

วารสารวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม – มิถุนายน 2562)

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรูญ ถาวรจักร

อธิการบดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุพาลักษณ์ ทองธิราช

คณบดีคณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภกฤต ปิติพัฒน์

รองคณบดีคณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร. เผ่าไทย วงศ์เหลา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา จีงสุวดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกอร บุญมี

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญฤดี ตันตระกูล

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุรงค์ ศรีวงษ์วรรณะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฏฐ์ ภาสพันธ์พัฒนกุล

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสุนันท์ ประเสริฐสังข์

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎา ณ หนองคาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐ อมรภิญโญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สายสีสด

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รชต สอนสวัสดิ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชฎาภรณ์ แสงทามาตย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ดร.สาวิตรี บุญมี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

วารสารวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม – มิถุนายน 2562)

คณะกรรมการดำเนินงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภกฤต ปิติพัฒน์	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพรพิทย์ เลิศปรีดากร	กรรมการฝ่ายตรวจสอบภาษาต่างประเทศ
นายพีระชัย ศรีบุญเรือง	กรรมการฝ่ายสารสนเทศ
นายณพนธ์ ลาลด	กรรมการฝ่ายออกแบบรูปเล่ม
นางสาวชวพร แสงราม	กรรมการฝ่ายการเงินและพัสดุ
นางธนารีย์ เลิศนราพันธ์	กรรมการฝ่ายพิสูจน์อักษร
นางสาวอารยา ศรีสาพันธ์	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ (Peer Review)

วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม – มิถุนายน 2562)

รองศาสตราจารย์ ดร.กิงพร ทองใบ	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
รองศาสตราจารย์ ดร.เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย	มหาวิทยาลัยนเรศวร
รองศาสตราจารย์ ดร.เผ่าไทย วงศ์เหลา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิี ธีรสรณ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.สืบชาติ อันทะไชย	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
รองศาสตราจารย์ ดร.ภณิดา สุนทรไชย	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผไทรัตน์ ภาสนพิพัฒนกุล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสุนันท์ ประเสริฐสังข์	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลภัสรดา พิษญาธิรนาถ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกอร บุญมี	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา จึงสุวดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุรงค์ ศรีวิชัยวรรณะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญฤดี ตันตระบันติตย์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎา ณ หนองคาย	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรร สายสีสด	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณิศรา ธีรสุนทรสกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐ อมรภิญโญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภกฤต ปิติพัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รชต สอนสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรพ มาณะจิตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนัญญา สินชื่น	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญช่วง ศรีธรรมาภรณ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พชฎาภรณ์ แสงทามาดย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ดร.สาวิตรี บุญมี	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ดร.สมคิด นาพรม	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

บทบรรณาธิการ

วารสารฯ นี้เป็นวารสารฉบับที่สาม เป็นการนำเสนอบทความวิจัยทั้งสิ้น จำนวน 6 บทความ ซึ่งยังคงไว้ในความหลากหลายขององค์ความรู้ทางวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นด้านการท่องเที่ยว การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ และองค์ความรู้ทางด้านการบัญชี โดยทุกบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารฯ ต้องผ่านกระบวนการทั้งในส่วนของคณะกรรมการกลั่นกรองบทความ และผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ ที่ทางกองบรรณาธิการได้กำหนดเป็นกรอบที่จะรับบทความ เพื่อพิจารณาลงตีพิมพ์ นอกจากนี้ทางวารสารฯ ยังได้คำนึงถึงสำคัญของจริยธรรมในการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารฯ อย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นเรื่องที่กองบรรณาธิการให้ความสำคัญอย่างยิ่งเสมอมา

ศุภกฤต ปิติพัฒน์

บรรณาธิการ

จริยธรรมในการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียน (Duties of Authors)

1. ผู้เขียนต้องรับรองว่าผลงานที่ส่งมานั้น เป็นผลงานใหม่และไม่เคยตีพิมพ์ที่ไหนมาก่อน
2. ผู้เขียนต้องรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัย ไม่บิดเบือนข้อมูลหรือให้ข้อมูลเท็จ
3. ผู้เขียนต้องอ้างอิงผลงานของผู้อื่น หากมีการนำผลงานเหล่านั้นมาใช้ในการผลงานตนเอง รวมทั้งจัดทำรายการอ้างอิงท้ายบทความตามรูปแบบที่กำหนด
4. ผู้เขียนต้องเขียนบทความวิจัยให้ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนด
5. ผู้เขียนที่มีชื่อปรากฏในบทความทุกคน ต้องเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัยจริง
6. ผู้เขียนต้องระบุแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัยนี้
7. ผู้เขียนต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (หากมี)

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการวารสาร (Duties of Editors)

1. บรรณาธิการวารสารมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารฉบับนี้
2. บรรณาธิการวารสารต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียน และผู้ประเมินบทความ แก่บุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง ในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ
3. บรรณาธิการวารสารต้องตัดสินใจในการคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความสำคัญ ความใหม่ ความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหากับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ
4. บรรณาธิการวารสารต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว
5. บรรณาธิการวารสารต้องไม่ปฏิเสธการตีพิมพ์บทความเพราะความสงสัยหรือไม่แน่ใจ ต้องหาหลักฐานมาพิสูจน์ข้อสงสัยนั้น
6. บรรณาธิการวารสารต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน ผู้ประเมิน และทีมผู้บริหาร
7. บรรณาธิการวารสารต้องมีการตรวจสอบบทความในด้านการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง โดยใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เพื่อให้แน่ใจว่าบทความที่ส่งตีพิมพ์ในวารสาร ไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น
8. หากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่นในกระบวนการประเมินบทความ บรรณาธิการต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจงประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้น ๆ

จริยธรรมในการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

บทบาทหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ (Duties of Reviewers)

1. ผู้ประเมินบทความ ต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความที่ส่งมา เพื่อพิจารณาแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง ในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ (Confidentiality)
2. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่าตัวเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน เช่น เป็นผู้ร่วมโครงการ หรือรู้จักผู้เขียนเป็นการส่วนตัว หรือเหตุผลอื่น ๆ ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความ ควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้น ๆ
3. ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่จะมีต่อสาขานั้น ๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงาน ไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับ มาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความวิจัย
4. ผู้ประเมินบทความต้องระบุผลงานวิจัยที่สำคัญ ๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้เขียนไม่ได้อ้างถึงเข้าไปในการประเมินด้วย นอกจากนี้ หากมีส่วนใดของบทความที่มีความเหมือนหรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่น ๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้กับบรรณาธิการทราบด้วย

สารบัญ

บทบรรณาธิการ.....	vi
จริยธรรมในการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	vii
สารบัญ.....	ix
ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอาเซียนต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดชายแดนภาคใต้	
อาทวันง ล่า่นุ้ย.....	1
การศึกษากระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์ เรื่อง “พิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร	
แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ)”	
จิตรกร ผดุง, กฤติยา พึ่งพระ, ดาว ดูเบย์, สนิมกรณ วฒนจินดา และ มนต์ชัย น้อยคำลีน..	21
การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีเพื่อการตัดสินใจของกลุ่มเกษตรกรปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	
พวงทอง วังราษฎร์ และ จันทรฉาย กันทิวังค์.....	35
ความสัมพันธ์และผลกระทบของทักษะทางวิชาชีพบัญชี การตระหนักถึงจรรยาบรรณ	
วิชาชีพกับคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรใน	
ประเทศไทย	
ฉายรุ่ง ไชยกำบัง, ฉัตรรัชดา วิโรจน์รัตน์, ชัยวิชญ์ คำภิรมย์ และ อนุชา พุฒิกุลสาคร.....	49
ปัจจัยในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีใน	
เขตกรุงเทพมหานคร	
สุพจน์ ปานน้อย, เจตรัมภา พรหมทะสาร, สุรีย์ โปษกรณัฐ และ ประเวศ เพ็ญวุฒิกุล..	61
การเพิ่มมูลค่าสินค้าเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืนของกลุ่มโรงสีข้าวบ้านหัวดง	
ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	
ทิพย์สุดา ทาสีดำ, ผกามาศ มูลวันดี และ สายฝน อูไร.....	73
คำแนะนำสำหรับผู้เขียน.....	89

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอาเซียนต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดชายแดนภาคใต้
THE SATISFACTION OF ASEAN TOURISTS TOWARDS TOURISM IN SOUTHERN
BORDER PROVINCES OF THAILAND

อาหวิง ล่านุย¹

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

Awang Lanui¹

¹Faculty of Humanities and Social Science, Prince of Songkla University, Pattani Campus

(Received: April 20, 2019 ; Revised: May 2, 2019 ; Accepted: May 9, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของนักท่องเที่ยวอาเซียน โดยศึกษาเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวอาเซียนจำนวน 150 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ที่มีค่า IOC แต่ละข้อมากกว่า 0.75 และค่าความสอดคล้องโดยรวมเท่ากับ 0.83 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ส่วนการศึกษาเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 10 ราย

ผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวอาเซียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อยู่ในช่วงอายุ 20-29 ปี มีสถานภาพโสด ส่วนใหญ่อยู่อายุ 70 มาจากประเทศมาเลเซีย มีการศึกษาระดับอนุปริญญา-ปริญญาตรี อาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชนและมีรายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวที่มีหลากหลายรูปแบบ เดินทางได้สะดวก สถานที่สะอาด สถานที่มีความสวยงาม มีความปลอดภัยระหว่างการท่องเที่ยว โดยความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวรวมทุกด้านเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 อยู่ในระดับปานกลาง

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อสถานที่พัก ส่วนใหญ่ตั้งอยู่บริเวณสถานที่ท่องเที่ยวหรือย่านธุรกิจ เดินทางสะดวก ที่พักสะอาด บรรยากาศน่าพักผ่อน มีความปลอดภัยและมีวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับที่พักครบ สามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับที่พักและจองที่พักผ่านระบบออนไลน์ได้ ส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมก็สามารถเลือกหาที่พักที่ให้บริการตามหลักศาสนาอิสลามได้ โดยความพึงพอใจรวมทุกด้านเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 อยู่ในระดับมาก

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ บุคลากร ที่มีความกระตือรือร้นในการให้บริการ รวดเร็ว ทันเวลา และมีอัธยาศัยดี สามารถตอบคำถาม ให้คำแนะนำได้ทุกเรื่อง โดยความพึงพอใจรวมทุกด้านเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 อยู่ในระดับมาก

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะถนนสายหลักที่ออกจากชายแดน มีป้ายบอกเส้นทาง มีที่พักริมทาง มีร้านอาหาร สถานที่ปฏิบัติศาสนกิจ โดยร้านอาหารมีหลายรูปแบบ มีอาหารให้เลือกหลากหลาย รวมทั้งอาหารฮาลาลก็หาได้ไม่ยาก สถานที่ท่องเที่ยวมี

ความเป็นระเบียบและมีข้อมูลข่าวสาร กฎระเบียบที่อาจเป็นอุปสรรคข้อจำกัดในการเข้ามาในพื้นที่อยู่บ้าง โดยความพึงพอใจรวมทุกด้านต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 อยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, นักท่องเที่ยวอาเซียน, จังหวัดชายแดนภาคใต้

ABSTRACT

This research aimed to study the satisfaction of tourism in the southern border provinces of ASEAN tourists. By quantitative study, 150 samples of ASEAN travelers were interviewed using the interview form with 0.75 of IOC. By qualitative study, the collected data was from 10 key informants.

The results showed that most ASEAN tourists were female, in the age range of 20-29 years, having a single status and majority 70 percent from Malaysia, with a diploma-bachelor's degree, in private sectors and a monthly income 20,001-30,000 baht. The tourists were satisfied with attractions with a variety of styles; convenient to travel, clean places, beautiful places and safe during travel. The satisfaction with the tourist attractions in all aspects was 3.30 which was at moderate level.

About the accommodation, the tourists were satisfied with the places located in tourist areas or business areas; have convenient transportation, clean accommodation, relaxing atmosphere, safe and all the necessary equipment and supplies for accommodation. They could easily find information about accommodation and book accommodation online. Muslim tourists could choose to find accommodation based on Islamic principles. The satisfaction with the accommodation in all aspects was 3.57 which was at a high level.

About the services of the staffs, the tourists were satisfied with the enthusiastic staffs in providing fast, timely and courteous service information on all matters. The total satisfaction with the services in all aspect was 3.85 at a high level.

About the facilities, the tourists were especially satisfied with the main roads from border, signs for directions, rest areas with restaurants, prayer places. They were also satisfied with several food centers as there were many food choices, including halal food. However, there were rules that may be a barrier to enter into the areas. The total satisfaction with the facilities in all aspect was 3.26 -at a moderate level.

Keywords: Satisfaction, ASEAN Tourists, Tourism, Southern Border Provinces

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นภาคเศรษฐกิจที่รองรับแรงงาน สร้างรายได้ และความหลากหลายของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (Srinivasan et. al, 2012) ให้กับประเทศ รวมทั้งยังมีบทบาททางอ้อมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม การปกป้องสิ่งแวดล้อม การสร้างความตระหนักของความเป็นพลูวัฒนธรรมที่นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศ (Ramona & Carmen, 2009) การท่องเที่ยวจึงมีความสำคัญโดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา (Kaosa-ard, 2002) ทั้งนี้เพราะการท่องเที่ยวสามารถสร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศโดยไม่ต้องลงทุนสูง แต่สามารถนำเข้าเงินตราต่างประเทศได้มาก ช่วยให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องมีงานทำและมีรายได้ หลายประเทศจึงใช้การท่องเที่ยวเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

การท่องเที่ยวไทยขยายตัวต่อเนื่องจากปี 2552 ถึงปี 2557 ทั้งด้านจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ โดยตลาดหลักที่มีส่วนแบ่งการตลาดรวมกันมากกว่าร้อยละ 60 คือ จีน อินเดีย สหราชอาณาจักร มาเลเซีย ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เยอรมนี เกาหลีใต้ และฝรั่งเศส และรายได้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสูงสุดเป็นอันดับ 10 ของโลก อัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 26.35 ต่อปี ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครั้งของนักท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ระยะเวลาพำนักรมีอัตราการขยายตัวค่อนข้างต่ำคือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 0.1 วัน ซึ่งนับเป็นข้อจำกัดประการหนึ่งในการเพิ่มรายได้ให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558)

การท่องเที่ยวมีปัจจัยหลักสำคัญ 2 ประการคือ ปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูด โดยปัจจัยผลักดันเป็นลักษณะทางจิตวิทยาสังคมของคนในพื้นที่ต้นทางที่ต้องการหลีกเลี่ยงจากความจำเจในชีวิตประจำวัน เพื่อพักผ่อนคลายเครียดจากการทำงาน หรือไปเยี่ยมเยียนญาติพี่น้องเพื่อนฝูง รวมทั้งการสร้างสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่นและการหาประสบการณ์ใหม่ ซึ่งอยู่นอกเหนือบทบาทของพื้นที่ปลายทาง ส่วนปัจจัยดึงดูดจะอยู่ที่พื้นที่ปลายทางที่คนต้องการไป ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวก อาหาร ที่พัก ราคาสินค้าและบริการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและวิถีชีวิต การเข้าถึง สินค้าของที่ระลึกและกิจกรรมการท่องเที่ยว ความปลอดภัย การส่งเสริมการตลาดและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว (พรทิพย์ บุญเที่ยงธรรม, 2555) รวมทั้งความพร้อมด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว (ธฤติมา อัญญะพรสุข, 2558) ซึ่งเป็นปัจจัยที่จำเป็นต้องตอบสนองนักท่องเที่ยวให้มากที่สุดเพื่อผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว

การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวไทยไปสู่ความมั่นคง ความมั่งคั่ง และความยั่งยืน เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและชุมชน และสามารถสร้างงาน สร้างรายได้ และความมั่นคงทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้อง

พิจารณาจากปัจจัยดึงดูดของการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มศักยภาพและสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขันให้กับบุคลากรและผู้ประกอบการ โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการเพิ่มความพึงพอใจต่อปัจจัยดึงดูดของนักท่องเที่ยว ซึ่งต้องพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีความปลอดภัย ความสะอาด และการเข้าถึงได้อย่างสะดวก รวมทั้งการพัฒนาบุคลากร ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวที่พร้อมให้บริการ ขณะเดียวกันการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมที่ได้มาตรฐานอย่างทั่วถึง ครอบคลุมเส้นทางหลักและเส้นทางรองที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การกระจายช่วงเวลาการท่องเที่ยว กระจายแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้าการท่องเที่ยวและการเติบโตอย่างยั่งยืนของนักท่องเที่ยวที่สมดุลกับขีดความสามารถในการรองรับ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558)

จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่รองรับนักท่องเที่ยวอาเซียนจากประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซียจำนวนมากในแต่ละปี ทั้งนี้เนื่องจากมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ ทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น น้ำตก หาดทราย ชายทะเล และทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น แหล่งโบราณคดีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ประเพณี เทศกาลต่างๆ (IMT-GT, 2015) โดยทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีลักษณะสำคัญครบ 3 ประการ คือ เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้ง่ายและเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สามารถสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวได้ และองค์ประกอบดังกล่าวถ้ามีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเหมาะสม จะทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดีและจะส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจในพื้นที่ (Siegel & Jakus, 1995)

อย่างไรก็ตาม ทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมีความแตกต่างกันเนื่องจากสภาพภูมิประเทศ วัฒนธรรม ความเข้มแข็งของชุมชน ขณะเดียวกันภาพลักษณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว ส่งผลให้ปริมาณนักท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ของพื้นที่ด้วย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) ดังนั้น รัฐบาลจำเป็นต้องสร้างความสมดุลระหว่างการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว และการสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดการเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนในระยะยาว ซึ่งจะทำให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการสร้างรายได้เพื่อฟื้นฟูสถานะทางเศรษฐกิจของพื้นที่ตามที่คาดหวังด้วย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558)

การดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศ นอกจากความสมบูรณ์ของทรัพยากรการท่องเที่ยวแล้ว การจัดการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับท่องเที่ยว ก็จะต้องสร้างความประทับใจและความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวด้วย โดยเฉพาะพนักงานในภาคการท่องเที่ยว ซึ่งจะต้องให้บริการอย่างสุภาพและเป็นมิตร ซึ่งเป็นปัจจัยที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุด นอกจากนั้นนักท่องเที่ยวยังให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ราคาค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ช่องทางในการจำหน่าย

ผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมการตลาด ลักษณะทางกายภาพ เครือข่ายการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ่านระบบออนไลน์ (เชษฐินี เขียวนาวัน, 2553) ทั้งนี้ เพื่อให้กลุ่มนักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจและกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ รวมทั้งการจูงใจนักท่องเที่ยวรายใหม่ให้เข้ามาท่องเที่ยวด้วย

ดังนั้น การสร้างแรงจูงใจเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาในพื้นที่ จึงจำเป็นต้องเพิ่มมาตรการและกลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวในพื้นที่ด้วย โดยเฉพาะความพึงพอใจต่อปัจจัยดึงดูดของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อให้กลับมาท่องเที่ยวซ้ำ รวมทั้งการแนะนำชักจูงนักท่องเที่ยวรายใหม่ให้เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ การเพิ่มระยะเวลาพำนักในพื้นที่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐบาลและเอกชนจึงจำเป็นต้องมีนโยบาย แผนงาน และกลยุทธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและรายได้เข้าประเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การเจริญเติบโตและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศด้วย (Samimi et al, 2011) งานวิจัยเรื่องนี้จึงสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอาเซียนต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อยกระดับการท่องเที่ยวในพื้นที่

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของนักท่องเที่ยวอาเซียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

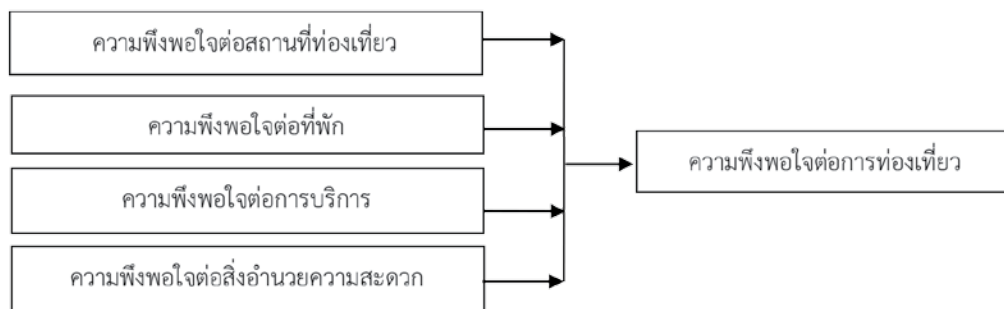
ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการ โดยจะแสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นบวกเมื่อบุคคลได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย แต่ความพึงพอใจของบุคคลจะไม่มีที่สิ้นสุดสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา และสภาพแวดล้อม บุคคลจึงมีโอกาที่จะเปลี่ยนแปลงความพึงพอใจได้ โดยอาจจะเปลี่ยนแปลงจากสิ่งที่เคยพึงพอใจเป็นไม่พึงพอใจหรือจากไม่พึงพอใจเป็นพึงพอใจได้

การท่องเที่ยวเป็นสินค้าบริการที่มีคุณสมบัติเฉพาะที่แตกต่างจากสินค้าอื่นๆ เนื่องจากไม่สามารถเก็บรักษาได้ ขณะเดียวกันก็ประกอบด้วยสินค้าน้อยๆ ที่หลากหลาย กระบวนการผลิตและการบริโภคจะเกิดขึ้นพร้อมกัน ขณะเดียวกันการท่องเที่ยวยังอ่อนไหวต่อเหตุการณ์วิกฤตและความไม่แน่นอน จากความวุ่นวายทางการเมือง สงคราม และโรคระบาด รวมทั้งต้องใช้ระยะเวลาในการวางแผนการผสมสินค้าต่างๆ ขึ้นมาเป็นสินค้าท่องเที่ยว องค์การการท่องเที่ยวโลก (WTO) ได้จึงกำหนดขอบเขตนโยบายหลักที่สำคัญของการบริหารจัดการท่องเที่ยวไว้ 5 ประการ คือ (มิ่งสรรพ ขาวสะอาด, 2556) การมีความเข้าใจในตลาด การสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้มาเยือน การกำกับให้เกิดข้อตกลงทางการค้าที่ดีและเหมาะสม การทะนุบำรุงและรักษาแหล่งท่องเที่ยว การส่งเสริมให้มีการสนับสนุนและช่วยเหลือ

ธุรกิจท่องเที่ยว ซึ่งจะเห็นได้ว่าการสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวที่เป็นผู้รับบริการเป็นประเด็นหลักที่สำคัญ ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องติดตามความพึงพอใจของผู้บริโภคตลอดเวลาที่ให้บริการ เพราะเป็นดัชนีที่แสดงถึงประสิทธิภาพของบริการและสามารถประมาณการอุปสงค์ของการท่องเที่ยวที่แม่นยำและได้รับผลประโยชน์สูงสุดจากการลงทุนในการผลิตสินค้าท่องเที่ยว (มิ่งสรรพ ขาวสะอาด, 2556)

การศึกษาครั้งนี้ให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งได้จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว ดังนี้

สุภาพ ประภาสวัสดิ์ (2554) พบว่า สถานที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวมากที่สุด ขณะที่ ประภาพร พนมไพร (มปป.) พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านสถานที่พักมากที่สุด ส่วน พรประภา ไชยอนุกุล (2557) พบว่า การให้บริการของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก และ กฤตชน พิชญบุญช่วย และ สมบัติ กาญจนกิจ (2557) พบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน คณะผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบการศึกษาในครั้งนี้ไว้ 4 ด้าน ดังกล่าวคือ สถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของนักท่องเที่ยวอาเซียน มีระเบียบวิธีการศึกษาดังต่อไปนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรในการศึกษาคือ นักท่องเที่ยวอาเซียนที่เดินทางมาเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แท้จริง จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

โดยใช้สูตรของ W.G. Cochran ที่ระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ระดับค่าความเคลื่อนร้อยละ 5 ด้วยจากสัดส่วนร้อยละ 10 ของประชากร จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 138.3 ผู้วิจัยจึงได้ปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 150 ราย โดยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากนักท่องเที่ยวอาเซียนที่เดินทางเข้ามาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เทศบาลนครหาดใหญ่ ซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวอาเซียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (Askew & Cohen, 2004; Maud, 2011)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เครื่องมือรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความพึงพอใจของการท่องเที่ยว โดยการใช้แบบสัมภาษณ์เป็นภาษามลายูและภาษาอังกฤษที่ผ่านการทดสอบความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ในการวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ราย มีค่า IOC แต่ละข้อมากกว่า 0.75 และค่าความสอดคล้องโดยรวมเท่ากับ 0.83 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวอาเซียนในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลคือนักท่องเที่ยวอาเซียนที่เดินทางมาเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง จำนวน 10 ราย โดยผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลรายบุคคลแบบไม่เป็นทางการ ด้วยแนวคำถามถึงโครงสร้างที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัยด้วยภาษามลายูหรือภาษาอังกฤษ และบันทึกประเด็นสำคัญจากการสัมภาษณ์

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยข้อมูลคุณลักษณะของนักท่องเที่ยวนำเสนอเป็นค่าร้อยละในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ส่วนข้อมูลความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวนำเสนอเป็นร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละด้านและภาพรวมของการท่องเที่ยว โดยมีระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์คือคะแนนเฉลี่ย มากที่สุด (4.51-5.00) มาก (3.51-4.50) ปานกลาง (2.51-3.50) น้อย (1.51-2.50) น้อยที่สุด (1.00-1.50) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์เนื้อหาและอธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุผลในแต่ละประเด็นที่กำหนด

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะของนักท่องเที่ยวอาเซียน

นักท่องเที่ยวอาเซียนที่เข้ามาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่ร้อยละ 53.33 เป็นเพศหญิง อยู่ในช่วงอายุ 20-29 ปี มากที่สุดร้อยละ 34.00 มีสถานภาพโสดมากที่สุดร้อยละ 46.00 ส่วนใหญ่ร้อยละ 76.00 เป็นนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย และ มีการศึกษาระดับอนุปริญญา-ปริญญาตรี ร้อยละ 77.67 โดยมีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มากที่สุดร้อยละ 34.67 มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 20,001-30,000 บาท มากที่สุดร้อยละ 38.00

2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอาเซียน

ตารางที่ 1 ระดับความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของนักท่องเที่ยวอาเซียน

ด้าน	ระดับความพึงพอใจ							ระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	SD	
1. การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว	21	49	57	21	2	3.44	1.932	ปานกลาง
2. ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว	9	45	64	27	5	3.17	1.844	ปานกลาง
3. สถานที่จอดรถ เพียงพอ สะดวกปลอดภัย	12	33	55	47	3	3.02	1.795	ปานกลาง
4. ความสวยงาม บรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยว	17	43	70	20	0	3.38	1.912	ปานกลาง
5. ป้ายสัญลักษณ์บอกทิศทางในแหล่งท่องเที่ยว	14	40	67	29	0	3.26	1.873	ปานกลาง
6. สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว	9	66	52	23	0	3.40	1.921	ปานกลาง
7. เอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว	21	49	57	21	2	3.44	1.932	ปานกลาง
รวม	103	325	422	188	12	3.30	0.713	ปานกลาง

ความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของนักท่องเที่ยวอาเซียนอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ทั้งด้านการให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว สถานที่จอดรถ เพียงพอ สะดวก ปลอดภัย ความสวยงาม บรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยว ป้ายสัญลักษณ์บอกทิศทางในแหล่งท่องเที่ยว สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว และเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว โดยระดับความพึงพอใจรวมทุกด้านเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจต่อสถานที่พักในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของนักท่องเที่ยวอาเซียน

ด้าน	ระดับความพึงพอใจ							ระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	SD	
1. สิ่งอำนวยความสะดวกในโรงแรมที่พัก	8	99	34	7	2	3.69	2.015	มาก
2. การให้บริการของเจ้าหน้าที่	9	82	48	6	5	3.69	1.971	มาก
3. ความสะอาดบริเวณที่พัก	5	84	48	10	3	3.56	1.958	มาก
4. ความปลอดภัยในที่พัก	5	76	54	15	0	3.47	1.943	ปานกลาง
5. บรรยากาศในที่พัก	3	82	54	11	0	3.51	1.956	มาก
6. ทำเลที่ตั้ง	12	88	41	9	0	3.68	2.013	มาก
รวม	42	511	279	58	10	3.57	0.806	มาก

ความพึงพอใจต่อสถานที่พักในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของนักท่องเที่ยวอาเซียน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงแรมที่พัก การให้บริการของเจ้าหน้าที่ ความสะอาดบริเวณที่พัก บรรยากาศในที่พัก และทำเลที่ตั้ง อยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านความปลอดภัยในที่พักมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับความพึงพอใจรวมทุกด้านเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 ระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่/บุคลากรการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของนักท่องเที่ยวอาเซียน

ด้าน	ระดับความพึงพอใจ							ระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	SD	
อัยยาศัยดี ยิ้มแย้ม พุดจาดีสุภาพ	17	97	30	6	0	3.83	2.061	มาก
การบริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว	36	57	55	2	0	3.85	2.065	มาก
การดูแลเอาใจใส่ กระตือรือร้น เต็มใจบริการ	30	72	40	8	0	3.82	2.059	มาก
การให้คำแนะนำ หรือตอบข้อซักถามเป็นอย่างดี	30	85	29	6	0	3.92	2.092	มาก
รวม	113	311	154	22	0	3.85	1.034	มาก

ความพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ บุคลากรของสถานที่พักในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของนักท่องเที่ยวอาเซียน ด้านอรรถาศัยดี ยิ้มแย้ม พุดจาดีสุภาพ การบริการด้วยความสะดวกรวดเร็ว การดูแลเอาใจใส่ กระตือรือร้น เต็มใจบริการ การให้ข้อเสนอแนะ หรือตอบข้อซักถามเป็นอย่างดี อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยระดับความพึงพอใจรวมทุกด้านเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4 ระดับความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของนักท่องเที่ยวอาเซียน

ด้าน	ระดับความพึงพอใจ							ระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	SD	
ถนน	46	51	30	12	11	3.72	2.026	มาก
ป้ายบอกเส้นทางริมถนน	11	20	55	34	30	2.65	1.668	ปานกลาง
จุดแวะพักระหว่างเดินทาง	17	32	50	30	21	2.96	1.773	ปานกลาง
ร้านอาหาร	50	45	40	10	5	3.83	2.061	มาก
ร้านค้าของที่ระลึก	33	40	45	23	9	3.43	1.930	ปานกลาง
การประกอบศาสนกิจ-ทำบุญระหว่างท่องเที่ยว	20	28	35	32	35	2.77	1.709	ปานกลาง
ความเป็นระเบียบของแหล่งท่องเที่ยว	40	45	48	10	7	3.67	2.009	มาก
ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว	20	30	63	22	15	3.12	1.826	ปานกลาง
กฎระเบียบเกี่ยวกับการเดินทางเข้ามาในพื้นที่	24	31	55	26	14	3.16	1.842	ปานกลาง
รวม	261	322	421	199	147	3.26	0.624	ปานกลาง

ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของนักท่องเที่ยวอาเซียน ด้านถนน ร้านอาหาร ความเป็นระเบียบของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ คือป้ายบอกเส้นทางริมถนน จุดแวะพักระหว่างเดินทาง ร้านค้าของที่ระลึก การประกอบศาสนกิจ-ทำบุญระหว่างท่องเที่ยว ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว และกฎระเบียบเกี่ยวกับการเดินทางเข้ามาในพื้นที่ อยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับความพึงพอใจรวมทุกด้านเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 อยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

นักท่องเที่ยวอาเซียนมีความพึงพอใจในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยพิจารณาความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยว ความพึงพอใจต่อที่พัก ความพึงพอใจต่อการบริการ และความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวก โดยความพึงพอใจแต่ละด้านมีดังนี้

ความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวที่มีหลากหลายรูปแบบสามารถเลือกท่องเที่ยวได้ สถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งอยู่ไม่ไกลกันเกินไป การเดินทางระหว่างสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งสะดวก สถานที่สะอาด สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งมีร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึกและมีห้องน้ำให้บริการ โดยสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามและมีเอกลักษณ์ ให้ความรู้สึกรสชาติผ่อนคลายเวลาไปเยือน ขณะที่สถานที่ท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรม ศาสนสถาน ชุมชน และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ก็ได้ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของประชาชนในพื้นที่ หลังจากเดินทางท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ แล้ว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้ามาซื้อสินค้าในเขตเมืองหาดใหญ่ซึ่งเป็นแหล่งช้อปปิ้งที่มีร้านค้า ห้างสรรพสินค้าให้เลือกช้อปปิ้งได้หลากหลายรูปแบบในราคาที่ไม่แพง โดยทุกสถานที่มีความปลอดภัยต่อทรัพย์สินและร่างกายของนักท่องเที่ยว ระหว่างการท่องเที่ยว รวมทั้งการท่องเที่ยวสถานบันเทิงในช่วงกลางคืน

ความพึงพอใจต่อสถานที่พักในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อสถานที่พักซึ่งมีหลายรูปแบบและระดับราคาให้เลือกใช้บริการ ที่พักส่วนใหญ่จะตั้งอยู่บริเวณสถานที่ท่องเที่ยวหรือย่านธุรกิจที่สามารถเดินทางไปกลับกับสถานที่ท่องเที่ยวได้สะดวก ที่พักมีความสะอาด บรรยากาศน่าพักผ่อน มีความปลอดภัยและมีวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับที่พักครบตามความจำเป็น นักท่องเที่ยวสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับที่พักและจองที่พักผ่านระบบออนไลน์ได้ ส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมซึ่งต้องที่พักที่มีลักษณะเฉพาะก็สามารถเลือกหาที่พักที่ให้บริการตามหลักศาสนาอิสลามได้ โดยสถานที่พักจัดให้มีสายชำระในห้องน้ำ รวมทั้งจัดให้มีสถานที่ละหมาด ผ้ารองละหมาด ตารางเวลาละหมาดและป้ายบอกสัญลักษณ์ทิศเมกกะภายในห้องพัก และมีบริการอาหารฮาลาลที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฮาลาลจากสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด

ความพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่/บุคลากรการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกประทับใจในการให้บริการของบุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่ให้บริการด้วยความกระตือรือร้น รวดเร็ว ทันเวลา และมีอัธยาศัยไมตรีที่ดีต่อนักท่องเที่ยว สามารถตอบคำถามให้คำแนะนำทั้งเรื่องที่พัก การเดินทาง สถานที่ท่องเที่ยว สถานที่เลือกซื้อสินค้าได้เป็นอย่างดี ทั้งบุคลากรของสถานที่ท่องเที่ยวและที่พัก มัคคุเทศก์

ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจกับสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว โดยถนนสายหลักที่ออกจาก

ชายแดนจะเป็นถนน 4 เลน มีสภาพดี มีความปลอดภัย มีป้ายบอกเส้นทางเป็นระยะและมีที่พักริมทางซึ่งส่วนใหญ่เป็นปั้มน้ำมันเชื้อเพลิงได้จัดสถานที่เพื่อพักรถ มีร้านอาหาร สถานที่ปฏิบัติศาสนกิจ

ร้านอาหารมีหลายรูปแบบ มีอาหารให้เลือกหลากหลาย นักท่องเที่ยวที่ต้องการบริโภคอาหารฮาลาลก็สามารถหาได้ไม่ยาก นักท่องเที่ยวชอบรสชาติอาหาร ส่วนร้านค้าของที่ระลึกตามสถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าที่เป็นของฝากประเภทอาหารแห้งหรือสิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือนมากกว่าสิ่งของที่จะเป็นที่ระลึกหรือเตือนความทรงจำให้รำลึกถึงสถานที่ท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยวมีความเป็นระเบียบสะดวกในการเข้าไปเยี่ยมชม แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งจะมีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวให้บริการในลักษณะของป้ายประกาศติดในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่าเป็นเอกสาร อย่างไรก็ตามนักท่องเที่ยวก็มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวแม้ว่าอาจจะมีความกระแสบกพร่องเกี่ยวกับการเดินทางที่เป็นอุปสรรคข้อจำกัดในการเข้ามาในพื้นที่อยู่บ้าง

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของนักท่องเที่ยวอาเซียน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของนักท่องเที่ยวอาเซียน โดยผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. คุณลักษณะของนักท่องเที่ยวอาเซียน

นักท่องเที่ยวอาเซียนที่เข้ามาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่ร้อยละ 53.33 เป็นเพศหญิง โดยอยู่ในช่วงอายุ 20-29 ปี มากที่สุดร้อยละ 34.00 มีสถานภาพโสดมากที่สุดร้อยละ 46.00 ส่วนใหญ่ร้อยละ 76.00 เป็นนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย มีการศึกษาระดับอนุปริญญา-ปริญญาตรี ร้อยละ 77.67 มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชนมากที่สุดร้อยละ 34.67 และมีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 20,001-30,000 บาท มากที่สุดร้อยละ 38.00 ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวส่วนใหญ่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณ์ รักษาติเจริญ (2555) และ พิชัย นิรมาณสกุล (2554) ดังนั้นการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้สำหรับนักท่องเที่ยวอาเซียนในระยะสั้น ควรเน้นในกลุ่มที่มีคุณลักษณะดังกล่าวเป็นหลัก เพราะเป็นกลุ่มที่มีความพร้อมในการท่องเที่ยว แต่ในระยะยาวหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดทำแผนกลยุทธ์การตลาดเพื่อเพิ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณลักษณะอื่นๆ ด้วย โดยเฉพาะกลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 30,000 บาทต่อเดือน รวมทั้งกลุ่มนักท่องเที่ยวสัญชาติสิงคโปร์ที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เพียงร้อยละ 5.67 เท่านั้น

2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

2.1 ความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวอาเซียนมีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน ทั้งด้านการให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว สถานที่จอดรถ เพียงพอ สะดวก ปลอดภัย ความสวยงาม บรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยว ป้ายสัญลักษณ์บอกทิศทางในแหล่งท่องเที่ยว สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว และเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว โดยระดับความพึงพอใจรวมทุกด้านเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพที่พบว่า สถานที่ท่องเที่ยวที่มีหลากหลายรูปแบบ อยู่ไม่ไกลกันสามารถเดินทางได้สะดวก สถานที่สะอาด บางแห่งมีร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึกและมีห้องน้ำให้บริการ สถานที่มีความสวยงามและมีเอกลักษณ์ ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของประชาชน หลังจากเดินทางท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้ามาซื้อสินค้าในเขตเมืองขนาดใหญ่ที่มีร้านค้า ห้างสรรพสินค้าให้เลือกหลากหลายรูปแบบ ราคาไม่แพง ทุกสถานที่มีความปลอดภัยระหว่างการท่องเที่ยว รวมทั้งการท่องเที่ยวสถานบันเทิงในช่วงกลางคืน

การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ไม่ได้จัดทำข้อมูลเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถสืบค้นได้ด้วยตนเองอย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับ สุนิษา สิบเจ็ก และคณะ (ม.ป.ป.) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนมากได้รับข้อมูลข่าวสารจากบริษัททัวร์/ตัวแทนจำหน่ายตั๋วเครื่องบินและนิตยสารด้านการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ไม่เคยขอข้อมูลจากหน่วยงานของการท่องเที่ยวของไทย ทั้งที่นักท่องเที่ยวส่วนมากต้องการข้อมูลทั่วไปและข้อมูลการท่องเที่ยวระหว่างที่พักอยู่ในประเทศ โดยเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมประเพณี แหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก/บริการด้านการท่องเที่ยว เทศกาลพิเศษ ค่าใช้จ่าย ความบันเทิง นันทนาการ แหล่งช้อปปิ้ง/ของฝากเดินทาง ความปลอดภัยมั่นคง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจะต้องให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ รวมทั้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกฎระเบียบการเดินทางเข้ามาในพื้นที่แก่นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอเพื่อใช้ในการวางแผนท่องเที่ยว โดยอาจจะจัดทำข้อมูลประชาสัมพันธ์ในรูปแบบเอกสารหรือเว็บไซต์ให้เพียงพอต่อความต้องการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวอาเซียนมีความพึงพอใจเรื่องความสะอาดอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ วราพร ฉายกี (2556) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้ความสำคัญกับความสะอาด ทั้งความสะอาดโดยรอบบริเวณแหล่งท่องเที่ยวและความสะอาดห้องน้ำ ซึ่งจะต้องทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องรณรงค์การรักษาความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งในส่วนของผู้ประกอบการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว เพราะความสะอาดเป็นเงื่อนไขของใจให้นักท่องเที่ยวกลับมาท่องเที่ยวซ้ำและบอกต่อข้อมูลไปยังกลุ่มที่ยังไม่เคยเข้ามาท่องเที่ยวให้ตัดสินใจมาท่องเที่ยวด้วย

สถานที่จอดรถ เพียงพอ สะดวก ปลอดภัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สกุล จริยาแจ่มสิทธิ์ และ กวิน วงศ์ลิตี (2555) ที่พบว่าสถานที่จอดรถไม่เพียงพอ ขณะเดียวกันบริเวณทางเท้า ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในการขายสินค้า ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดสรรการใช้พื้นที่จำหน่ายสินค้าและพื้นที่จอดรถให้เพียงพอและสะดวก ปลอดภัยในการจอดรถ ทั้งนี้เพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวหรือรถจักรยานยนต์ ถ้ามีปัญหา ขัดจำกัด หรืออุปสรรคเกี่ยวกับสถานที่จอดรถ จะทำให้นักท่องเที่ยวเสียโอกาสในการชื่นชมกับทัศนียภาพ ความสวยงาม ความสนุกสนานจากแหล่งท่องเที่ยว

ความสวยงาม บรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยว ต่างจากงานวิจัยของ วราพร ฉายกั (2556) ที่พบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อความสวยงาม บรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ทั้งอาจเป็นเพราะลักษณะของสถานที่ท่องเที่ยวมีความแตกต่างกัน เนื่องจาก วราพร ฉายกั ได้ศึกษาเฉพาะอุทยานประวัติศาสตร์ซึ่งจะมีการดูแลบริเวณรอบสถานที่ท่องเที่ยวอย่างตลอดเวลา และมีความเข้มงวดในการเข้าชมมากกว่าแหล่งท่องเที่ยวทั่วไป

ป้ายสัญลักษณ์บอกทิศทางในแหล่งท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราพร ฉายกั (2556) นักท่องเที่ยวต้องการป้ายบอกทิศทางในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นภาษาอังกฤษ

สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งห้องน้ำ ที่นั่งพัก ทางเดินในบริเวณ แหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องดูแลให้ใช้งานได้ตลอดเวลาและมีเพียงพอรองรับนักท่องเที่ยวด้วย (สกุล จริยาแจ่ม สิทธิ์ และ กวิน วงศ์ลิตี, 2555) โดยเฉพาะห้องน้ำนอกจากจะเพียงพอแล้วยังต้องใช้งานได้ และผู้ใช้จะต้องรู้สึกปลอดภัยในการใช้ด้วย

เอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวอาเซียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ยังไม่มีเอกลักษณ์แตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับที่ สกุล จริยาแจ่ม สิทธิ์ และกวิน วงศ์ลิตี (2555) และ ชลลดา แสงมณี ศิริสาธิตกิจ และ อธิศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ (2557) ได้เสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว ควรสร้างเอกลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยว เช่น อาหาร ของที่ระลึก การแต่งกายของเจ้าหน้าที่ รวมทั้ง ภูมิทัศน์และสถาปัตยกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อจูงใจและสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามา เยี่ยมชม

2.2 ความพึงพอใจต่อสถานที่พัก

นักท่องเที่ยวอาเซียนมีความพึงพอใจต่อสถานที่พัก ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกใน โรงแรมที่พัก การให้บริการของเจ้าหน้าที่ ความสะอาดบริเวณที่พัก บรรยากาศในที่พัก และทำเลที่ตั้ง อยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านความปลอดภัยในที่พักรับมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับความพึงพอใจรวมทุกด้านเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยเชิงคุณภาพก็แสดง

ให้เห็นว่า ที่พักมีหลายรูปแบบและหลายระดับราคาให้เลือกใช้บริการ ตั้งอยู่บริเวณสถานที่ท่องเที่ยวหรือสามารถเดินทางไปกลับกับสถานที่ท่องเที่ยวได้สะดวก ที่พักสะอาด บรรยากาศดี มีความปลอดภัยและมีอุปกรณ์เครื่องใช้สำหรับที่พักครบตามความจำเป็น นักท่องเที่ยวสามารถหาข้อมูลเกี่ยวและจองที่พักผ่านระบบออนไลน์ได้ ส่วนนักท่องเที่ยวมุสลิมก็สามารถเลือกหาที่พักที่ให้บริการตามหลักศาสนาอิสลามได้

2.3 ความพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่

บุคลากรของสถานที่พักในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของนักท่องเที่ยวอาเซียนด้านอรรถาศัยดี ยิ้มแย้ม พุดจาดีสุภาพ การบริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว การดูแลเอาใจใส่ กระตือรือร้น เต็มใจบริการ การให้คำแนะนำ หรือตอบข้อซักถามเป็นอย่างดี อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยระดับความพึงพอใจรวมทุกด้านเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพที่พบว่า นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกประทับใจในการให้บริการของบุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่ให้บริการด้วยความกระตือรือร้น รวดเร็ว ทันเวลา และมีอรรถาศัยดีกับนักท่องเที่ยว สามารถตอบคำถามให้คำแนะนำได้ทั้งเรื่องที่พัก การเดินทาง สถานที่ท่องเที่ยว สถานที่เลือกซื้อสินค้า

จากผลการวิจัยจะพบว่าความพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ บุคลากรของสถานที่พักของนักท่องเที่ยวอาเซียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งถือเป็นจุดแข็งของการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวถือเป็นจุดเด่นของของบุคลากร เจ้าหน้าที่ของสถานที่พักในระดับประเทศด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เชษฐินี เขียวนาวัน (2553) ที่พบว่าบุคลากร เจ้าหน้าที่ของที่พักที่มีอรรถาศัยดี ให้บริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว ดูแลเอาใจใส่ กระตือรือร้น เต็มใจบริการ รวมทั้งการให้คำแนะนำ ตอบข้อซักถามของนักท่องเที่ยวจะเป็นการสร้างความพึงพอใจและความประทับใจกับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

2.4 ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวอาเซียนมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกด้านถนน ร้านอาหาร ความเป็นระเบียบของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ คือป้ายบอกเส้นทางริมถนน จุดแวะพักระหว่างเดินทาง ร้านค้าของที่ระลึก การประกอบศาสนกิจ-ทำบุญระหว่างท่องเที่ยว ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว และกฎระเบียบเกี่ยวกับการเดินทางเข้ามาในพื้นที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับความพึงพอใจรวมทุกด้านเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 อยู่ในระดับปานกลาง โดยผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจสภาพของถนนสายหลักที่ออกจากชายแดนจะเป็นถนน 4 เลน สภาพดี มีความปลอดภัย มีป้ายบอกเส้นทางและมีที่พักริมทางเป็นระยะ ขณะเดียวกันร้านอาหารมีหลายรูปแบบ มีอาหารให้เลือกหลากหลาย รสชาติอร่อย โดยเฉพาะอาหารฮาลาลสามารถหาได้ไม่ยาก

ส่วนร้านค้าของที่ระลึกส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าที่เป็นของฝากประเภทอาหารแห้งหรือสิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือน มากกว่าสิ่งของที่将会ใช้เป็นของที่ระลึกหรือเตือนความทรงจำให้รำลึกถึงสถานที่ท่องเที่ยว โดยสถานที่ท่องเที่ยวจะมีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะที่เป็นความรู้ ข้อควรปฏิบัติ สถานที่ที่มีความเป็นระเบียบ สะดวกในการเข้าไปเยี่ยมชมถึงแม้ว่าอาจจะมีการระเบียบเกี่ยวกับการเดินทางที่เป็นอุปสรรคข้อจำกัดในการเข้ามาในพื้นที่อยู่บ้าง

โดยความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกดังกล่าวหลายประเด็นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เถลิงศักดิ์ ชัยชาญ (2555) ทั้งนี้เพราะถนนที่เป็นเส้นทางท่องเที่ยวจะเป็นถนนสี่ช่องจราจร ซึ่งสะดวกในการเดินทางด้วยรถยนต์โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต้นทางของนักท่องเที่ยว ขณะที่ร้านอาหารมีให้เลือกได้หลากหลายรูปแบบและรสชาติ รวมทั้งความเป็นระเบียบเรียบร้อยของแหล่งท่องเที่ยวซึ่งจะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลจัดการอย่างต่อเนื่อง ส่วนป้ายบอกเส้นทางริมถนนยังไม่ชัดเจนและไม่ทั่วถึง จุดแวะพักระหว่างทางยังไม่เพียงพอส่วนใหญ่จะเป็นปั๊มน้ำมันเชื้อเพลิงของเอกชน โดยที่หน่วยงานราชการไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการรองรับนักท่องเที่ยวเมื่อเปรียบเทียบกับจุดแวะพักระหว่างทางที่ประเทศต้นทางของนักท่องเที่ยว ร้านค้าของที่ระลึกส่วนใหญ่จะขายสินค้าที่มีจำหน่ายอยู่ทั่วไปมากกว่าการจำหน่ายสินค้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของสถานที่ท่องเที่ยว ขณะที่สถานที่ประกอบศาสนกิจ ทำบุญระหว่างท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวมุสลิมที่จะหยุดพักเพื่อละหมาด บางพื้นที่ไม่มีหรือมีแต่ไม่สะดวกในการแวะพักหรือ ความไม่พร้อมของมัสยิดในการต้อนรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้มัสยิดโดยเฉพาะเรื่องสถานที่จอดรถ ห้องน้ำ นอกจากนั้นด้านข้อมูลข่าวสารก็มีไม่เพียงพอทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว รวมทั้งการระเบียบในการเดินทางเข้าประเทศโดยเฉพาะกระบวนการตรวจคนเข้าเมืองจะมีความยุ่งยากมากกว่าประเทศต้นทางของนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรเร่งปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะป้ายบอกทิศทางริมถนนและป้ายสัญลักษณ์บอกทิศทางในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้ชัดเจน รวมทั้งการพัฒนาจุดแวะพักระหว่างทางเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรปรับปรุง และพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวให้มีความสะอาด สวยงามน่าท่องเที่ยว โดยเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวนั้น ควรเน้นให้มีการจัดการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อย และดูแล

ความปลอดภัย ของนักท่องเที่ยว และการพัฒนาสิ่งแวดล้อมบริเวณแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว เพื่อกลับมาเยือนแหล่งท่องเที่ยวอีกครั้ง

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง เช่น การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ รวมทั้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกฎระเบียบการเดินทางเข้ามาในพื้นที่ การรักษาความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องรณรงค์ การรักษาความสะอาด ทั้งในส่วนของผู้ประกอบการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว จัดหา ปรับปรุงสถานที่จอดรถให้เพียงพอ สะดวก และปลอดภัยในการจอดรถของนักท่องเที่ยว ปรับปรุงพัฒนาภูมิทัศน์ของสถานที่ท่องเที่ยวให้สวยงามและมีบรรยากาศที่เหมาะสมกับการพักผ่อนของนักท่องเที่ยว จัดทำป้ายสัญลักษณ์บอกทิศทางในแหล่งท่องเที่ยวให้ชัดเจนและสื่อความหมายกับนักท่องเที่ยวได้ จัดหาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวให้เพียงพอในเชิงปริมาณและสามารถใช้งานได้ตลอดเวลา พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวเพื่อสร้างความพึงพอใจและความทรงจำให้กับนักท่องเที่ยว กำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยและสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาที่พักผ่อนในสถานที่พัก และจัดทำป้ายบอกเส้นทางริมถนนให้ถูกต้อง ทันสมัย สื่อความหมายให้นักท่องเที่ยวสามารถใช้ประกอบการตัดสินใจเดินทางของนักท่องเที่ยวได้ รวมทั้งการปรับปรุงจุดแวะพักระหว่างเดินทาง ร้านค้าของที่ระลึก สถานที่ประกอบศาสนกิจ ทำบุญระหว่างท่องเที่ยว

1.4 การพัฒนาด้านการให้ข้อมูลข่าวสารของเจ้าหน้าที่ทางด้านการท่องเที่ยวต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นป้ายสื่อความหมายภายในแหล่งท่องเที่ยวให้มีการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษามลายูให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป อุปสรรค ข้อจำกัด การตอบสนองต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของนักท่องเที่ยวอาเซียนของผู้ประกอบการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพราะนักท่องเที่ยวอาเซียนยังมีความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว ซึ่งการมีความเข้าใจเกี่ยวกับอุปสรรค ข้อจำกัด หรือการตอบสนองของนักท่องเที่ยวจะช่วยให้ผู้ประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถวางแผน ปรับกลยุทธ์ด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560.

สืบค้นเมื่อ 5 เมษายน 2561, จาก http://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=7114

- กฤษณพัชญ์ บุญช่วย และ สมบัติ กาญจนกิจ. (2557). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียที่มีต่อการให้บริการของโรงแรมในกรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการสถาบันการพลศึกษา, 6(2), 151-167.
- กฤษณ์ รักชาติเจริญ. (2555). ความสำเร็จของการนำนโยบายบริหารแหล่งท่องเที่ยวไปปฏิบัติ. วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ, 8(1), 81-90.
- ชลลดา แสงมณี ศิริสาธิตกิจ และ อิศักดิ์ อุ๋นอารมณเลิศ. (2557). การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวตลาดน้ำภาคใต้เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 6(1), 66-79.
- เชษฐินี เขียวนาวิน. (2553). ลักษณะพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกันส่งผลต่อการคำนึงถึงปัจจัยส่วนผสมการตลาดบริการของสถานพักแรมประเภทรีสอร์ตราคาสูงที่แตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอกศักดิ์ ชัยชาญ. (2555). การจัดการโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวในอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา. นครราชสีมา: สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ธฤติมา อัญญะพรสุข. (2558). ปัจจัยและกระบวนการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยววัยสูงอายุชาวยุโรป. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ประภาพร พนมไพร. (ม.ป.ป.). ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการต้อนรับของชาวเชียงราย. วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร ฉบับพิเศษ. การประชุมวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 5.
- พรทิพย์ บุญเที่ยงธรรม. (2555). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พรประภา ไชยอนุกุล. (2557). คุณภาพการให้บริการของสถานที่ท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี. การศึกษาอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล.
- พิชัย นิรมานสกุล. (2554). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ภาพลักษณ์และการยอมรับคุณค่าแบรนด์เมืองท่องเที่ยวไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- มิ่งสรรพ ขาวสอาด และคณะ. (2556). เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการท่องเที่ยว. เชียงใหม่: ลีโคโนตีไซน์เวิร์ค.

- วราพร ฉายกี้. (2556). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่อการเข้าชมอุทยานประวัติศาสตร์ ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย. ปรินญาณพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สกุณ จริญญาแจ่มสิทธิ์ และกวิน วงศ์ลี. (2555). การศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวของอาเซียนในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). รายงานการศึกษาเรื่องการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้. สืบค้นเมื่อ 5 เมษายน 2561, จาก http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/academic/data_0227120312.pdf
- สุณิษา สืบเจ็ก ภัสวดี นิตเกษตรสุนทร และ อีรารักษ์ โพธิ์สุวรรณ. (มปป). พฤติกรรมการเปิดรับ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาเยี่ยมชมประเทศไทย. การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5.
- สุภาพ ประภาสวัสด์. (2554). ทศนคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวแบบวันเดียว ณ หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี ของประชากรเขตกรุงเทพมหานคร. การศึกษาเฉพาะบุคคล หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ASKEW, MARC and COHEN, ERIK. (2004). Pilgrimage and Prostitution: Contrasting Modes of Border Tourism in Lower South Thailand. *TOURISM RECREATION RESEARCH*, 29(2), 89-104.
- IMT-GT. (2015) *Green City Action Plan for Songkhla and Hat Yai Municipalities*. Retrieved May 9, 2018, from <http://www.adb.org/sites/default/files/related/41572/imt-gt-green-city-action-plan-songkhla-hat-yai-municipalities-march-2015.pdf>
- Kaosa-ard, Mingsarn (2002). Development and Management of Tourism Products: The Thai Experience. *CMU Journal*, 1(3), 289.
- Maud, Jovan. (2011). *Sacred tourism and the state: paradoxes of cross-border religious patronage in southern Thailand*. Gottingen: Max Planck Institute for the Study of Religious and Ethnic Diversity.
- Ramona, Frunza and Carmen, Pascariu Gabriela. (2009). *THE RELATIONSHIP BETWEEN TOURISM AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN THE EUROPEAN CONTEXT*. Retrieved May 9, 2018, from <http://steconomice.uoradea.ro/anale/volume/2009/v1-international-relations-and-european-integration/46.pdf>

Samimi, Ahmad Jafari., Sadeghi, Somaye., and Sadeghi, Soraya. (2011). Tourism and Economic Growth in Developing Countries: P-VAR Approach. **Middle-East Journal of Scientific Research**, 10(1), 28-32.

Siegel, Paul B. and Jakus, Paul M. (1995). TOURISM AS A SUSTAINABLE RURAL DEVELOPMENT STRATEGY: BUILDING CONSENSUS IN RESIDENT ATTITUDES. **Southern Journal of Rural Sociology**, 11(1), 17-41.

Srinivasan, P. and Others. (2012). Tourism and Economic Growth in Sri Lanka: An ARDL Bounds Testing Approach. **The Romanian Economic Journal**, XV(45), 211-226.

การศึกษากระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์
เรื่อง “พิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ)”

STUDY OF PUBLIC RELATIONS COMMUNICATION PROCESS OF
“CHILDREN'S DISCOVERY MUSEUM BANGKOK 2ND PLACE (THUNGKRU)”

จิตรกร ผดุง¹ กฤติยา พึ่งพระ¹ ดาว ตูเบย์¹ สนิภรณ์ วัฒนจินดา¹ และ มนต์ชัย น้อยคำสิน¹

¹ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

Jitrakorn Phadung¹, Kittiya puengpha¹, Dao Dubey¹, Siniporn Wattanachinda¹

and Monchai Noikumsin¹

¹The Faculty of Science and Technology, Rajamangala University of Technology Krungthep

(Received: April 25, 2019 ; Revised: May 7, 2019 ; Accepted: May 14, 2019)

บทคัดย่อ

การศึกษากระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์ “พิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ)” มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษากระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์ เรื่อง พิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ) 2) เพื่อผลิตสื่อวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์สำหรับเผยแพร่ข้อมูล พิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ)

วิธีการศึกษา ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษากระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์และเนื้อหาเกี่ยวกับ พิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ) จากนั้นจัดทำบทและเสนอตรวจสอบโดยอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำมาวางแผนถ่ายทำ จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านผลิตสื่อวีดิทัศน์ จำนวน 3 คน ประเมินด้านเนื้อหารายการและเทคนิคการผลิต หลังจากนั้นนำมาประเมินโดยกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ประเมินด้านการนำเสนอเนื้อเรื่องและด้านการรับรู้ ประเมินโดยใช้แบบสอบถามชนิด มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าสถิติ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผลการประเมินภาพรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่า ด้านเทคนิคการผลิต มีค่าเฉลี่ย 3.25 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านเนื้อหารายการ มีค่าเฉลี่ย 3.17 อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับผลการประเมินโดยกลุ่มตัวอย่าง มีผลประเมินในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่า ด้านการนำเสนอเนื้อเรื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 อยู่ในระดับมาก และด้านการรับรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: วีดิทัศน์, สื่อวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์, พิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ)

ABSTRACT

Study of Public Relations Communication Process of “Children's Discovery Museum Bangkok 2nd Place (Thungkru)” were 1. to study public relations communication process of “Children's Discovery Museum Bangkok 2nd Place (Thungkru)” 2. to produce a public relations video for disseminate information to Children's Discovery Museum Bangkok 2nd Place (Thungkru)

Study method, researcher searched information on study of public relations communication process and content for Children's Discovery Museum Bangkok 2nd Place (Thungkru). Then wrote a chapter and presented to advisor for planning. After that video documentary was evaluated by 3 experts on content and production techniques. Finally evaluation by 30 sample. Assess the presentation and perception evaluation by a questionnaire rating scale to find the mean and standard deviation.

Evaluation by experts; the mean score was 3.21 . When considering each aspect, it was found that the level of production techniques mean score was 3.25, content list mean score was 3.17. The results of the sample evaluation mean score was 3.84 considering each aspect from most to least it was found that the level of content presentation mean score was 3.93 which was high. And perception and understanding of the content mean score was 3.75, which was high respectively.

Keywords: Video Production Program, Public Relations Communication, Children's Discovery Museum Bangkok 2nd Place (Thungkru)

บทนำ

โครงการพิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ) จัดตั้งขึ้นด้วยนโยบายรัก กรุงเทพฯ ร่วมสร้างกรุงเทพฯ ของหม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในการส่งเสริมให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งการเรียนรู้ สำนักรวบรวมวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว จึงได้รับมอบหมายให้พัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ของพิพิธภัณฑ์เด็กกรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ) เดิมให้เป็นศูนย์การเรียนรู้สำหรับครอบครัว เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและประชาชนทั่วไป เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และสุดท้ายได้ส่งเสริม การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว พิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ) แขวงบางมด เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ในบริเวณศูนย์กีฬาเฉลิมพระเกียรติซึ่งมีแนวคิดการจัด

พื้นที่และกระบวนการเรียนรู้สร้างสรรค์เชิงบูรณาการ เพื่อให้เด็กและครอบครัวได้ใช้เวลาร่วมกัน (สำนักงานวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว, 2557)

จากการสัมภาษณ์คุณปริดา พูลสิน ตำแหน่ง นักวิชาการวัฒนธรรม ควบคุม ดูแล บริหาร จัดการพิพิธภัณฑสถานเด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ) สรุปว่า ปัจจุบันที่พิพิธภัณฑสถานเด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ) ใช้สื่อวีดิทัศน์ที่ล้ำสมัย แม้ว่าความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การสื่อสารในปัจจุบันจะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีการรับส่งข้อมูลข่าวสารในช่องทางอื่น แต่ด้วยบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์และสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์มีจำนวนน้อย จึงส่งผลยากต่อการให้ข้อมูลข่าวสารแก่บุคคลภายนอกและผู้สนใจจะเข้าร่วมกิจกรรม ดังนั้นจึง เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดทำสื่อที่สามารถนำมาใช้ในการประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑสถานเด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ)

การผลิตสื่อวีดิทัศน์เพื่อการประชาสัมพันธ์เป็นกระบวนการทำงานที่มีความละเอียดอ่อน มีความพิถีพิถัน ที่ผ่านการวางแผนมาเป็นอย่างดี ใช้จิตวิทยาการนำเสนอซึ่งต้องสร้างความพอใจให้ทั้ง เจ้าของงานหรือผู้ว่าจ้างและผู้ดูผู้ชมที่เป็นมวลชน อันมีความหลากหลายด้านความรู้สึกริขิตต่าง จิต ต่างใจ ต่างพื้นฐาน สื่อวีดิทัศน์ถ้ามีการวางแผนการผลิตที่ดี มีความประณีต สื่อสารได้ตรงประเด็น ย่อมจะนำสู่ความสำเร็จสมหวังได้ (ถาวร สายสืบ, 2546)

ผู้ศึกษาจึงสนใจในการผลิตสื่อวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์ พิพิธภัณฑสถานเด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ) ที่มีความสะดวกต่อการเผยแพร่ผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ ไปสู่สังคมในวงกว้าง สื่อ ประชาสัมพันธ์มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเผยแพร่ข่าวสาร ซึ่งหากขาดสื่อประชาสัมพันธ์แล้วการ ประชาสัมพันธ์จะไม่มีประสิทธิภาพหรืออาจไม่สามารถเกิดขึ้นได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์ เรื่อง “พิพิธภัณฑสถานเด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ)”
2. เพื่อผลิตสื่อวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์สำหรับเผยแพร่ข้อมูล พิพิธภัณฑสถานเด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนก่อนการผลิต (Pre-production) มีขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 กำหนดหัวข้อจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยพบว่า สื่อประชาสัมพันธ์มีความเหมาะสมในการนำมาใช้เผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น

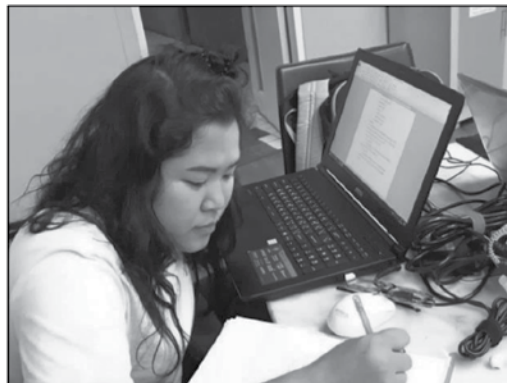
1.2 กำหนดแนวคิดสำหรับการผลิตสื่อให้สอดคล้องกับการประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์เด็กกรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ) โดยกำหนดรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบสื่อวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์

1.3 การเขียนบทสัมภาษณ์คุณปริดา พูลสิน ตำแหน่ง นักวิชาการวัฒนธรรม ควบคุมดูแล บริหารจัดการพิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ) (เพื่อนำมาเขียนบทให้สอดคล้องกับประเด็นการนำเสนอข้อมูลพื้นฐาน การจัดแสดงชุดนิทรรศการด้านต่างๆ กิจกรรมสำหรับเด็กและครอบครัว และเสนออาจารย์ที่ปรึกษา หลังจากนั้นนำมาปรับแก้ไขให้สมบูรณ์

1.4 การสำรวจสถานที่ก่อนการบันทึกภาพจริง มีการสำรวจพื้นที่พิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ) จากนั้นจึงทำการติดต่อประสานงานโดยตรงกับคุณปริดา พูลสิน เพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินเรื่อง ทำเอกสารขอลงพื้นที่ แล้วจึงทำการสอบถามข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้มาใช้บริการในแต่ละวันว่ามีอย่างน้อยเพียงใด รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นภายในพิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ)

1.5 ขั้นตอนวางแผนงานโดยการกำหนดแนวทางการถ่ายทำจากประเด็นที่ศึกษา โดยกำหนดวันเวลาถ่ายทำ ค่าวนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการถ่ายทำและกำหนดจำนวนทีมงานร่วมถ่ายทำโดยแบ่งบทบาทและหน้าที่

1.6 ทำการจัดเตรียมเบ็กและตรวจเช็คอุปกรณ์ถ่ายทำให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานตลอดเวลา เช่น ตรวจเช็คระบบการทำงานของกล้อง ความจุของแบตเตอรี่กล้อง การัดหน่วยความจำสภาพขาตั้งกล้องสามขา และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพพร้อมสำหรับการใช้งาน

ภาพที่ 1.1 การเขียนบทถ่ายทำวีดิทัศน์

จากภาพที่ 1.1 นางสาวกฤติยา พิงพระ กำลังทำการเขียนบทให้สอดคล้องกับประเด็นการนำเสนอข้อมูลพื้นฐาน การจัดแสดงชุดนิทรรศการด้านต่าง ๆ กิจกรรมสำหรับเด็กและครอบครัว และการบรรยายเนื้อหาในวีดิทัศน์

ภาพที่ 1.2 การลงพื้นที่เพื่อสำรวจสถานที่

จากภาพที่ 1.2 นางสาวดาว ดุเบย์ ลงพื้นที่เพื่อสำรวจโซนพื้นที่กิจกรรมภายในพิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ) และประสานงานกับ คุณอรสิริ บุญมา ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์

ภาพที่ 1.3 โซนจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์เด็ก

จากภาพที่ 1.3 บรรยากาศภายในพิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ) เป็นสถานที่จัดแสดงชุดนิทรรศการเพื่อให้ความรู้แนวคิด ภายในจะมีกิจกรรมให้ได้ร่วมสนุกพร้อมทั้งได้รับความรู้และเพิ่มทักษะต่าง ๆ

ภาพที่ 1.4 ประชุมผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ)

จากภาพที่ 1.4 มีการประชุมเพื่อแบ่งหน้าที่ก่อนเริ่มการถ่ายทำ และแบ่งทีมงานเป็น 2 ทีม แต่ละทีมมีกล้องหลัก 1 ตัว เก็บภาพกว้าง กล้องรอง 1 ตัว เก็บภาพมุมอื่น ๆ และกระจายทีมงานไปยังโซนพื้นที่กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อถ่ายทำวิดีโอ

2. ขั้นตอนการผลิต (Production) มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ในสถานที่ถ่ายทำผู้ศึกษาวางแผนกล้องตามบทที่กำหนดไว้โดยอาศัยหลักการจัดองค์ประกอบภาพในการถ่ายทำวิดีโอทัศนศึกษาสัมพันธ์ เลือกวางแผนภาพตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง และการกำหนดการเคลื่อนไหวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงแต่ละเหตุการณ์และกำหนดขนาดภาพตามความเหมาะสมของแต่ละสถานที่

2.2 จัดลำดับการถ่ายทำ โดยในที่นี้ได้ใช้กล้อง 2 ตัว คือ กล้อง หลัก 1 ตัวเป็นภาพกว้าง กล้องอีก 1 ตัว เก็บภาพมุมอื่น เพื่อถ่ายระยะใกล้ และใช้โดรนในการเก็บภาพบรรยากาศด้านนอกอาคาร

ภาพที่ 2.1 วางตำแหน่งภาพ

จากภาพที่ 2.1 ทีมงานถ่ายทำปรึกษากันเรื่องการวางตำแหน่งภาพ สำหรับการถ่ายทำภาพทางเข้าพิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ) ให้ดูเหมาะสมมากที่สุด

ภาพที่ 2.2 กล้องถ่ายเก็บมุมมองพระยะใกล้

จากภาพที่ 2.2 กล้องถ่ายเก็บมุมมองพระยะใกล้ เป็นการถ่ายน้อง ๆ ที่กำลังให้ความสนใจในกิจกรรมสนทนากลุ่มการวาดภาพศิลปะ และตั้งใจแข่งกันระบายสีในส่วนของตนเองอย่างมีความสุขสนุกสนาน

ภาพที่ 2.3 ทีมงานกล้องโดรน

จากภาพที่ 2.3 นายไกรวิชญ์ วัฒนธรรม ผู้บังคับกล้องโดรนในการถ่ายภาพมุมสูงเพื่อเก็บภาพบรรยากาศพื้นที่โดยรอบของพิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ)

3. ขั้นตอนหลังการผลิต (Post-production) มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้ศึกษาทำการโอนไฟล์ดิจิทัล SD Card ลงคอมพิวเตอร์ และคัดเลือกภาพที่ต้องการนำมาตัดต่อโดยคัดเลือกการถ่ายทำในแต่ละสถานที่ที่สมบูรณ์ที่สุดทำการตัดต่อภาพและเสียงด้วยโปรแกรมสำหรับตัดต่อให้สมบูรณ์

ภาพที่ 3.1 วางฟุตเทจ (Footage) ตามบทดำเนินเรื่อง

จากภาพที่ 3.1 เลือกการวางฟุตเทจ (Footage) ควรเลือกภาพที่จะนำเสนอให้ตรงกับประเด็นที่ต้องการจะสื่อในช่วงเวลานั้น ๆ อย่างชัดเจนเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่องโดยรวม ซึ่งจะทำให้ผู้ชมเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

การศึกษาระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์เรื่อง “พิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ)” ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษาโดยแบ่งการวิเคราะห์ผลเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 โดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ และส่วนที่ 2 การประเมินจากกลุ่มตัวอย่าง มีผลการศึกษาดังนี้

สื่อวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์เรื่อง “พิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ)” นำเสนอเนื้อหาในหัวข้อตามขอบเขตงานคือ 1) เนื้อหาข้อมูลต่าง ๆ ภายในพิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ) 2) ข้อมูลชุดนิทรรศการ และกิจกรรมที่จัดแสดง

ภาพที่ 4.1 ด้านหน้าพิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ)

จากภาพที่ 4.1 พิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ) ตั้งอยู่ภายในศูนย์กีฬาเฉลิมพระเกียรติ แขวงบางมด เขตทุ่งครุ มี 2 อาคาร พื้นี่ 18,473.08 ตารางเมตร ดำเนินงานโดย

สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว มีแนวคิดในการให้เด็กและครอบครัวได้ใช้เวลาร่วมกันเรียนรู้
อย่างสร้างสรรค์

ภาพที่ 4.2 โชนจัดแสดงนิทรรศการการเรียนรู้เกี่ยวกับโลกของเรา

จากภาพที่ 4.2 โชนจัดแสดงนิทรรศการการเรียนรู้เกี่ยวกับโลกของเรา ใช้วิธีการจัดแสดงโดย
จำลองสถานการณ์เกี่ยวกับโลกในยุคต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับโลกที่เปลี่ยนแปลงไป
ตามยุคสมัย

ภาพที่ 4.3 กิจกรรมระบายสี

จากภาพที่ 4.3 เป็นภาพกิจกรรมระบายสีที่จัดขึ้น เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะ ความสามารถ
ทางศิลปะ และพัฒนาความคิดอย่างสร้างสรรค์

ภาพที่ 4.4 กิจกรรมตกปาลมหาสนุก

จากภาพที่ 4.4 ภายในพิพิธภัณฑสถานเด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ) มีกิจกรรมหลากหลายให้เด็กได้ร่วมสนุก เช่น กิจกรรมตกปาลมหาสนุก เป็นต้น

1. สรุปผลการประเมินด้านเทคนิคการผลิตโดยผู้เชี่ยวชาญ

การศึกษาระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์เรื่อง “พิพิธภัณฑสถานเด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ)” ได้รับการประเมินโดยใช้แบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหารายการ 2) ด้านเทคนิคการผลิต สามารถนำมาสรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านเนื้อหารายการโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ประเมินด้านเนื้อหารายการมีผลประเมินในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.17 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมีอยู่ด้วยกัน 2 ข้อ คือ ข้อที่ 1 การนำเสนอเนื้อหาของวีดิทัศน์ตรงตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 การนำเสนอเนื้อหาเกิดความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 อยู่ในระดับปานกลาง และระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมีอยู่ด้วยกัน 2 ข้อคือ ข้อที่ 3 การนำเสนอเนื้อหาของสื่อวีดิทัศน์มีคุณค่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเผยแพร่ได้ และ ข้อที่ 4 คำบรรยายนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 อยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านเทคนิคการผลิตโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ประเมินด้านเทคนิคการผลิตมีผลประเมินในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.25 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 1 ภาพนำเสนอมีสีสันสวยงาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 อยู่ในระดับมาก และระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 3 เสียงประกอบมีความชัดเจนเหมาะสมกับภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 สรุปผลการประเมินทุกด้านโดยผู้เชี่ยวชาญ มีผลประเมินในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่า

ด้านเทคนิคการผลิต มีค่าเฉลี่ย 3.25 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านเนื้อหารายการ มีค่าเฉลี่ย 3.17 อยู่ในระดับปานกลาง

2. สรุปผลการประเมินโดยกลุ่มตัวอย่าง

แบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างประเมินสื่อวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์เรื่อง “พิพิธภัณฑสถานเด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ)” แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1) ด้านการนำเสนอเนื้อหาเรื่อง 2) ด้านการรับรู้ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน สามารถนำมาสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการนำเสนอเนื้อหาเรื่องโดยกลุ่มตัวอย่าง ระดับความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.93 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นที่มีค่าสูงสุด คือ ข้อที่ 1 การดำเนินเรื่องสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 อยู่ในระดับมาก และระดับความคิดเห็นที่มีค่าต่ำสุด คือ ข้อที่ 2 เนื้อหาไม่น่าสนใจ ขวนขวายตาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 อยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านความพึงพอใจด้านการรับรู้โดยกลุ่มตัวอย่าง ระดับความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.75 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นที่มีค่าสูงสุด คือ ข้อที่ 1 หลังชมสื่อวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์ ท่านได้รับทราบข้อมูลภายในพิพิธภัณฑสถานเด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 อยู่ในระดับมาก ระดับความคิดเห็นที่มีค่าต่ำสุด คือ ข้อที่ 2 หลังชมสื่อวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์ ท่านเกิดความสนใจพิพิธภัณฑสถานเด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ) มากน้อยเพียงใด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 อยู่ในระดับมาก

2.3 สรุปผลการประเมินโดยกลุ่มตัวอย่าง ผลประเมินในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่า ด้านการนำเสนอเนื้อหาเรื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 อยู่ในระดับมาก และด้านการรับรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

ผลการศึกษากระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์ เรื่อง “พิพิธภัณฑสถานเด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ)” สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. อภิปรายผลจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

1.1 ด้านเนื้อหารายการ ผลการศึกษพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในภาพรวมด้านเนื้อหารายการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมีอยู่ด้วยกัน 2 ข้อ คือ ข้อที่ 1 การนำเสนอเนื้อหาของวีดิทัศน์ตรงตามวัตถุประสงค์ และข้อที่ 2 การนำเสนอเนื้อหาเกิดความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 อยู่ในระดับปานกลาง สามารถพัฒนาให้ดีกว่านี้ โดยพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คือ คุณทวีรัตน์ โชคชัย

เพิ่มพูนผล ให้ความคิดเห็นว่าควรเพิ่มเติมรูปภาพที่หลากหลายจะทำให้วีดิทัศน์มีความน่าสนใจ และ
ทันสมัยมากขึ้น

1.2 ด้านเทคนิคการผลิต ผลการศึกษาพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในภาพรวมด้าน
เทคนิคการผลิตภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.25 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 1 ภาพนำเสนอมีลูกเล่นสวยงาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
3.67 อยู่ในระดับมาก ผลประเมินสูงกว่าปานกลางไม่มาก สามารถพัฒนาให้ดีกว่านี้ โดยพิจารณา
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 2 คน คือคุณปฐมฤกษ์ อรรถฤกษ์ และ คุณชนะวงศ์ น้อยอำมาตย์ ให้ความ
คิดเห็นว่าการเลือกใช้เพลงมีความน่าสนใจ มีการแบ่งจังหวะในการตัดต่อที่สัมพันธ์กัน ภาพสามารถ
เล่าเรื่องในระดับปานกลาง และมีการจัดองค์ประกอบภาพที่สวยงาม

2. อภิปรายผลจากการประเมินโดยกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ด้านการนำเสนอเนื้อเรื่อง ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นใน
ภาพรวมด้านการนำเสนอเนื้อเรื่องมีค่าเฉลี่ย 3.93 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
ระดับความคิดเห็นที่มีค่าสูงสุด คือ ข้อที่ 1 การดำเนินเรื่องสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย โดยมีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 4.13 อยู่ในระดับมาก เหตุที่ได้ผลประเมินในระดับมาก เป็นเพราะผู้ศึกษาได้ให้ความสำคัญกับ
บทสวดคล้องกับบทวีดิทัศน์ ควรจะมีการใช้ภาษาที่สละสลวย ชวนอ่าน ชวนฟัง มีตัววรรค มีการ
เกริ่นนำ การดำเนินเรื่อง และบทสรุปที่กระชับสอดคล้องกัน (ถาวร สายสืบ, 2546)

2.2 ด้านการรับรู้ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมด้านการ
รับรู้ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.75 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นที่มี
ค่าสูงสุด คือ ข้อที่ 1 หลังชมสื่อวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์ ท่านได้รับทราบข้อมูลภายในพิพิธภัณฑ์เด็ก
กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 อยู่ในระดับมาก เหตุที่ได้ผลประเมินใน
ระดับมาก เป็นเพราะบทวีดิทัศน์เขียนเป็นความเรียงที่ใช้ภาษาสละสลวย ทันสมัย สอดแทรกสาระ
เกร็ดความรู้ และสร้างความประทับใจ ให้แก่ผู้ชม (ถาวร สายสืบ, 2546)

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษากระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์เรื่อง “พิพิธภัณฑ์เด็ก
กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ)” ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. เพื่อให้ข้อมูลที่ใช้ในการเขียนบทและถ่ายทำออกมาสมบูรณ์ ดังนั้น ควรลงพื้นที่เพื่อเก็บ
ข้อมูลก่อนการถ่ายทำ
2. เพื่อให้วีดิทัศน์ออกมามีความน่าสนใจมากขึ้น อาจใส่บทสัมภาษณ์ผู้ใช้บริการ หรือ แอนิเมชัน
นำเสนอข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มเติม

3. การคัดเลือกฟุตเทจ (Footage) ที่จะใช้ในการตัดต่อมีส่วนช่วยให้วีดิทัศน์มีความน่าสนใจ เช่น ฟุตเทจส่วนที่มีการทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในพิพิธภัณฑ์ หรือเด็ก ๆ ทำกิจกรรมพร้อมกับครอบครัว

4. การคัดเลือกเสียงผู้บรรยาย จะต้องกำหนดลักษณะเสียงและโทนเสียง ให้เหมาะสมกับช่วงอายุของผู้รับชม พอเลือกลักษณะเสียงได้แล้ว ควรคัดเลือกผู้บรรยาย เลือกผู้ที่มีรูปเสียงใกล้เคียงกับผลงานมากที่สุด เพราะเสียงบรรยายช่วยให้เข้าถึงสื่อที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลด้านภาพที่จำเป็น และมีความสำคัญได้ดียิ่งขึ้น

5. การอัดเสียงผู้บรรยายจะต้องระวังเรื่องเสียงรบกวนให้มากที่สุด เพราะจะส่งผลทำให้งานมีเสียงแทรกรบกวน ควรอัดในห้องที่มีการเก็บเสียง การเลือกเพลงประกอบที่ทำให้เนื้อเรื่องมีความน่าสนใจขึ้น แลสิ่งที่ขาดไม่ได้คือเสียงประกอบต่าง ๆ ที่อยู่ในงาน ควรมีเพราะจะทำให้ผู้ชมรู้สึกว่ามีเรื่องราวและคล้อยไปกับเรื่องราว

6. การใช้เสียงเพลงพื้นหลัง เพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้กับสื่อ ควรเป็นเพลงที่มีลักษณะฟังแล้วรื่นหู และผ่อนคลายในเวลาเดียวกัน ถ้าอยากให้ดึงดูดความสนใจผู้ชม ให้เลือกใช้เพลงที่ฟังแล้วรู้สึกตื่นเต้น

7. พื้นที่จัดแสดงของพิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ) เป็นพื้นที่จัดแสดงข้อมูลวิทยาศาสตร์ และวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชนธนบุรี จึงสามารถนำสื่อที่จัดทำไปต่อยอดได้ในประเด็นการนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของฝั่งธนบุรี แขวงบางมด เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

เกียรติชัย สุวรรณศร. (2551). เอกสารการสอนชุดวิชาการวางแผนงานประชาสัมพันธ์. นนทบุรี:

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2540). ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณรงค์ สมพงษ์. (2553). สื่อเพื่องานเผยแพร่. กรุงเทพฯ: บางกอกการพิมพ์.

ถาวร สายสืบ. (2546). เอกสารคำสอน เรื่องการผลิตรายการโทรทัศน์. พิษณุโลก: ภาควิชา

เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

พินิจ รัตนกุล. (2552). เอกสารการสอนชุดวิชาทฤษฎีและการวิจารณ์เบื้องต้น หน่วยที่ 9-15.

นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วิภา อุดมรัตน์. (2554). หลักการประชาสัมพันธ์ทั่วไป. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิรัช ลภีรัตนกุล. (2549). การประชาสัมพันธ์ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว. (2557). คู่มือประกอบการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้
สำหรับครอบครัว โครงการพิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ). ม.ป.พ.
เสกสรร สายสีสด. (2542). หลักการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีเพื่อการตัดสินใจของกลุ่มเกษตรกรปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
USE OF ACCOUNTING INFORMATION FOR DECISION MAKING OF
MAIZE FARMERS GROUP

พวงทอง วังราษฎร์¹ และ จันทน์ฉาย กันทิวงศ์¹

¹คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

Puangthong Wangraj¹ and Janchai Kuntiwong¹

¹Faculty of Business Administration and Liberal Arts,

Rajamangala University of Technology Lanna, Lampang

(Received: May 1, 2019 ; Revised: May 16, 2019 ; Accepted: May 22, 2019)

บทคัดย่อ

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมอาหารสัตว์ เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพด มีข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยมีวัตถุประสงค์ศึกษาข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีด้านต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกร จำนวน 67 ราย ใช้วิธีการคัดเลือกแบบตามสะดวก พบว่า ไร่ขนาดเล็ก (พื้นที่ 1-19 ไร่) ต้นทุนการผลิตทั้งหมดคิดเป็น 4,411.58 บาทต่อไร่ คิดเป็น 4.29 บาทต่อกิโลกรัม ต้นทุนคงที่เป็นเงิน 544.87 บาทต่อไร่ ต้นทุนผันแปรเฉลี่ยเท่ากับ 3,866.71 บาทต่อไร่ คิดเป็น 3.76 บาทต่อกิโลกรัม สำหรับข้อมูลด้านผลตอบแทน มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 1,029.00 กิโลกรัม มีรายได้เฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 5,885.88 บาท และมีกำไรสุทธิ 1,474.30 บาทต่อไร่ ไร่ขนาดกลาง (พื้นที่ 20-39 ไร่) ต้นทุนการผลิตทั้งหมดคิดเป็น 4,232.44 บาทต่อไร่ คิดเป็น 3.69 บาทต่อกิโลกรัม ต้นทุนคงที่เป็นเงิน 114.09 บาทต่อไร่ มีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยเท่ากับ 4,118.35 บาทต่อไร่ คิดเป็น 3.59 บาทต่อกิโลกรัม ข้อมูลด้านผลตอบแทน มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 1,146.97 กิโลกรัม มีรายได้เฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 6,732.71 บาท และมีกำไรสุทธิ 2,500.27 บาทต่อไร่ ไร่ขนาดใหญ่ (พื้นที่มากกว่า 40 ไร่) ต้นทุนการผลิตทั้งหมด คิดเป็น 3,835.79 บาทต่อไร่ คิดเป็น 3.35 บาทต่อกิโลกรัม ต้นทุนคงที่เป็นเงิน 73.35 บาทต่อไร่ มีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยเท่ากับ 3,762.31 บาทต่อไร่ คิดเป็น 3.29 บาทต่อกิโลกรัม ข้อมูลด้านผลตอบแทน มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 1,144.39 กิโลกรัม มีรายได้เฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 7,610.19 บาท และมีกำไรสุทธิ 3,774.40 บาทต่อไร่

นอกจากนี้ยังพบข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีเพื่อนำไปวางแผนกำไรต่อไป คือ ไร่ขนาดเล็ก มีจุดคุ้มทุนต่อไร่ เท่ากับ 277.67 กิโลกรัม ไร่ขนาดกลาง จุดคุ้มทุนต่อไร่ เท่ากับ 50.05 กิโลกรัม ไร่ขนาดใหญ่ จุดคุ้มทุนต่อไร่ เท่ากับ 21.81 กิโลกรัม

คำสำคัญ: ข้อมูลสารสนเทศทางบัญชี, ต้นทุนและผลตอบแทน, ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ABSTRACT

Maize is an economic plant that is important to the animal feed industry. There is information on the decision to operate efficiently. The research aimed study to accounting information cost and return of maize cultivation from a sample of 67 farmers using Convenience Sampling method. Results from the analysis revealed that small farms (area 1-19 rai) total cost was 4,411.58 baht per rai, equivalent to 4.29 baht per kilogram fixed cost was 544.87 baht per rai. The average variable cost was 3,866.71 baht per rai or 3.76 baht per kilogram. The return information with an average yield of 1,029.00 kilograms per rai with an average income of 5,885.88 baht per rai and a net profit of 1,474.30 baht per rai. Medium-sized farms (20-39 rai) had total production cost at 4,232.44 baht per rai, equivalent to 3.69 baht per kg fixed cost at 114.09 baht per rai with average variable cost of 4,118.35 baht per rai, equivalent to 3.59 baht per kilogram. Return information with an average yield of 1,146.97 kilograms per rai, with an average income of 6,732.71 baht per rai and a net profit of 2,500.27 baht per rai. And large fields (over 40 rai) total production cost was 3,835.79 baht per rai, equivalent to 3.35 baht per kilogram fixed cost at 73.35 baht per rai with average variable cost of 3,762.31 baht per rai, equivalent to 3.29 baht per kilogram. Return information with an average yield of 1,144.39 kilograms per rai with an average income of 7,610.19 baht per rai and a net profit of 3,774.40 baht per rai

In addition, the data can be found for further profit planning: small-scale breakeven point per rai equal to 277.67 kilograms of rai, medium size break-even point per rai equal to 50.05 kg rai, and large, break-even point per rai equal to 21.81 kg.

Keywords: Accounting Information, Cost and Benefit Analysis, Planting Maize

บทนำ

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมอาหารสัตว์ ประมาณ 94% ของผลผลิตข้าวโพดใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ของประเทศ มีความต้องการเพิ่มขึ้นทุกปี บางปีต้องมีการนำเข้าจากต่างประเทศ และประมาณ 90% ของพื้นที่เพาะปลูกเป็นข้าวโพดพันธุ์ลูกผสมซึ่งให้ผลผลิตสูง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีพื้นที่ปลูกอยู่ทางภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคกลาง ปัจจุบันมีพื้นที่เพาะปลูกกว่า 7 ล้านไร่ มีความเกี่ยวข้องกับเกษตรกรประมาณ 400,000 ครัวเรือน

โดยเนื้อที่ปลูกและผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้ประมาณการไว้ในปี 2558-2559 แต่ละปีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 0.9% ผลผลิตในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาจะอยู่ที่ประมาณ 4 ล้านตัน/ปี ซึ่งการใช้ข้าวโพดได้เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของภาคปศุสัตว์ โดยผลผลิตเกือบ 100% จะเข้าสู่อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกๆ ปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จัดได้ว่าเป็นพืชที่เกษตรกรนิยมปลูกหลังจากปลูกข้าวและเก็บเกี่ยวข้าวในนา การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้นทุกปี สาเหตุมาจากราคาที่เกษตรกรขายได้มีราคาสูง เป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น และผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นด้วย และอาจเนื่องมาจากปริมาณน้ำฝนมีเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของข้าวโพด นอกจากนี้ทางคณะรัฐมนตรี ได้มีมติให้ดำเนินมาตรการแทรกแซงตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรรายละไม่เกิน 25 ตัน ด้วยการแทรกแซงการรับซื้อและเชื่อมโยงผ่านผู้รวบรวมในพื้นที่ และเชื่อมโยงผ่านสหกรณ์ผู้ผลิตและผู้ใช้ โดยรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เมล็ดราคากิโลกรัมละ 7.00 บาท ความชื้นร้อยละ 30 และราคากิโลกรัมละ 9.00 บาท โดยที่ความชื้นร้อยละ 14.5 รวมทั้งขอความร่วมมือผู้ประกอบการอาหารสัตว์และอุตสาหกรรมที่ใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ขยายปริมาณการรับซื้อเพิ่มขึ้นจากปกติร้อยละ 10-20 และผลักดันการส่งออกปริมาณ 0.50 ล้านตันเมล็ด (กรมวิชาการเกษตร, 2556) ซึ่งให้เห็นว่า ภาคเกษตรเป็นภาคการผลิตที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศที่สร้างรายได้ ให้กับครัวเรือนเกษตรกรและธุรกิจทุกภาคส่วนในระบบห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร แล้วยังสร้างรายได้ให้กับประเทศอีกด้วย และในปัจจุบันความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้น โดยประมาณผลผลิตร้อยละ 97 ของผลผลิตทั้งหมด ถูกใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เป็นหลัก (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2557) จากปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จะทำให้เกษตรกรมีความเข้มแข็งทางการเกษตรเพิ่มขึ้น ต้องมีศักยภาพด้านการบริหารจัดการ ด้วยสารสนเทศทางบัญชีที่เป็นส่วนสำคัญในการวางแผนดำเนินงานด้านการเงิน การลงทุน การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการดำเนินงาน เกษตรกรที่มีการบริหารจัดการในระบบสารสนเทศทางบัญชีที่ดีจะมีค่าเฉลี่ยของผลการดำเนินงานจะดีขึ้น (ยิ่งลักษณ์ เขมโชติกูร, 2552)

จังหวัดลำปางมีพื้นที่ที่ใช้ในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทั้งหมด 183,694 ไร่ ในอำเภอแม่เมาะ มีพื้นที่ที่ใช้ในการปลูก 18,165 ไร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.88 ของพื้นที่ทั้งหมด ทั้งนี้ในตำบลบ้านดง มีพื้นที่ที่ใช้ในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 3,019.28 ไร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.62 ของพื้นที่ในอำเภอแม่เมาะ โดยมีเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไว้กับสำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมาะ จำนวน 202 ราย ซึ่งสาเหตุที่เกษตรกรนิยมปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เนื่องจากมีอายุการเก็บเกี่ยวสั้น และใช้วิธีการเพาะปลูกแบบหยอดเมล็ด มีการใช้ปุ๋ยและสารเคมี ถึงแม้ว่าเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ควรที่จะมีรายได้ดีจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง, 2556)

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรทำให้เห็นปัญหาในเรื่องของต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูก เนื่องจากเกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน จากข้อมูล

สารสนเทศทางบัญชีที่ได้จัดบันทึกไว้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีด้านต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับเกษตรกรสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นประโยชน์วางแผน และตัดสินใจ ในการลดต้นทุนแต่ละขั้นตอนที่ไม่จำเป็น ส่งผลให้เกิดเป็นอาชีพเสริมที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีด้านต้นทุนและผลตอบแทนการลงทุนปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตำบลบ้านดง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไว้กับสำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมาะ ตำบลบ้านดง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง มีพื้นที่ที่ใช้ในการปลูกจำนวน 18,165 ไร่ สำหรับ ตำบลบ้านดงมีพื้นที่ที่ใช้ในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จำนวน 3,019.28 ไร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.62 ของพื้นที่การเพาะปลูกในอำเภอแม่เมาะ อยู่ห่างจากตัวเมืองลำปาง ประมาณ 35 กิโลเมตร (แบบปรับปรุงข้อมูลการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปีการเพาะปลูก 2558/59 ตำบลบ้านดง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง) เนื่องจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีอายุการเก็บเกี่ยวสั้น วิธีการเพาะปลูกแบบหยอดเมล็ด มีการใช้ปุ๋ยและสารเคมี เกษตรกรจึงนิยมปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพเสริมรายได้ของครอบครัว

กลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตำบลบ้านดง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง จำนวน 67 ราย ใช้วิธีการเปิดตารางสำเร็จรูป ของทาโร่ มายาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 10 จะได้ขนาดตัวอย่าง ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{202}{1 + 202 (0.10)^2} \\ &= 67 \text{ ราย} \end{aligned}$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ จำนวน 67 ราย โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยกำหนดหน่วยตัวอย่างขึ้นเอง เนื่องจากพิจารณาเห็นว่า เกษตรกรมีวิธีการจัดการเกี่ยวกับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไม่แตกต่างกัน และคำนึงถึงความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลของเกษตรกรในปี 2559

ในส่วนของพื้นที่เพาะปลูก จำนวน 1,272 ไร่ ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งขนาดตามจำนวนพื้นที่ปลูกเพื่อแสดงให้เห็นต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรที่มีพื้นที่เพาะปลูกแต่ละขนาด ดังนี้ ไร่ขนาดเล็ก เกษตรกรที่มีพื้นที่เพาะปลูกจำนวน 1-19 ไร่ ไร่นาขนาดกลาง เกษตรกรที่มีพื้นที่เพาะปลูกจำนวน 20-39 ไร่ ไร่นาขนาดใหญ่ เกษตรกรที่มีพื้นที่เพาะปลูกจำนวนมากกว่า 40 ไร่ (ภัทร วรรชิตชัย และ สมเกียรติ ชัยพิบูล, 2558)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อสัมภาษณ์เกษตรกรรายบุคคล (Personal Interview) และการสังเกตการณ์สำหรับเกษตรกรปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ แบ่งเป็น 6 ส่วนคือ 1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ เพศ อายุ เงินทุนที่ใช้ในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ประสบการณ์ในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวนขนาดไร่ที่ทำการเพาะปลูก และพื้นที่ในการเพาะปลูก 2) ข้อมูลวิธีการและขั้นตอนการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เช่น ระยะเวลาในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ การเตรียมดิน การปลูก การบำรุงรักษา และการเก็บเกี่ยว 3) ข้อมูลด้านต้นทุนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เช่น ค่าวัตถุดิบ ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายในการผลิต และค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร 4) ข้อมูลด้านผลตอบแทนจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เช่น ผลผลิต ราคาซื้อขาย รายได้ต่อไร่ และกำไรสุทธิ 5) ข้อมูลด้านการคำนวณจุดคุ้มทุน ในการจำหน่ายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 6) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

3. การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ทำการตรวจสอบเครื่องมือโดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง จำนวน 3 ท่าน และทำการปรับปรุงแก้ไข แบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ หลังจากนั้น ผู้วิจัยจึงทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วนคือ

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนา การสัมภาษณ์เกษตรกร และการสังเกตการณ์ ในหัวข้อต่างๆ ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 2) ข้อมูลวิธีการและกิจกรรมการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 3) ข้อมูลด้านต้นทุนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 4) ข้อมูลด้านผลตอบแทนจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 5) ข้อมูลด้านการคำนวณจุดคุ้มทุน ในการจำหน่ายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 6) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จากนั้นนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์โดยการ

ตีความข้อมูล สัณเคราะห์ข้อมูล สรุปผล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ค่าสัดส่วน (Ratio) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นต้น และนำข้อมูลทางบัญชีมาทำการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการวางแผนดำเนินงานของเกษตรกรในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาข้อสรุปเนื้อหา และการรายงานผลจากเอกสาร ตำรางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์สำหรับนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อดูความคิดเห็นหรือเนื้อหาที่น่าสนใจ รวมทั้งบทความหรือข้อเขียนที่มีการกล่าวถึงต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทางสื่อพิมพ์ต่างๆ

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

เกษตรกรเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 61.19 เกษตรกรเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 38.81 ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 31-50 ปี ร้อยละ 44.78 รองลงมาคือช่วงอายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 37.31 โดยเกษตรกรที่อายุช่วง 20-30 ปี จะมีเพียงร้อยละ 17.91 ด้านแหล่งเงินทุนที่เกษตรกรนำมาใช้ในการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.60 เป็นเงินทุนส่วนตัว และอีกร้อยละ 19.40 เป็นเงินกู้ยืมจากสหกรณ์การเกษตรและกองทุนหมู่บ้าน เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มาแล้ว 6-10 ปี ร้อยละ 38.81 และมีที่ดินที่ใช้ในการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นของตนเองร้อยละ 71.64 เกษตรกรที่เช่าที่ดินเพื่อเพาะปลูกมีร้อยละ 25.37 ในส่วนของพื้นที่เพาะปลูกจำนวน 1,272 ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่มีไร่นาขนาดเล็ก (พื้นที่ 1-19 ไร่) จำนวน 488 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 65.67 รองลงมาคือ ไร่นาขนาดกลาง (พื้นที่ 20-39 ไร่) จำนวน 347 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 23.88 และไร่นาขนาดใหญ่ (พื้นที่มากกว่า 40 ไร่) จำนวน 437 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 10.45

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิธีการและขั้นตอนการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ขั้นตอนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีดังนี้ เริ่มจากการเตรียมดินเพื่อปลูก เกษตรกรส่วนใหญ่มีการเตรียมดินโดยการไถ ร้อยละ 85.07 และไม่ไถเพียง ร้อยละ 14.93 การปลูกระยะเวลาในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ไร่นาขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 125.80 วัน ไร่นาขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 132.50 วัน และไร่นาขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 158.33 วัน เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้แรงงานคนร้อยละ 100.00 การบำรุงรักษา เกษตรกรส่วนใหญ่ใส่ปุ๋ย ร้อยละ 100.00 และใช้สารเคมี ร้อยละ 100.00 การเก็บเกี่ยวส่วนใหญ่ใช้แรงงานคนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100.00

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีด้านต้นทุนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ต้นทุนการผลิตทั้งหมด ประกอบด้วย 1) ต้นทุนผันแปร เช่น ค่าวัตถุดิบ (ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) ค่าแรงงาน (ค่าไถ, ค่าปลูก, ค่าฉีดสารเคมี, ค่าใส่ปุ๋ย, ค่าเก็บเกี่ยว) ค่าใช้จ่ายในการผลิต (ค่าสารเคมี, ค่าปุ๋ย, ค่ากระสอบ, ค่ากรงด้งหนู) และ 2) ต้นทุนคงที่ เช่น ค่าเสื่อมราคารถแทรกเตอร์ ค่าเสื่อมราคารถยนต์ ค่าเสื่อมราคาเครื่องฉีดยา ค่าเช่าอุปกรณ์ ค่าเช่าที่ดิน และดอกเบี้ยจ่าย โดยแสดงข้อมูลต้นทุนตามขนาดของพื้นที่ ดังนี้ ไร่ขนาดเล็ก ต้นทุนการผลิตทั้งหมดคิดเป็น 4,411.58 บาทต่อไร่ คิดเป็น 4.29 บาทต่อกิโลกรัม ต้นทุนคงที่เป็นเงิน 544.87 บาทต่อไร่ ต้นทุนผันแปรเฉลี่ยเท่ากับ 3,866.71 บาทต่อไร่ คิดเป็น 3.76 บาทต่อกิโลกรัม ไร่ขนาดกลาง ต้นทุนการผลิตทั้งหมดคิดเป็น 4,232.44 บาทต่อไร่ คิดเป็น 3.69 บาทต่อกิโลกรัม ต้นทุนคงที่เป็นเงิน 114.09 บาทต่อไร่ มีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยเท่ากับ 4,118.35 บาทต่อไร่ คิดเป็น 3.59 บาทต่อกิโลกรัม และไร่ขนาดใหญ่ ต้นทุนการผลิตทั้งหมด คิดเป็น 3,835.79 บาทต่อไร่ คิดเป็น 3.35 บาทต่อกิโลกรัม ต้นทุนคงที่เป็นเงิน 73.35 บาทต่อไร่ มีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยเท่ากับ 3,762.31 บาทต่อไร่ คิดเป็น 3.29 บาทต่อกิโลกรัม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดข้อมูลต้นทุนจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

รายการ	ไร่ขนาดเล็ก (บาท)	ไร่ขนาดกลาง (บาท)	ไร่ขนาดใหญ่ (บาท)
ต้นทุนผันแปร			
1.ค่าวัตถุดิบปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์			
1.1 ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	251.76.-	267.28.-	149.96.-
2.ค่าแรงงาน ในกิจกรรมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์			
2.1 ค่าแรงงานการไถ	595.86.-	643.13.-	509.52.-
2.2 ค่าแรงงานการปลูก	415.37.-	423.69.-	438.26.-
2.3 ค่าแรงงานการฉีดยา	189.31.-	187.79.-	184.59.-
2.4 ค่าแรงงานการใส่ปุ๋ย	437.93.-	444.74.-	444.68.-
2.5 ค่าแรงงานการเก็บเกี่ยวและการขนส่ง	1,140.76.-	1,258.69.-	1,240.97.-

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	ไร่ขนาดเล็ก (บาท)	ไร่ขนาดกลาง (บาท)	ไร่ขนาดใหญ่ (บาท)
3. ค่าใช้จ่ายการผลิต			
3.1 ค่าสารเคมี	124.02.-	119.58.-	69.10.-
3.2 ค่าปุ๋ย	675.46.-	752.52.-	687.37.-
3.3 ค่ากระสอบ	36.24.-	20.93.-	16.56.-
3.4 ค่าแรงดักหนู	0	0	21.43
รวมต้นทุนผันแปร ต่อไร่	3,866.71.-	4,118.35.-	3,762.44.-
ต้นทุนคงที่			
1. ค่าเสื่อมราคารถแทรกเตอร์	0.00	0.00	23.81.-
2. ค่าเสื่อมราคารถยนต์ใช้ในกิจกรรมการปลูก	468.87.-	0	0
2. ค่าเสื่อมราคาเครื่องฉีดยา	31.12.-	70.68.-	36.21.-
4. ค่าเช่าอุปกรณ์	8.40.-	4.53.-	0.00
3. ค่าเช่าที่ดิน	27.79.-	33.72.-	13.33.-
4. ดอกเบี้ยจ่าย	8.69.-	5.16.-	0
รวมต้นทุนคงที่ ต่อไร่	544.87.-	114.09	73.35
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อไร่ (บาท)	4,411.58-	4,232.44.-	3,835.79.-
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (ก.ก.)	1,029.00.-	1,146.97.-	1,144.39.-
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อกิโลกรัม (บาท)	4.29.-	3.69.-	3.35.-
ต้นทุนผันแปรต่อกิโลกรัม (บาท)	3.76.-	3.59.-	3.29.-
ต้นทุนคงที่ต่อกิโลกรัม (บาท)	0.53.-	0.1.-	0.06.-

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีด้านผลตอบแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลผลตอบแทนดังนี้ ไร่ขนาดเล็ก มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 1,029.00 กิโลกรัม มีรายได้เฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 5,885.88 บาท และมีกำไรสุทธิ 1,474.30 บาทต่อไร่ ไร่ขนาดกลาง มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 1,146.97 กิโลกรัม มีรายได้เฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 6,732.71 บาท และมีกำไรสุทธิ 2,500.27 บาทต่อไร่ และไร่ขนาดใหญ่ มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 1,144.39 กิโลกรัม มีรายได้เฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 7,610.19 บาท และมีกำไรสุทธิ 3,774.40 บาทต่อไร่

ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดผลตอบแทน จากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

รายการ	ไร่ขนาดเล็ก	ไร่ขนาดกลาง	ไร่ขนาดใหญ่
รายได้จากการจำหน่ายผลผลิต			
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (ก.ก.)	1,029.00.-	1,146.97.-	1,144.39.-
ราคาเฉลี่ยต่อไร่	5.72.-	5.87.-	6.65.-
รายได้จากการจำหน่ายผลผลิตรวมต่อไร่	5,885.88.-	6,732.72.-	7,610.19.-
ต้นทุนผันแปร			
1.ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	251.76.-	267.28.-	149.96.-
2. ค่าแรงงานการไถ	595.86.-	643.13.-	509.52.-
3. ค่าแรงงานการปลูก	415.37.-	423.69.-	438.26.-
4. ค่าแรงงานการฉีดยา	189.31.-	187.79.-	184.59.-
5. ค่าแรงงานการใส่ปุ๋ย	437.93.-	444.74.-	444.68.-
6. ค่าแรงงานการเก็บเกี่ยวและการขนส่ง	1,140.76.-	1,258.69.-	1,240.97.-
7. ค่าสารเคมี	124.02.-	119.58.-	69.10.-
8. ค่าปุ๋ย	675.46.-	752.52.-	687.37.-
9. ค่ากระสอบ	36.24.-	20.93.-	16.56.-
10. ค่าแรงดักหนู	0	0	21.43
รวมต้นทุนผันแปรต่อไร่	3,866.71.-	4,118.35.-	3,762.44.-
กำไรส่วนเกินต่อไร่	2,019.17.-	2,614.36.-	3,847.75.-
ต้นทุนคงที่			
1. ค่าเสื่อมราคารถแทรกเตอร์	0.00	0.00	23.81.-
2. ค่าเสื่อมราคารถยนต์ใช้ในกิจกรรมการปลูก	468.87.-	0	0
2. ค่าเสื่อมราคาเครื่องฉีดยา	31.12.-	70.68.-	36.21.-
4. ค่าเช่าอุปกรณ์	8.40.-	4.53.-	0.00
3. ค่าเช่าที่ดิน	27.79.-	33.72.-	13.33.-
4. ดอกเบี้ยจ่าย	8.69.-	5.16.-	0
รวมต้นทุนคงที่ต่อไร่	544.87.-	114.09.-	73.35.-
กำไรสุทธิต่อไร่ (บาท)	1,474.30.-	2,500.27.-	3,774.40.-

ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีด้านจุดคุ้มทุนจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลปริมาณและราคาจำหน่ายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ณ จุดคุ้มทุน ของไร่แต่ละขนาด ดังนี้ ไร่ขนาดเล็ก ราคาจำหน่ายกิโลกรัมละ 5.72 บาท จุดคุ้มทุนต่อไร่ เท่ากับ 277.67 กิโลกรัม และยอดขายเท่ากับ 1,588.30 บาท ไร่ขนาดกลาง ราคาจำหน่ายกิโลกรัมละ 5.87 บาท จุดคุ้มทุนต่อไร่ เท่ากับ 50.05 กิโลกรัม และยอดขายเท่ากับ 93.81 บาท ไร่ขนาดใหญ่ ราคาจำหน่ายกิโลกรัมละ 6.65 บาท จุดคุ้มทุนต่อไร่ เท่ากับ 21.81 กิโลกรัม และยอดขายเท่ากับ 145.07 บาท

ตารางที่ 3 แสดงการคำนวณหาปริมาณจำนวนขาย ณ จุดคุ้มทุน จากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

รายการ	ความหมาย	ไร่ขนาดเล็ก	ไร่ขนาดกลาง	ไร่ขนาดใหญ่
รายได้จากการจำหน่ายผลผลิต				
ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เฉลี่ยต่อกิโลกรัม (บาท/กิโลกรัม)	P=ราคาต่อหน่วย	5.72.-	5.87.-	6.65.-
ต้นทุนคงที่ (บาท)	FC=ต้นทุนคงที่	544.87.-	114.09.-	73.35.-
ต้นทุนผันแปรต่อกิโลกรัม (บาท)	VC=ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย	3.76.-	3.59.-	3.29.-
กำไรส่วนเกิน (บาท)	(P-VC) = ราคาต่อหน่วย - ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย	1.96.-	2.28.-	3.36.-
สมการคำนวณหาจุดคุ้มทุน	$Q_{BE} = FC / (P - VC)$ ปริมาณขายคุ้มทุน = ต้นทุนคงที่ / (ราคาต่อหน่วย - ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย)	544.87/1.96	114.09/2.28	73.35/3.36
ปริมาณข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ณ จุดคุ้มทุนต่อไร่ (กิโลกรัม)		277.67.-	50.05.-	21.81.-
ยอดขาย ณ จุดคุ้มทุน (บาท)		1,588.30.-	293.81.-	145.07.-

อภิปรายผล

จากการศึกษาข้อมูลสารสนเทศทางบัญชี พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุในช่วง 31-50 ปี โดยเกษตรกรมีเงินทุนส่วนตัวที่ใช้ในการเพาะปลูก เกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มาแล้ว 6-10 ปี ซึ่งให้เห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความชำนาญในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ที่ใช้ในการเพาะปลูกเป็นของตนเอง สำหรับวิธีการและในการเพาะปลูก เกษตรกรใช้ระยะเวลาในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 4-5 เดือน โดยเริ่มจากการเตรียมดิน เกษตรกรนิยมการจ้างไถ เพราะไม่มีรถไถเป็นของตนเอง ใช้แรงงานคนในการปลูก การบำรุงรักษา แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การฉีดยาและการใส่ปุ๋ย ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่นิยมฉีดยาและใส่ปุ๋ยเพื่อต้องการให้ได้ผลผลิตที่มีน้ำหนักดีและป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับผลผลิต เกษตรกรไม่นิยมใช้เครื่องจักรในการเก็บเกี่ยว เนื่องจากเครื่องจักรจะทำให้เกิดผลเสียหายมากกว่าการใช้แรงงาน โดยใช้แรงงานคนร้อยละ 100.00

ในด้านการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทน ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งในการประเมินผลการดำเนินงานของเกษตรกรปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พบว่า เกษตรกรที่มีไร่ขนาดเล็กมีต้นทุนรวมมากกว่า ไร่ขนาดกลางและไร่ขนาดใหญ่ สาเหตุดังรายละเอียด 1) ต้นทุนคงที่ เช่น ค่าเสื่อมราคารถแทรกเตอร์ ค่าเสื่อมราคาเครื่องยนต์ ค่าเสื่อมราคาเครื่องฉีดยา ค่าเช่าอุปกรณ์ ค่าเช่าที่ดิน และดอกเบี้ยจ่าย เห็นได้ว่าเกษตรกรที่มีไร่ขนาดเล็กทำการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินเนื่องจากไม่เงินทุนส่วนตัวในการลงทุนเพาะปลูก ทำให้มีภาระดอกเบี้ยจ่ายมากกว่า และ 2) ต้นทุนผันแปร ประกอบด้วย ค่าแรงฉีดสารเคมี ค่าสารเคมี และค่ากระสอบ นอกจากนี้ยังพบว่า เกษตรกรที่มีไร่ขนาดกลางบางส่วนไม่มีพื้นที่ปลูกเป็นของตนเอง ทำให้เกษตรกรต้องจ่ายค่าเช่าที่ดินเพาะปลูกมากกว่า มีค่าแรงไถ ค่าปุ๋ย ค่าเสื่อมราคาเครื่องฉีดสารเคมี และค่าขนส่งที่มากกว่า ไร่ขนาดเล็กและไร่ขนาดใหญ่ ด้านผลตอบแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ไร่ขนาดใหญ่ มีต้นทุนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่ำกว่าไร่ขนาดกลางและไร่ขนาดเล็ก จึงทำให้ไร่ขนาดใหญ่สามารถทำกำไรสุทธิ ได้มากกว่า สอดคล้องกับ ยุพรัตน์ จันทรแก้ว (2553) และ พิชัยพิมพ์ คำเพียร (2557) ที่ชี้ให้เห็นว่า กลุ่มเกษตรกรที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่จะให้ผลตอบแทนที่ดีที่สุด พร้อมกันนี้ยังส่งผลให้ไร่ขนาดใหญ่มีกำไรสุทธิมากกว่าและจุดคุ้มทุนน้อยกว่าไร่ขนาดกลางและไร่ขนาดเล็ก จากการวิเคราะห์ด้านต้นทุนการปลูกเกษตรกรสามารถนำข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีไปพิจารณาตัดสินใจในการดำเนินงานด้านการเกษตร การลดต้นทุนในแต่ละกระบวนการปลูก เพื่อเพิ่มผลตอบแทน (Bumebescu and Voiculescu, 2014) สอดคล้องกับ อุษณีย์ เส็งพานิช (2555) ให้ข้อชี้แนะว่าสารสนเทศทางบัญชี ทำให้องค์กรมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพในการบริหารเงินสดและการวางแผนกำไร

สรุปได้ว่าข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีที่เกษตรกรสามารถนำไปวางแผนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของงานวิจัยนี้ได้แก่ ข้อมูลด้านต้นทุนการปลูกแบ่งเป็น ต้นทุนผันแปร และต้นทุนคงที่ สำหรับผลตอบแทนจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ คือ รายได้จากการจำหน่าย และกำไรสุทธิ ของเกษตรกร ในส่วนของการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สำหรับเกษตรกรที่มีไร่ ขนาดใหญ่จะมีต้นทุนรวมที่ประกอบด้วยต้นทุนผันแปร และต้นทุนคงที่ มีจำนวนต่ำกว่าเกษตรกรที่มีไร่ ขนาดกลางและไร่ขนาดเล็ก ต้นทุนการปลูกส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับค่าปุ๋ย ค่าสารเคมี ค่าแรงงาน และค่า เช่า เกษตรกรจำนวนมากนิยมใช้ปุ๋ยเคมีในการบำรุงรักษาดิน ซึ่งเป็นช่วงที่ราคาปุ๋ยเคมีปรับราคา เพิ่มขึ้นจึงทำให้เกษตรกรต้องรับภาระต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นตามไปด้วย ในทางตรงกันข้ามด้าน ผลตอบแทนเกษตรกรที่มีไร่ขนาดใหญ่ ยังให้ผลตอบแทนในส่วนของรายได้และกำไรสุทธิมากกว่า เกษตรกรที่มีไร่ขนาดกลางและไร่ขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 เกษตรกรควรนำข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีที่ได้จัดทำไปใช้ในการวางแผนวิธีการ แต่ละขั้นตอนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อลดต้นทุนที่จะเกิดขึ้นและเพิ่มผลตอบแทนที่จะได้รับ อันเนื่องมาจากความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นของตัวแปรทั้งหลาย เช่น สภาพอากาศที่อาจเกิดขึ้น ไม่ตามฤดูกาล ทำให้ผลผลิตเกิดความเสียหาย

1.2 เกษตรกรควรมีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปุ๋ย และ สารเคมี ทั้งข้อดีและข้อเสีย เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำมาใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่เพาะปลูก ส่งผลให้ ได้ผลผลิตที่มีน้ำหนักดี

1.3 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศทางบัญชี เกษตรกรควรหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ แทนการใช้ปุ๋ยเคมีเพราะจะช่วยให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น เนื่องจากปุ๋ยเคมีมีราคาสูงกว่า ปุ๋ยอินทรีย์ค่อนข้างมาก

1.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการแนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลวิธีการปลูก ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พร้อมจัดหาแหล่งเงินทุน เพื่อส่งเสริมธุรกิจการเกษตร นอกจากนี้ภาครัฐควรมีการ ควบคุมราคาปุ๋ยและสารเคมี ไม่ให้มีราคาสูงเกินไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาข้อมูลสารสนเทศโดยทำการเปรียบเทียบเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนใน การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ระหว่างการปลูกโดยใช้แรงงานคนกับการใช้เครื่องจักรในการหยอดเมล็ด เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจของเกษตรกร หรืออาจเลือกใช้ข้อมูลอื่นเพิ่มเติม

นอกเหนือจากข้อมูลที่เป็นตัวเงิน เช่น ไร่ขนาดเล็กมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสารเคมีมากที่สุด อาจทำวิจัยในเรื่องของข้อมูลสุขภาพของเกษตรกรกลุ่มนี้ หรือวิจัยเรื่องความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของเกษตรกรที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการเกษตร. (2556). ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2558, จาก <http://lt.doa.go.th/vichakan/news.php?newsId=17>
- พิชัยพิมพ์ คำเพ็ชร. (2557). การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตำบลศิลา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. การประชุมสัมมนาวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติเครือข่ายบัณฑิตศึกษา และการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ครั้งที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 16 “งานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น”
- ภัทร ครรชิตชัย และ สมเกียรติ ชัยพิบูล. (2558). การลงทุนปลูกยางพาราในจังหวัดเชียงราย. การประชุมวิชาการระดับชาติ ประจำปี 2558 คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ยิ่งลักษณ์ เขมโชติกุล. (2552). ผลกระทบของแนวทางการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีผลต่อการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอำเภอเมืองเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยุพรัตน์ จันทรแก้ว. (2553). ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตามนโยบายของรัฐบาลโครงการจัดตั้งนิคมการเกษตรพืชอาหารและพลังงานทดแทน: กรณีศึกษาสมาชิกสหกรณ์นิคมแม่สอด จำกัด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง. (2556). ข้อมูลการเกษตร. ลำปาง: สำนักงานฯ.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2556). รายละเอียดภาวะเศรษฐกิจการเกษตร. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2558, จาก <http://www.oae.go.th/view/1/>
- _____. (2557). รายละเอียดภาวะเศรษฐกิจการเกษตร. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2559, จาก <http://www.oae.go.th/view/1/>

อุษณีย์ เสงี่ยมานิช. (2555). การสร้างภูมิคุ้มกันแบบพึ่งพาตนเองและความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนให้แก่
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยในเขตภาคเหนือ โดยการใช้ข้อมูลทางการบัญชี
ยกระดับขีดความสามารถในการบริหารจัดการ. เอกสารประกอบการประชุมระดับชาติ
“วิทยาการจัดการวิชาการ” เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ.

Bumebescu, S. S., and Voiculescu, A. (2014). Cost Benefit Analysis and its Role in
Investment Projects in Agriculture. *Hyperion Economic Journal*, 2(4), 44-53.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York: Harper
and Row.

ความสัมพันธ์และผลกระทบของทักษะทางวิชาชีพบัญชี การตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพ
กับคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย
THE RELATIONSHIP AND EFFECT OF ACCOUNTING PROFESSIONAL SKILL, AUDIT
ETHICS AWARENESS ON QUALITY OF AUDIT REPORTING AND CERTIFIED
ACCOUNT OF TAX AUDITORS IN THAILAND

ฉายรุ่ง ไชยกำบัง¹ ฉัตรรัชดา วิโรจน์รัตน์¹ ชัพวิทย์ คำภิรมย์¹ และ อนุชา พุฒิกุลสาคร¹

¹คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

Chairung Chaikambang¹ Chatratchada Wiroterat¹ Chapvit Khampirom¹

and Anucha Puttikoonsakorn¹

¹Faculty of Management Science, Kalasin University

(Received: May 5, 2019 ; Revised: May 19, 2019 ; Accepted: May 25, 2019)

บทคัดย่อ

ทักษะด้านวิชาชีพบัญชีและการตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพ ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของทักษะทางวิชาชีพบัญชี และการตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี งานวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย แบบสอบถามที่ตอบกลับมาถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 266 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า ทักษะทางวิชาชีพบัญชีและการตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย

คำสำคัญ: ทักษะทางวิชาชีพ, การตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพ, คุณภาพรายงานการตรวจสอบและการรับรองบัญชี

Abstract

Accounting professional skill and professional ethics awareness is a key success factors for auditor's performance. This research aimed to examine relationships and impact of accounting professional skill and professional ethics awareness on quality of audit reporting and certified account. Data were collected

from a sample of 266 Tax Auditors in Thailand. The Correlation and Ordinary Least Squares (OLS) regression analysis was a method for testing the hypotheses. The results indicated that accounting professional skill and professional ethics awareness had a significant positive on quality of audit reporting and certified account.

Keywords: Accounting Professional Skill, Professional Ethics Awareness, Quality of Audit Reporting and Certified Account

บทนำ

ปัจจุบันการข้อมูลด้านบัญชีนั้น มีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้บริหาร ซึ่งต้องใช้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ การตรวจสอบบัญชีช่วยให้ข้อมูลทางการเงินมีความน่าเชื่อถือเพิ่มขึ้น และสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ใช้ข้อมูลด้วย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543) โดยการสอบบัญชี เป็นการรวบรวมและการประเมินหลักฐานอย่างเพียงพอและเหมาะสมในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี ซึ่งจะทำหน้าที่ตรวจสอบงบการเงิน เพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินนั้นว่า ได้แสดงฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานที่ถูกต้องตามควร ในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป รวมทั้งมาตรฐานการที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ผู้สอบบัญชีควรมีความรู้ความสามารถ ทักษะ ประสิทธิภาพ ตลอดจนทัศนคติและคุณลักษณะของบุคคลที่มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี โดยเฉพาะผู้สอบบัญชีภาษีอากร (Tax Auditors) ที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบและรับรองบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและเล็ก ซึ่งปัจจุบันกำลังมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นตามนโยบายรัฐบาลที่คาดหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ เพื่อลดการพึ่งพิงธุรกิจขนาดใหญ่ ซึ่งจะส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจมีเสถียรภาพมากขึ้น โดยผู้สอบบัญชีภาษีอากรต้องทำการตรวจสอบและรับรองบัญชีของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท สินทรัพย์รวมในรอบระยะเวลาบัญชีปีใดไม่เกิน 30 ล้านบาท และมีรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีปีใดรวมไม่เกิน 30 ล้านบาท ซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องให้งบการเงินได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และผู้สอบบัญชีภาษีอากรจะต้องมีคุณสมบัติผ่านการทดสอบความรู้และได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพากร (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2544)

สำหรับการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร เมื่อได้ดำเนินการตรวจสอบงบการเงินแล้ว จะต้องจัดทำรายงานการตรวจสอบและการรับรองบัญชี เพื่อสื่อสารข้อเท็จจริงที่ตรวจพบในงบการเงินไปยังผู้ใช้ข้อมูล ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ข้อมูลในการนำเสนองบการเงินมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ดังนั้น รายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีที่จัดทำขึ้น โดยผู้สอบบัญชีภาษีอากรจะมี

คุณภาพเพียงใด ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นทักษะทางวิชาชีพบัญชี รวมไปถึงผู้สอบบัญชีภาษีอากรยังต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในเรื่องจรรยาบรรณที่กำหนดโดยกรมสรรพากรอีกด้วย จากรายละเอียดที่กล่าวมาข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาทักษะทางวิชาชีพบัญชี การตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี และคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของทักษะทางวิชาชีพบัญชี การตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพกับคุณภาพของการรายงานและการรับรองภาษี

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ทำการศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบของทักษะทางวิชาชีพบัญชี และการตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพกับคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ทักษะทางวิชาชีพบัญชี หมายถึง ความสามารถพิเศษนอกเหนือจากความรู้ทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีที่ผู้สอบบัญชีภาษีอากรควรมี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี จากการทบทวนงานวิจัยในอดีต พบว่า ทักษะของพนักงานสอบบัญชีใหม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ส่งผลให้เกิดคุณภาพงานสอบบัญชี (Anantharaman, 2012) นอกจากนี้การศึกษาของ Krishnan and Visvanathan (2008) พบว่า มีความเชื่อมโยงกันระหว่างทักษะความเชี่ยวชาญด้านการบัญชีหรือการเงิน ส่งผลต่อคุณภาพของการสอบบัญชีและรายงานทางการเงินของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญในด้านของความถูกต้อง ความเที่ยงธรรม ความชัดเจน ความกะทัดรัด ความสร้างสรรค์ ความสมบูรณ์และความทันกาล

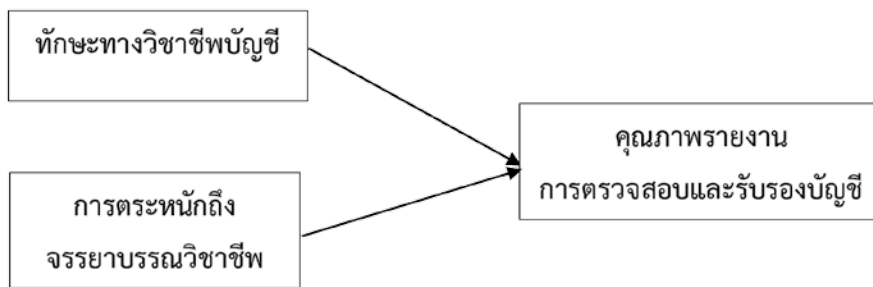
การตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพ หมายถึง ความสำนึกเกี่ยวกับความประพฤติที่กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพได้กำหนดขึ้นเพื่อรักษาส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของสมาชิก อาจเขียนหรือเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ กรมสรรพากร (2545) ได้ออกคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป. 123/2545 เรื่อง กำหนดจรรยาบรรณ ของผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545 โดยได้กำหนดจรรยาบรรณในการตรวจสอบบัญชีไว้ว่า 1) ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต 2) ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน 3) จรรยาบรรณต่อผู้เสียภาษี 4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ 5) จรรยาบรรณทั่วไป จากการศึกษาของ นันทวรรณ วงศ์ไชย (2552) พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี และ Chaikambang and Ussahawanichakit

(2011) พบว่า ผู้สอบบัญชีที่ปฏิบัติงานด้วยการตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีนำไปสู่การตั้งสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย

ทักษะทางวิชาชีพบัญชี การตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพมีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อเชิงบวกกับคุณภาพรายงานและการรับรองภาษี

สำหรับกรอบแนวคิดการวิจัยสามารถแสดงความสัมพันธ์และผลกระทบระหว่าง ทักษะทางวิชาชีพบัญชี การตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพกับคุณภาพรายงานและการรับรองภาษี ดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกระหว่างทักษะทางวิชาชีพบัญชี การตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพกับคุณภาพรายงานและการรับรองภาษี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย จำนวน 1,320 คน (กรมสรรพากร, 2560)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สอบบัญชีภาษีอากร จำนวน 1,320 คน ทำเลืกตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มโดยใช้ความน่าจะเป็น ซึ่งได้เลืกตัวอย่างโดยใช้ตารางเลขสุ่มวิธีการสุ่มได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 266 ราย คิดเป็น 20.15% (Aaker, Kumar and Day, 2001)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามได้สร้างตามความมุ่งหมายและกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และตำแหน่งงานในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพบัญชีจำนวน 4 ข้อ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพประกอบด้วย จำนวน 4 ข้อแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เป็น 5 ระดับ โดยแบ่งช่วงของระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Type Scale)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี จำนวน 4 ข้อ โดยแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เป็น 5 ระดับ โดยแบ่งช่วงของระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Type Scale)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพบัญชี การตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพ และคุณภาพการรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

3.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทักษะทางวิชาชีพบัญชี การตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 นำผลการศึกษาตามข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถาม โดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับจุดมุ่งหมาย

3.3 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปทำการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability Test) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังนี้ ตัวแปรทักษะทางวิชาชีพบัญชี มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.724 ส่วนตัวแปรการตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.873 และสำหรับตัวแปรคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.843 ซึ่งล้วนแต่แสดงให้เห็นว่าความเชื่อมั่นของเครื่องมืออยู่ในระดับสูงทั้งสิ้น (Nunnally and Bernstein, 1994) นอกจากนั้นผู้วิจัยยังได้ทำการวิเคราะห์การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ Item-total Correlation ในการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรทักษะทางวิชาชีพบัญชี ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.665-0.882 ส่วนตัวแปรการตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.713-0.895 และสำหรับตัวแปรคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีได้ค่า

อำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.644-0.905 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally and Bernstein (1994) ได้อธิบายว่าการทดสอบค่าอำนาจจำแนกเกินกว่า 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้ (แสดงในตารางที่ 1)

3.4 นำผลที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นจึงได้จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ตารางที่ 1 การคำนวณหาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Constructs	N	Factor Loadings	Alpha Coefficient
คุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี (AR)	30	0.644-0.905	0.843
ทักษะทางวิชาชีพบัญชี (AS)	30	0.665-0.882	0.724
การตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพ (PE)	30	0.713-0.895	0.873

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังนี้

4.1 ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกับตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร และเตรียมนำส่งทางไปรษณีย์

4.2 ขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ โดยแนบไปพร้อมกับแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

4.3 ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามถึงผู้สอบบัญชีภาษีอากร ตามชื่อ และที่อยู่โดยแนบซองจดหมายตอบกลับไปด้วยพร้อมกับแบบสอบถามด้วย

4.4 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม สามารถนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้วิธีการทางหลักสถิติเชิงพรรณนา การหาความถี่ ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพบัญชี การตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพ และคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีโดยใช้วิธีการประมวลผลทาง

หลักสถิติเชิงพรรณนา ข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

5.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ซึ่งมีสมการที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

สมการ: ทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบระหว่างทักษะทางวิชาชีพบัญชี การตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพกับคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี

$$\text{Equation: } AR = \beta_{01} + \beta_1 AS + \beta_2 PE + \varepsilon$$

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์และผลกระทบของทักษะทางวิชาชีพบัญชี การตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของตัวแปรเพื่อตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์ของตัวแปรที่นำมาทำการศึกษา ซึ่งตัวแปรแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันไม่เกินกว่า 0.80 จึงไม่ทำให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Hair et al., 2006) (แสดงในตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์

Variables	AR	AS	PE
Mean	4.22	4.18	4.36
s.d.	0.42	0.36	0.27
คุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี (AR)	1		
ทักษะทางวิชาชีพสอบบัญชี (AS)	.349**	1	
การตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพ (PE)	.180**	.076**	1

*p<.10, **p<.05, ***p<.01

การทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบทักษะทางวิชาชีพบัญชี กับคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี ผลการทดสอบพบว่า ทักษะทางวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี ($\beta_1=0.309$, $p<.01$) ดังนั้น ผลการทดสอบจึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 1 ดังแสดงในตารางที่ 3

การตรวจสอบความสัมพันธ์และผลกระทบ การตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพ กับคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี ผลการศึกษาพบว่า การตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี ($\beta_2=0.164$, $p<.05$) ดังนั้นผลการทดสอบจึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 2 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ

Independent Variables	Dependent Variable
	คุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี (AR)
ทักษะทางวิชาชีพบัญชี (AS)	0.309*** (0.059)
การตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพ (PE)	0.164** (0.075)
Adjusted R ²	0.522

* $p<.10$, ** $p<.05$, *** $p<.01$, Beta coefficients with standard errors in parenthesis.

อภิปรายผล

จากการผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ทักษะทางวิชาชีพบัญชี การตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานการตรวจสอบและการรับรองบัญชี ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ทักษะทางวิชาชีพสอบบัญชีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผู้สอบบัญชีภาคีอากรต้องมีทักษะทางวิชาชีพบัญชีคือ ต้องมีความสามารถพิเศษด้านบัญชี ในการตรวจพบข้อผิดพลาด และสามารถประเมินหลักฐานทางบัญชี เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแสดงความเห็นในรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี สอดคล้องกับ Anantharaman (2012) ที่พบว่า ทักษะของพนักงานสอบบัญชีใหม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ส่งผลให้เกิดคุณภาพงานสอบบัญชี

2. การตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรต้องตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพที่กรมสรรพากรได้กำหนด เนื่องจากจะช่วยหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี สอดคล้องกับ นันทวรรณ วงศ์ไชย (2552) ได้ระบุว่า จรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี และ นวพร ชูเปี้ยเต่ง และจิตาภรณ์ สินจรรณศักดิ์ (2559) ที่พบว่า จรรยาบรรณในการปฏิบัติงานตรวจสอบมีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

การรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีถือเป็นผลงานสำคัญที่ผู้สอบบัญชีภาษีอากรต้องจัดทำอย่างมีคุณภาพ เพื่อประโยชน์แห่งการจัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรได้อย่างถูกต้อง อันจะเป็นประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจต่อประเทศชาติ ดังนั้นเพื่อให้รายงานตรวจสอบและรับรองบัญชีมีคุณภาพ ผู้สอบบัญชีภาษีอากร จึงควรพัฒนาและตระหนักในเรื่องดังต่อไปนี้

1.1 ควรพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี ซึ่งถือเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้งานตรวจสอบและรับรองบัญชีมีคุณภาพ ผู้สอบบัญชีภาษีอากรจึงควรตระหนักและให้ความสำคัญตามที่ได้กล่าวมา ยกตัวอย่างเช่น การพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ โดยการเข้าร่วมฝึกอบรม สัมมนาจากองค์กร หน่วยงาน หรือผู้เชี่ยวชาญในสายวิชาชีพสอบบัญชีเพื่อพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ และนำมาใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.2 ควรตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพตามที่วิชาชีพบัญชีหรือกรมสรรพากรกำหนดในการปฏิบัติงานสอบบัญชี เพื่อหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดที่จะทำให้เกิดความเสียหาย และช่วยให้ธุรกิจสามารถเติบโตได้อย่างมั่นคง รวมถึงความสามารถด้านอื่นๆ ที่อาจมีความจำเป็นที่ต้องเรียนรู้และฝึกฝนในอนาคตด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เพื่อศึกษาผลกระทบของทักษะทางวิชาชีพบัญชี และการตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพรายงานการตรวจสอบและการรับรองบัญชี ผลการศึกษาได้ให้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างของทักษะทางวิชาชีพบัญชี และการตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพรายงานการตรวจสอบและการรับรองบัญชี ซึ่งเป็นประโยชน์ในการขยายความรู้และวรรณกรรมในอดีต การศึกษาในอนาคตควรศึกษาโดยเพิ่มกรอบ

แนวคิดการวิจัย ทักษะด้านอื่นๆ ของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ซึ่งเป็นตัวแปรต้นที่พึงต้องมีตามยุคสมัยและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป หรืออาจศึกษาตัวแปรที่เป็นอุปสรรคต่อคุณภาพรายงานการตรวจสอบ และการรับรองบัญชี รวมถึงอาจศึกษาในเชิงลึกและกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2544). กฎกระทรวงว่าด้วยการยกเว้นไม่ต้องจัดให้งบการเงินได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดย ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พ.ศ. 2544. สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2558, จาก http://www.dbd.go.th/ewt_news.php?nid=1079.
- กรมสรรพากร. (2545). คำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป.123/2545 เรื่อง กำหนดจรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2560, จาก www.rd.go.th/.
- _____. (2560). ฐานข้อมูลรายชื่อผู้สอบบัญชีภาษีอากร. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2560, จาก www.rd.go.th/.
- นวพร ชูเปี้ยเต็ง และ ฐิตาภรณ์ สีนจรรย์ศักดิ์. (2559). ผลกระทบของทักษะและจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานตรวจสอบ ที่มีต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี ของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย. วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 11(3), 57-66.
- นันทวรรณ วงศ์ไชย. (2552). ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Aaker, David A., Kumar, V. and Day, George S. (2001). *Marketing Research*. New York: John Wiley and Sons.
- Anantharaman, D. (2012). Comparing self-regulation and statutory regulation: Evidence from the accounting profession. *Accounting, Organizations and Society*, 32(2), 1-17.
- Armstrong, J. S., & Overton, Terry S. (1977). Estimating Non-response Bias in Mail Surveys. *Journal of Marketing Research*, 14(3), 396-402.
- Chaikambang, C., & Ussahawanitchakit, P. (2011). Audit professional commitment and Audit Success: An Empirical Examination of Certified Public Accountants in Thailand. *European Journal of Management*, 11(3), 1-15.

Hair, J. F. I., and others. (2006). **Multivariate Data Analysis**. (6th Ed.). New Jersey: Pearson.

Krishnan, G. V., & Visvanathan, G. (2008). Was Arthur Andersen different? Further evidence on earnings management by clients of Arthur Andersen. **International Journal of Disclosure and Governance**, 5(1), 36-47.

Moroney, Robyn, (2007). Does Industry Expertise Improve the Efficiency of Audit Judgment?. **AUDITING. A Journal of Practice & Theory**: November 2007, 26(2), 69-94.

Nunnally, Jum C., & Bernstein, Ira H. (1994). **Psychometric Theory**. New York, NY: McGraw-Hill.

ปัจจัยในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร
OPERATIONAL FACTORS AFFECTING THE QUALITY OF FINANCIAL REPORTS
OF ACCOUNTANTS IN BANGKOK

สุพจน์ ปานน้อย¹ เจตรัมภา พรหมทะสาร¹ สุรีย์ โขกรณัฐ¹ และ ประเวศ เพ็ญวุฒิกุล¹

¹ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Supoj Pannoi¹ Jetrunpa Pomtasan¹ Suree Bosakoranut¹ and Pravas Penvutikul¹

¹School of Accountancy, Sripatum University

(Received: May 8, 2019 ; Revised: May 19, 2019 ; Accepted: May 30, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องปัจจัยในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลกระทบของปัจจัยในการปฏิบัติงานของนักบัญชีด้านความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักบัญชีบริษัทในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 139 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยในการปฏิบัติงาน ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ปัจจัยในการปฏิบัติงาน, คุณภาพรายงานทางการเงิน

Abstract

Research on Operational Factors Affecting the Quality of Financial Reports of Accountants in Bangkok. The objective was to study the effects of factors in the performance of accountants. Professionalism of accountants, Ethics of accountants and Information technology affecting the quality of financial reports by using a questionnaire as a tool to collect data from 139 company accountants in Bangkok. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis

The research found that the operational factors professional ethics and information technology had a relationship and a positive impact on the overall financial report quality with statistical significance at 0.01 level

Keywords: Operational Factors Affecting, Quality of Financial Reports

บทนำ

การบริหารงานในองค์กรของผู้บริหาร สิ่งหนึ่งที่ยุติบริหารไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งถือเป็นกลไกที่สำคัญที่สุดในการปฏิบัติงาน ที่จะทำให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการบริหารเป็นการดำเนินงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในการทำหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนการทำงาน การจัดการองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน ให้เหมาะสมกับงาน การสั่งการ และการควบคุมกิจการ ให้สามารถดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร (ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์, 2540) ซึ่งผู้บริหารในฐานะที่เป็นผู้นำขององค์กร จะต้องมีความรู้และมีความทักษะในการบริหารจัดการได้เป็นอย่างดี ตลอดจนสามารถประยุกต์วิธีการบริหารจัดการให้เหมาะสมกับสภาพบริบทขององค์กร โดยคำนึงถึงประโยชน์ ประสิทธิภาพสูงสุดที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร ผู้ที่มีส่วนได้เสียพึงพอใจในการรับบริการ เป็นต้น ความสำเร็จขององค์กรนั้นสามารถวัดได้จากทั้งข้อมูลที่เป็นตัวเลขและข้อมูลที่ไม่เป็นตัวเลข ซึ่งข้อมูลทางการเงินนั้นจะสามารถสะท้อนผลการดำเนินงานได้อย่างแท้จริงมากกว่าผลการดำเนินงานด้านอื่น เนื่องจาก ข้อมูลทางการเงินเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ใช้ข้อมูลหรือผู้ใช้งบการเงินต้องการนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อช่วยในการวิเคราะห์ พยากรณ์ เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้งบการเงิน (สุภาพร แซ่ม้อย, 2555) โดยข้อมูลทางการเงิน เป็นข้อมูลที่ถูกสรุปมาจากวิธีการทางด้านบัญชี เพื่อให้ได้รายงานทางการเงินที่เป็นการสรุปผลการดำเนินงานของกิจการ

ปัจจุบันข้อมูลทางการเงินเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้ใช้งบการเงินทุกกลุ่ม เช่น กลุ่มนักลงทุน เจ้าหนี้ ผู้ถือหุ้นและสาธารณชนทั่วไป โดยผู้ใช้งบการเงินต้องการนำข้อมูลทางการเงินมาเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้งบการเงินแต่ละกลุ่ม ซึ่งขั้นตอนและกระบวนการตรวจสอบเอกสารรายการค้า การวิเคราะห์รายการค้า การบันทึกรายการทางบัญชีตลอดจนการประมวลผลทางบัญชีเพื่อให้ได้ข้อสรุปเป็นผลการดำเนินงาน ที่เรียกว่า งบกำไรขาดทุน และข้อมูลสรุปเป็นตัวเลขที่แสดงถึงฐานะทางการเงินของกิจการ ที่เรียกว่า งบแสดงฐานะทางการเงิน ในการจัดทำรายงานทางการเงินผู้เป็นเจ้าของกิจการ กรรมการ หุ้นส่วนผู้จัดการ เป็นต้น เป็นผู้ที่อยู่ในฐานะของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี โดยจะต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชีที่มีคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร

2) มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอที่จะทำบัญชีภาษาไทยได้ 3) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก 4) มีคุณวุฒิการศึกษาตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี 5) ไม่มีลักษณะต้องห้ามอื่น ตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2551) ในด้านการจัดทำข้อมูลทางบัญชีนั้น ผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติงานการบันทึบบัญชีให้เป็นไปตามหลักการบัญชีมาตรฐานการบัญชี และกรอบแนวคิดการรายงานทางการเงินตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด รวมถึงการปฏิบัติตามขั้นตอนระบบการควบคุมภายในของแต่ละองค์กรที่กำหนด เพื่อลดปัญหาหรือข้อผิดพลาดอันส่งผลกระทบต่อข้อมูลทางบัญชี และเพื่อประโยชน์ต่อการจัดทำข้อมูลทางบัญชี การทราบถึงการปฏิบัติงานตามแนวทางวิชาชีพบัญชี เพื่อให้การจัดทำข้อมูลทางการเงินมีประสิทธิภาพเป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจให้กับรายงานทางการเงิน

รายงานทางการเงิน เป็นการให้ข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจของกิจการ และสิทธิเรียกร้องต่างๆ ของกิจการ นอกจากนี้รายงานทางการเงินยังสามารถให้ข้อมูล เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจรวมทั้งสิทธิเรียกร้องเหล่านั้น ซึ่งเป็นผลมาจากผล การดำเนินงานของกิจการ ตลอดจนรายการเหตุการณ์และสถานการณ์อื่นๆ โดยรายงานทางการเงิน ให้ข้อมูลที่เป็ประโยชน์ในการตัดสินใจทั้งในปัจจุบันและอนาคต ข้อมูลรายงานทางการเงินนั้นยัง สามารถช่วยประเมินมูลค่าของกิจการได้อย่างน่าเชื่อถือ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2558)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกศึกษานักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นเมืองศูนย์กลางการปกครอง การศึกษา การคมนาคมขนส่ง การเงิน การธนาคาร และความเจริญของประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ว่า ปัจจัยในการปฏิบัติงานของนักบัญชีมีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน หรือไม่อย่างไร ผลลัพธ์ที่ได้จะนำมาปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของนักบัญชี เพื่อส่งผลให้รายงานทางการเงินมีคุณภาพตามมาตรฐานรายงานทางการเงินต่อไป

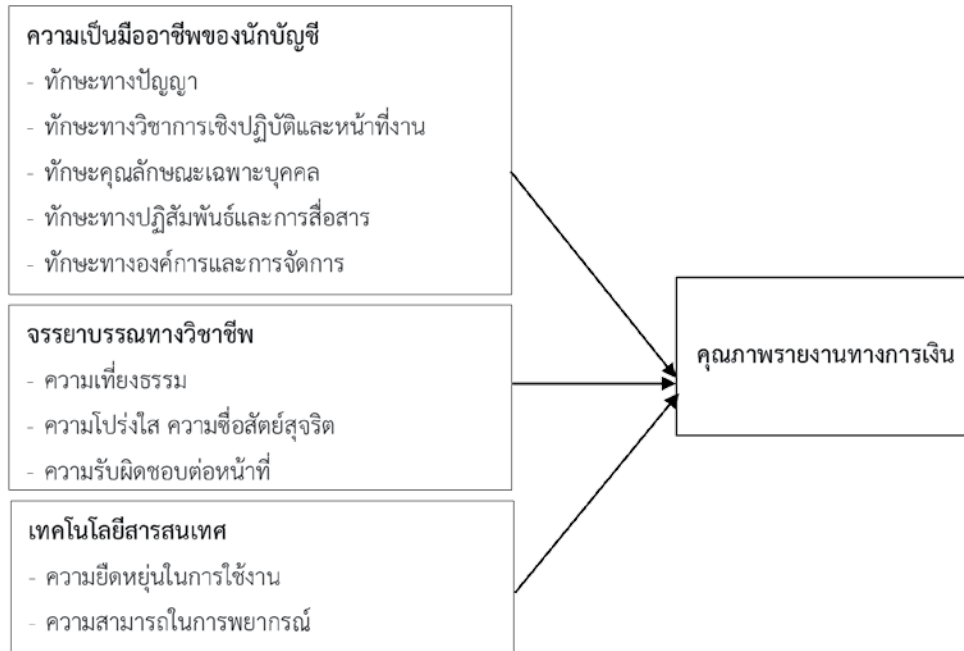
วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลกระทบของปัจจัยในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี ประยุกต์จากมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3 จรรยาบรรณทางวิชาชีพ ประยุกต์จากจรรยาบรรณ

ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 เทคโนโลยีสารสนเทศ ประยุกต์จากแนวคิดเทคโนโลยีกับนักบัญชี (พลพฐ และกัญนิภัทร์, 2557) และคุณภาพรายงานทางการเงินประยุกต์จากกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2558) ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

สมมติฐานที่ 2 จรรยาบรรณทางวิชาชีพส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

สมมติฐานที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 8,229 คน (กลุ่มนักบัญชีคลับ. <http://cpdtutor.com> ข้อมูล ณ วันที่ 5 มีนาคม 2562)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้กำหนดขนาดตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ผู้วิจัยได้คำนวณหากลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร การคำนวณขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane (1973) ได้ขนาดตัวอย่าง 382 คน และได้ทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากประชากร ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามตอบกลับมา 139 คน คิดเป็นร้อยละ 34.75 เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่าง สอดคล้องกับ Aaker และคณะ (2001) ได้เสนอว่าการส่งแบบสอบถาม ต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทำบัญชี มีลักษณะเป็นแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งงานในปัจจุบัน ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการปฏิบัติงานของนักบัญชี มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Rating Scale) โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 3 ปัจจัย ประกอบด้วย ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี จรรยาบรรณทางวิชาชีพ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงินมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Rating Scale) ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะไปทดสอบใช้ (Try - out) กับนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อหาความเหมาะสมของการใช้ภาษาในแบบสอบถาม

3.2 การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item - total Correlation ผลการทดสอบค่าอำนาจจำแนกเกินกว่า 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้ว่าแบบสอบถามมีคุณภาพเหมาะสมที่จะใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป Nunnally (1978)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลจากแบบสอบถามที่รวบรวมได้ 139 ชุด และนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย การหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของข้อมูลเพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของนักบัญชี ดังนี้

4.1.1 การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ใช้สรุปข้อมูลทั่วไปของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถาม

4.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี จรรยาบรรณทางวิชาชีพ เทคโนโลยีสารสนเทศ และคุณภาพรายงานทางการเงิน

4.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) งานวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวัดความสัมพันธ์และผลกระทบระหว่างตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ซึ่งได้แก่ ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี จรรยาบรรณทางวิชาชีพ และเทคโนโลยีสารสนเทศ กับตัวแปรตาม (Dependent Variable) ซึ่งได้แก่ คุณภาพรายงานทางการเงิน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 139 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประสบการณ์ในการทำงานด้านบัญชี 7 - 9 ปี และตำแหน่งงานในปัจจุบันเป็นพนักงานฝ่ายบัญชี

2. ผลการสำรวจปัจจัยต่างๆ

จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยต่างๆ (ตารางที่ 1) พบว่า

2.1 นักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านักบัญชีสามารถตัดสินใจเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ มาใช้ประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานด้านบัญชีได้ สามารถรับรู้และเลือกใช้เกณฑ์ในการวัดมูลค่าในงบการเงิน องค์ประกอบของงบการเงินได้เป็นอย่างดี และมุ่งเน้นการพิจารณาและการประยุกต์ใช้ประเด็นต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยวิเคราะห์อย่างสมเหตุสมผลเกี่ยวกับมืออาชีพ

2.2 นักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับจรรยาบรรณทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า นักบัญชีมีการหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์หรือสถานการณ์ใดๆ ที่อาจทำให้ผู้ทำบัญชีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลางในการใช้ดุลยพินิจ และมีการปฏิบัติงานที่เป็นไป

ตามมาตรฐานของการปฏิบัติงานที่กำหนด และการวางแผนการทำงาน โดยจัดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อทำให้งานสำเร็จและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

2.3 นักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า การใช้งานระบบมีกระบวนการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพสร้างความเชื่อมั่นได้อย่างสมเหตุสมผล และช่วยให้สามารถปฏิบัติงานได้เสร็จตามเวลาที่กำหนด

2.4 นักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านักบัญชีจัดทำข้อมูลที่สามารถช่วยในการคาดคะเนและยืนยันเหตุการณ์และผลที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ มุ่งเน้นให้ข้อมูลที่นำมาใช้ในการตัดสินใจจะต้องเกี่ยวข้องกับปัญหาและสามารถมาใช้ได้อย่างทันทั่วทั้ง

ตารางที่ 1 แสดงระดับความคิดเห็นของปัจจัยในการปฏิบัติงานโดยรวม ประกอบด้วย ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี จรรยาบรรณทางวิชาชีพ และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ปัจจัยในการปฏิบัติงาน	$\bar{x}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี	3.82	0.27	มาก
1. ทักษะทางปัญญา	3.91	0.32	มาก
2. ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่	3.87	0.35	มาก
3. ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล	3.77	0.41	มาก
4. ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร	3.84	3.36	มาก
5. ทักษะทางองค์การและการจัดการ	3.73	0.39	มาก
จรรยาบรรณทางวิชาชีพ	3.91	0.27	มาก
1. ความเที่ยงธรรม	3.81	0.31	มาก
2. ความโปร่งใส ความซื่อสัตย์สุจริต	3.89	0.39	มาก
3. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่	4.04	0.30	มาก
เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.79	0.31	มาก
1. ความยืดหยุ่นในการใช้งาน	3.86	0.35	มาก
2. ความสามารถในการพยากรณ์	3.74	0.41	มาก

ตารางที่ 2 แสดงระดับความคิดเห็นของคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวม ประกอบด้วย ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความสามารถเปรียบเทียบกันได้ และความทันเวลา

คุณภาพรายงานทางการเงิน	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
คุณภาพรายงานทางการเงิน	3.81	0.31	มาก
1. ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	3.81	0.36	มาก
2. ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม	3.91	0.42	มาก
3. ความสามารถเปรียบเทียบกันได้	3.75	0.48	มาก
4. ความทันเวลา	3.78	0.51	มาก

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผู้วิจัยทำการทดสอบผลกระทบของสัมประสิทธิ์ถดถอยกับคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครกับปัจจัยในการปฏิบัติงาน ดังนี้

ตารางที่ 3 การทดสอบผลกระทบของสัมประสิทธิ์ถดถอยกับคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครกับปัจจัยในการปฏิบัติงาน

ปัจจัยในการปฏิบัติงาน	คุณภาพรายงานทางการเงิน		t	p - value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.641	0.163	3.925	0.000**
ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี (TPA)	0.336	0.254	1.322	0.189
จรรยาบรรณวิชาชีพ (TEA)	0.888	0.179	4.970	0.000**
เทคโนโลยีสารสนเทศ (TIT)	0.586	0.104	5.655	0.000**
F = 554.278 p = 0.000 AdjR ² = 0.923				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์ถดถอยกับคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครกับปัจจัยในการปฏิบัติงาน พบว่า ปัจจัยในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับ

จรรยาบรรณวิชาชีพ (TEA) และเทคโนโลยีสารสนเทศ (TIT) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวม (TFQ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2 และ 3 สำหรับปัจจัยในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี (TPA) ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวม (TFQ)

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร แสดงถึงปัจจัยในการปฏิบัติงานของนักบัญชี ซึ่งประกอบไปด้วย ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี จรรยาบรรณทางวิชาชีพ และเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยความเป็นมืออาชีพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3 (International Education Standards : IES 3) ได้แก่ ด้านทักษะทางปัญญา (Intellectual Skills) ทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพสามารถแก้ไขปัญหา ตัดสินใจ และใช้ดุลพินิจที่ถี่ถ้วนสถานการณ์ที่ซับซ้อนขององค์กรดี ทักษะเหล่านี้มักได้มาจากการศึกษาทั่วไปในสภาพกว้าง สำหรับปัจจัยในการปฏิบัติงานด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพ สอดคล้องกับ ประดินันท์ ประดับศิลป์ และคณะ (2557) กล่าวว่านักบัญชีสามารถใช้ข้อกำหนดหรือระเบียบปฏิบัติที่กำหนดให้บุคคลในองค์กรจะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยข้อกำหนดหรือระเบียบปฏิบัติดังกล่าวสอดคล้องกับสภาพสังคม หลักธรรมที่สภาพสังคมยึดถือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคมในระดับมาก

คุณภาพของรายงานทางการเงินจากการศึกษาครั้งนี้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงถึงลักษณะเชิงคุณภาพที่บ่งบอกว่าข้อมูลในรายงานทางการเงิน มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้การเงิน โดยสอดคล้องกับ ณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ (2558) กล่าวถึง การพัฒนาศักยภาพในความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี และการพัฒนาระบบสารสนเทศทางบัญชีให้โดดเด่นจะส่งผลดีต่อการจัดทำงบการเงินให้มีคุณภาพ และจะช่วยส่งผลดีต่อไปยังประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้ใช้การเงิน ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า จรรยาบรรณทางวิชาชีพและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีผลต่อคุณภาพของรายงานทางการเงินในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยเรื่องปัจจัยในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ทำให้ทราบว่า ปัจจัยในการปฏิบัติงานของนักบัญชีด้านจรรยาบรรณของนักบัญชี และเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ซึ่ง

จากผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้นักบัญชี ผู้บริหารขององค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรตระหนักถึงความสำคัญและตระหนักถึงความจำเป็นของปัจจัยในการปฏิบัติงานของนักบัญชี เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

ผู้บริหารขององค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการเสริมสร้างและเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของการปฏิบัติงานของนักบัญชีในองค์กรหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยอาจนำไปใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมให้ตระหนักถึงความสำคัญของจรรยาบรรณของนักบัญชี และการจัดให้มีเทคโนโลยีสารสนเทศที่จำเป็นเพียงพอและเหมาะสมสำหรับองค์กร เพื่อคุณภาพของรายงานทางการเงินซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้รายงานทางการเงินในหลายกลุ่ม เช่น นักลงทุน ผู้บริหาร พนักงาน เจ้าหนี้ และผู้ใช้รายงานทางการเงินกลุ่มอื่นๆ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลกระทบของปัจจัยในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีของพื้นที่อื่นๆ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลจากการวิจัยไปประยุกต์ใช้งานได้อย่างกว้างขวางทุกระดับการศึกษาและตรงเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์หรือปัจจัยด้านอื่นๆ ที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน เช่น ความสามารถด้านสารสนเทศทางการบัญชี เป็นต้น เพื่อให้ทราบสาเหตุที่ทำให้เกิดคุณภาพรายงานทางการเงิน อีกทั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลและแนวทางที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัย โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบอื่นๆ นอกเหนือจากการใช้แบบสอบถาม เช่น การสอบถามแบบเชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยครอบคลุมมากขึ้น ซึ่งสามารถนำงานวิจัยดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตามความต้องการและก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

2.4 ควรศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของปัจจัยในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในแต่ละด้าน เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานของนักบัญชีให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ (2558). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินและประสิทธิผลในการตัดสินใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารบริหารธุรกิจ ศรีนครินทร์วิโรฒ, 6(2), 20-35.

นักบัญชีคลับ. สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2562, จาก <http://cpdtutor.com>.

ประติพันธ์ ประดับศิลป์ และ ลักษณะ เกตุเตียน. (2557). จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ทำบัญชีที่
ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครต่อการจัดทำบัญชีและนำเสนองบ
การเงินที่อยู่นอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจ
บัณฑิตย.

พลพฐ ปิยวรรณ และ กัญนิภัทธี นิธิโรจน์ธนัท. (2557). ระบบสารสนเทศทางการบัญชี. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน์.

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์. (2540). องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2551). พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

International Education Standards (IES). สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2562, จาก
<http://www.fap.or.th>

_____ (2558). กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2558). สืบค้นเมื่อ 5
มีนาคม 2562, จาก <http://www.fap.or.th>

_____ (2558). มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 2 เรื่องเนื้อหาของโปรแกรม
การศึกษาสำหรับวิชาชีพบัญชี. สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2562, จาก <http://www.fap.or.th>

_____ (2558). มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3 เรื่องทักษะทางวิชาชีพ.
สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2562, จาก <http://www.fap.or.th>

_____ (2558). มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 4 เรื่อง คุณค่าจรรยาบรรณ
และทัศนคติในวิชาชีพ. สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2562, จาก <http://www.fap.or.th>

สุภาพร แซ่ม้อย. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อแนวปฏิบัติงานบัญชีของนักบัญชีไทย. สืบค้นเมื่อ 5
มีนาคม 2562, จาก <http://www.fap.or.th>

Aaker, D. A., Kumar, V. and Day, G. S. (2001). *Marketing Research*. New York: John
Wiley and Sons.

Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory*. (2nd ed.). New York, NY: McGraw-Hill.

Yamane, Taro. (1973). *Applied Sampling*. New York: Academic Press.

การเพิ่มมูลค่าสินค้าเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืนของกลุ่มโรงสีข้าว
บ้านห้วยดง ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
VALUE-ADDED PRODUCTS FOR SUSTAINABLE ECONOMIC DEVELOPMENT OF
THE RICE MILL OF BAN HUADONG, TAMBON PHRASAO, MAHACHANACHAI
DISTRICT, YASOTHON PROVINCE

ทิพย์สุตา ทาสีดำ¹ ผกามาศ มุลวันดี¹ และ สายฝน อุไร¹

¹คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Thipsuda Thasedom¹ Pakamat Moonwundee¹ and Sayfon Urai¹

¹Faculty of Management Buriram Rajabhat University

(Received: May 12, 2019 ; Revised: May 23, 2019 ; Accepted: June 4, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทของกลุ่ม สภาพปัญหาปัจจุบัน และแนวทางในการเพิ่มมูลค่าสินค้า และศึกษากระบวนการเพิ่มมูลค่าสินค้าของกลุ่มโรงสีข้าว บ้านห้วยดง ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร โดยกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกกลุ่มโรงสีข้าว บ้านห้วยดง ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร จำนวน 20 คน เกิดจากสมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมด้วยความสมัครใจ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นการวิจัย วิธีการศึกษาเอกสาร และวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผลการวิจัย พบว่า 1) สมาชิกกลุ่มในหมู่บ้านส่วนใหญ่มีรายได้จากการประกอบอาชีพทำนา อาชีพเลี้ยงสัตว์ การทำเกษตร สมาชิกในกลุ่มมีจำนวน 120 คน 2) สภาพปัจจุบันและปัญหาของกลุ่มโรงสีข้าว คือ ราคาข้าวตกต่ำ กลุ่มขายข้าวได้น้อยลง สมาชิกขาดทักษะในการแปรรูปผลิตภัณฑ์เครื่องสีข้าวที่มีขาดคุณภาพหรือคุณภาพที่ลดลง และขาดช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าที่ผลิตออกมา และแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น สมาชิกได้มีการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาโดยการแปรรูปข้าวเป็นขนม คือจะทำการแปรรูปเป็นขนมข้าวแต่น เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกในกลุ่มมีรายได้เพิ่มมากขึ้น 3) กระบวนการในการเพิ่มมูลค่าสินค้าของกลุ่มโรงสีข้าว สมาชิกเสนอจะทำการแปรรูปข้าวเป็นขนมข้าวแต่น โดยกลุ่มมองว่าการแปรรูปข้าวเป็นขนมข้าวแต่นนั้นทำง่าย สามารถใช้วัตถุดิบที่มีในชุมชน และสามารถเก็บไว้ได้นาน และจะสามารถสร้างรายได้ให้กับกลุ่มได้มากขึ้น

คำสำคัญ

การเพิ่มมูลค่าสินค้า, การพัฒนาเศรษฐกิจ, ชุมชน, ข้าว

ABSTRACT

This research was to study the context of the group to study current problems and guidelines for increasing product value and to study the value-adding process of Ban Huadong, Tambon Phrasao, Mahachanachai District, Yasothon. From voluntary group members of 20 by collecting data on research; study documents and in-depth interview methodology, interviewing key informants.

The result found that 1) the most village group members had income from rice farming, animal husbandry, farming, members of the group are were people. 2) Current conditions and problems of rice mill groups is the price of rice falling, the group sold less rice. Members lacked product processing skills, rice milling machines that lacked quality or reduced quality and no distribution channels for manufactured products and solutions to problems. The members had proposed guidelines for solving problems by transforming rice into rice cakes to increase income for members of the group. 3) The process of increasing the value of rice mill products, members proposed to do rice processing to rice crackers. The group saw that rice processing to a rice cracker was easy to make and could use materials in the community and it could be stored for a long time and be able to generate more income for the group.

Keywords: Value Adding, Economic Development, Community, Rice

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา มีการดำเนินนโยบายสร้างองค์ความรู้แก่ประชาชนในระดับต่างๆ โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพของประชาชนผ่านนโยบายการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการดำเนินพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการสร้างงานสร้างอาชีพให้กับชุมชน ด้วยการพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพ เพื่อให้ประชาชนที่ว่างงานตลอดจนผู้ที่ต้องการประกอบอาชีพอิสระสามารถดำเนินการได้ เพื่อมุ่งส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ประกอบกับการมุ่งสร้างความเข้มแข็งของคนในชุมชนในท้องถิ่นต่างๆ อันเป็นฐานรากของระบบเศรษฐกิจของประเทศให้เป็นการรวมกลุ่ม และสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานโดยมีหน่วยงานภาครัฐสนับสนุนการดำเนินงาน ส่งเสริมการประกอบการด้านต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาการรวมกลุ่มอาชีพเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชนเป็นการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนที่มีหน่วยงานรองรับตามพระราชบัญญัติ คือ คณะกรรมการ

ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเพื่อดำเนินงานพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน (อัจฉรา มลิวงศ์ และ ขจรศักดิ์ วงศ์วิราช, 2554)

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้มุ่งเน้นและส่งเสริมการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อให้คนไทยมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ เพื่อให้เศรษฐกิจเข้มแข็งแข่งขันได้ มีเสถียรภาพและมีความยั่งยืน สร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานใหม่ โดยการใช้นวัตกรรมที่เข้มข้นมากขึ้น สร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากและสร้างความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร และน้ำ ด้วยการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เพื่อส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของสินค้าและบริการ ดังนั้น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Product Development) ของชุมชน จึงเป็นกระบวนการอีกส่วนของแผนฯ ที่เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพของชุมชน ด้วยการช่วยให้ชุมชนมีผลิตภัณฑ์ใหม่หรือการปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมในรูปแบบใหม่ เพื่อเป็นการสร้างคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้มีความโดดเด่น มีความน่าสนใจ ให้สินค้าเป็นที่ต้องการของผู้ซื้อสินค้านำไปอุปโภคบริโภค

กลุ่มโรงสีข้าวบ้านหัวดง หมู่ที่ 1 ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด 120 คน โดยมีลักษณะในการดำเนินการคือเป็นการดำเนินงานของกลุ่ม แต่ยังไม่มีการจัดตั้งกลุ่มอย่างชัดเจน เพียงแค่มีการรวมตัวกันเพื่อดำเนินงานเป็นกลุ่มโรงสีข้าว เพื่อนำข้าวมาจำหน่ายในนามของกลุ่มเท่านั้น ซึ่งมีโรงสีข้าวทั้งหมด 1 โรง สามารถใช้งานได้ โดยสมาชิกกลุ่มมีเงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มประมาณ 800,000-1,000,000 บาท ลักษณะของการดำเนินงานของกลุ่มสมาชิกจะนำข้าวมาขายในนามกลุ่ม และสมาชิกยังนำข้าวมาสีที่โรงสีข้าวของกลุ่มโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ปัญหาที่พบเป็นกลุ่มเกษตรกรที่เน้นการปลูกข้าว ทำให้จำนวนข้าวเมื่อเก็บเกี่ยวมีอยู่จำนวนมาก และประกอบด้วยราคาข้าวที่ขายตกต่ำ ส่งผลให้กลุ่มได้รับผลกำไรลดน้อยลง และสมาชิกขาดทักษะด้านอื่นๆ ในการพัฒนาข้าวออกสู่ท้องตลาด ดังนั้นสมาชิกในกลุ่มจึงอยากแปรรูปข้าว เป็นสินค้าชนิดต่างๆ ให้มีมูลค่ามากขึ้น

ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการเพิ่มมูลค่าสินค้าของกลุ่มโรงสีข้าวบ้านหัวดง ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ซึ่งคณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และความสำคัญของการพัฒนามูลค่าสินค้า โดยเน้นที่การพัฒนา การออกแบบ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่ชุมชนมีอยู่ให้มีความโดดเด่น สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ซื้อ โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมถึงการนำไปใช้ในการส่งเสริมเศรษฐกิจของชุมชนให้มีความเข้มแข็งและอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทของกลุ่มโรงสีข้าว บ้านห้วยดง ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาปัจจุบัน และแนวทางในการเพิ่มมูลค่าสินค้าของกลุ่มโรงสีข้าว บ้านห้วยดง ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
3. เพื่อศึกษากระบวนการเพิ่มมูลค่าสินค้าของกลุ่มโรงสีข้าว บ้านห้วยดง ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ระหว่าง นักวิจัย นักศึกษา เจ้าหน้าที่ อบต. เครือข่าย และกลุ่มเป้าหมาย โดยสามารถสรุปขั้นตอนกระบวนการในการศึกษาวิจัย และวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมทีมนักวิจัย เตรียมพื้นที่เป้าหมายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจโครงการแก่ชุมชน และวางแผนการดำเนินโครงการร่วมกันกับชุมชน

1.1 การทีมเตรียมนักวิจัย

ในวันอังคารที่ 10 มกราคม 2560 ผู้วิจัยได้จัดประชุมระหว่างพี่เลี้ยง ทีมวิจัย และนักศึกษา โดยได้มีการวางแผนการดำเนินงานวิจัย ซึ่งในการประชุม ทีมวิจัยได้มีการกำหนดแผนการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนและในแต่ละกิจกรรม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีการกำหนดวัน เวลา ในการลงพื้นที่วิจัย เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจให้กับคนในชุมชนถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการสร้างทีมวิจัยที่อยู่ในชุมชนเพื่อเป็นการหาเครือข่าย ร่วมทั้งการติดต่อประสานงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การประชุมวางแผนการดำเนินงาน

1.2 เตรียมพื้นที่ และเตรียมกลุ่มเป้าหมาย เพื่อแสวงหาผู้เข้าร่วมโครงการระดับชุมชน และหน่วยงานทั้งภาครัฐ

ในวันศุกร์ที่ 24 กุมภาพันธ์ 2560 ทีมนักวิจัยในมหาวิทยาลัยฯ ได้ร่วมกันลงพื้นที่ โดยการติดต่อประสานงานผ่านคุณมรกต เจ้าหน้าที่ อบต. ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการติดต่อประสานงานกับผู้นำชุมชนบ้านหัวดง ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ในการลงพื้นที่ได้ไปพบปะพูดคุยกับ นายชัยวัฒน์ ตะเคียน กำนันชุมชน และผู้นำผู้นำของชุมชนท่านอื่น โดยได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดี ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 เตรียมพื้นที่ และเตรียมกลุ่มเป้าหมาย

1.3 ประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจโครงการกับกลุ่มชุมชน

ในวันศุกร์ที่ 17 มีนาคม 2560 ณ ศูนย์สมานฉันท์เพื่อการปฏิรูปประจำพื้นที่ บ้านหัวดง ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร นักวิจัยได้มีการจัดเวทีประชุมเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจโครงการแก่ชุมชน ซึ่งอาจารย์ผกามาศ มูลวันดี หัวหน้าแผนงานวิจัยได้กล่าวเปิดเวที และอาจารย์ทิพย์สุดา ทาสีดำ ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินโครงการวิจัยให้กับชุมชนที่สนใจได้ทราบถึงที่มาของการดำเนินโครงการวิจัย 3 ข้อ ดังนี้

1.3.1 เพื่อศึกษาบริบทของกลุ่มโรงสีข้าว บ้านหัวดง ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

1.3.2 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาปัจจุบัน และแนวทางในการเพิ่มมูลค่าสินค้าของกลุ่มโรงสีข้าว บ้านหัวดง ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

1.3.3 เพื่อศึกษากระบวนการเพิ่มมูลค่าสินค้าของกลุ่มโรงสีข้าว บ้านหัวดง ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร รวมทั้งหาอาสาสมัครที่สนใจเข้าร่วมโครงการโดยสมัครใจ ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจโครงการกับกลุ่มชุมชน

1.4 วางแผนการดำเนินโครงการร่วมกับชุมชนกลุ่มเป้าหมาย

ในวันศุกร์ที่ 17 มีนาคม 2560 หลังจากที่ได้มีการชี้แจงโครงการวิจัยต่อชุมชนไปแล้ว ต่อมาทีมวิจัยได้ทำการร่วมประชุม วางแผนร่วมกับกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินโครงการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนกระบวนการวิจัย ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย เพื่อให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์ รวมถึงการประสานงานระหว่างทีมวิจัยและชุมชน โดยจะมีการประสานงานผ่านทางเจ้าหน้าที่ อบต. เครือข่ายคือ คุณมรกต ศาสตริน จะทำหน้าที่ในการประสานงาน การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ชุมชนมีเพื่อการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลของบริบทชุมชน

2.1 ศึกษาบริบทของกลุ่มโรงสีข้าว บ้านหัวดง ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

วันที่ 25-26 มีนาคม 2560 นักวิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อศึกษาข้อมูลบริบทของชุมชน โดยการสนทนากลุ่มกับผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่ม และตัวแทนชุมชน ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 นักวิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อศึกษาข้อมูลบริบทของชุมชน

1) ความเป็นมา

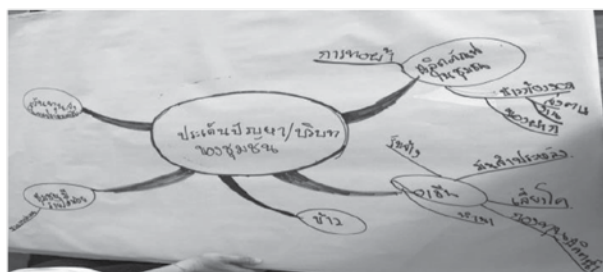
ชาวบ้านหัวดงมาจากบ้านหนองซุ่น หนองไหล อ.ม่วง จ.อุบลราชธานี มาจากบ้านน้ำอ้อม อ.ม่วง จ.อุบลราชธานี มาจากบ้านน้ำอ้อม อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ ทั้งหมดได้ร่วมกันตั้งหมู่บ้านขึ้น เพราะสภาพแวดล้อมอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเกษตร ทิศตะวันตกเป็นป่า ด้านทิศตะวันออกเป็นหนองน้ำและคลอง จึงเป็นทำเลที่เหมาะสมจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า หัวดง เพราะมีสภาพเป็นดง จำนวนครัวเรือน 140 ครัวเรือน จำนวนประชากรทั้งหมด 545 คน ชาย 283 คน หญิง 262 คน

บ้านหัวดง หมู่ที่ 6 ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร เป็นพื้นที่ในการคมนาคมภายในหมู่บ้าน ประชากรที่อาศัยอยู่เป็นคนพื้นเมือง พูดภาษาอีสานเป็นภาษาถิ่นในการติดต่อสื่อสาร มีการตั้งบ้านเรือนรวมกันเป็นกลุ่ม มีผู้นำชุมชนและคณะกรรมการหมู่บ้านในการกำกับดูแลหมู่บ้าน

ประชากรในหมู่บ้านมีรายได้จากการประกอบอาชีพทำนา อาชีพเลี้ยงสัตว์ การทำเกษตรที่มีต้นทุนจากการผลิตสูง เช่น ค่าปุ๋ย ค่ารถไถนา จากการขาดรายได้จึงเกิดการรวมกลุ่มของราษฎรในหมู่บ้านที่อาชีพเดียวกันและความคิดคล้ายกัน บริหารจัดการกลุ่มด้วยคณะกรรมการหมู่บ้านและคณะกรรมการแต่ละกลุ่ม ทำให้กลุ่มเข้มแข็งช่วยเหลือตนเองได้และช่วยเหลือชุมชนได้แก่ 1) กลุ่มกองทุนเงินล้าน 2) กลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้าน 3) กลุ่มร้านค้าชุมชน

2) ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน

จากการศึกษาปัญหาของชุมชน ทำให้ได้ประเด็นปัญหาต่างดังต่อไปนี้ ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน

2.1) ด้านผลิตภัณฑ์ชุมชน มีการสร้างผลิตภัณฑ์ชุมชนขึ้นมาแต่ทำกันแค่ส่วนน้อย ไม่มีการต่อยอดผลิตภัณฑ์

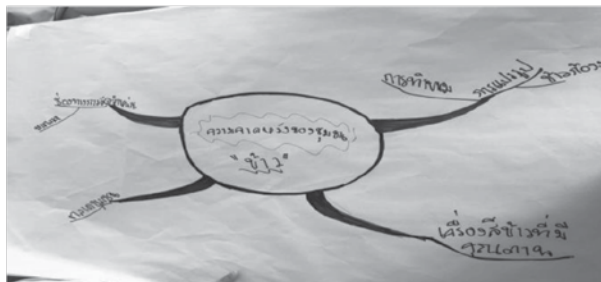
2.2) ด้านอาชีพ ผู้คนในชุมชนส่วนใหญ่ทำการเกษตรเป็นหลัก เช่น ปลูกข้าว เลี้ยงโค ปลูกมันสำปะหลัง และรับจ้าง

2.3) ด้านผลิตภัณฑ์จากข้าว เนื่องจากมีคนในชุมชนปลูกข้าวเป็นจำนวนมาก และประกอบกับราคาข้าวที่ตกลง

2.4) ด้านทักษะ คนในชุมชนขาดทักษะในการประกอบอาชีพ ขาดการคิดริเริ่มในการคิดสิ่งใหม่

2.2 ทำการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลบริบทของกลุ่ม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อใช้ในการศึกษาสินค้าของชุมชน

จากที่ทีมวิจัยได้ดำเนินการสำรวจสภาพปัจจุบัน เพื่อนำมาการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลบริบทของกลุ่มโรงสีข้าวบ้านหัวดง พบว่า ชุมชนมีโรงสีข้าวมีการจัดตั้งมานาน โดยรูปแบบของการดำเนินงานเป็นลักษณะของคณะกรรมการกลุ่ม โดยคณะกรรมการ กลุ่มสมาชิก และชุมชนจะมีการนำข้าวมาสีที่โรงสีข้าวของชุมชน สำหรับคนที่นำมาข้าวสีเมื่อสีเสร็จจะได้รับผลตอบแทนในรูปของเงินปันผล นอกจากนั้น คณะกรรรมยังมีการนำข้าวที่สีจากโรงสีข้าวมาทำเป็นข้าวกล่องสำหรับจำหน่าย และขายข้าวสาร จากการที่ทีมวิจัยได้ลงไปยังกลุ่มพบว่ากลุ่มโรงสีข้าวมีความคาดหวัง ดังต่อไปนี้ ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 ความคาดหวังของกลุ่มโรงสีข้าว

ความคาดหวังของกลุ่มโรงสีข้าว บ้านหัวดง แบ่งเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

2.2.1 การแปรรูปผลิตภัณฑ์ เป็นการแปรรูปข้าวเป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับข้าว และสร้างรายได้ให้กับกลุ่ม มีการทำเป็นขนม การทำข้าวกล้องออก

2.2.2 เครื่องสีข้าวที่มีคุณภาพ สมาชิกในกลุ่มต้องการเครื่องสีข้าวที่มีคุณภาพ เนื่องจากเครื่องเดิมมีสภาพเก่าและมีการซ่อมแซมบ่อยครั้ง

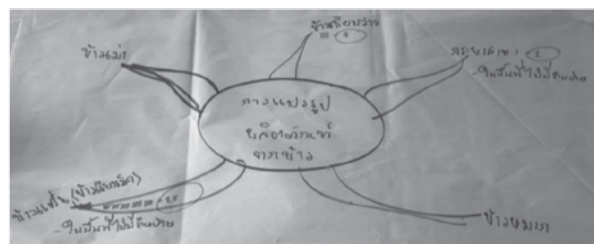
2.2.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย สมาชิกกลุ่มต้องการมีช่องทางการจำหน่ายสินค้ามากขึ้น เพื่อที่จะเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มมากยิ่งขึ้น

2.2.4 ตลาดชุมชน เนื่องจากชุมชนมีความห่างไกลจากตลาดของตัวอำเภอ ทำให้ชุมชนต้องการตลาดเพื่อซื้อขายสินค้าต่างๆ ในชุมชน

ขั้นตอนที่ 3 ประชุมเชิงปฏิบัติเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลหาแนวทางการแก้ปัญหา หาวิธีการ ขั้นตอน และดำเนินการเพิ่มมูลค่าสินค้าของชุมชน

3.1 ประชุมเชิงปฏิบัติเรียนรู้ร่วมกัน สังเคราะห์ข้อมูล หาแนวทางการแก้ปัญหา วิธีการ ขั้นตอน และดำเนินการเพิ่มมูลค่าสินค้าของชุมชน

วันที่ 28 ตุลาคม 2560 นักวิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อหาผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อที่จะทำการเพิ่มมูลค่าสินค้า โดยได้ติดต่อประสานงานกับ นายจักรพงษ์ ประสุข เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการติดต่อประสานงานกับกลุ่มโรงสีข้าว บ้านหัวดง โดยมีตัวแทนของกลุ่มมาเข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน และสมาชิกในกลุ่มโรงสีข้าว จำนวน 27 คน ทีมนักวิจัย 4 คน รวมทั้งสิ้น 31 คน โดยใช้เครื่องมือในการศึกษา ได้แก่ การสังเกตการณ์ร่วมทำกิจกรรม การสัมภาษณ์ และการร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่าสินค้าของกลุ่ม โดยทีมวิจัยได้มีการแจกกระดาษให้กับผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อเขียนเสนอแนวทางเกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่า ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว

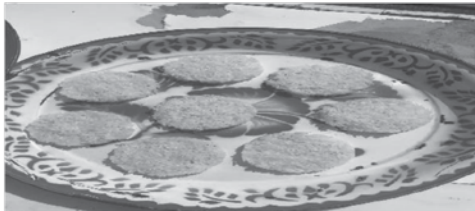
จากการที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีการเสนอแนวทางเกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์สรุปได้ว่าสิ่งที่ผู้เข้าร่วมประชุมต้องการแปรรูปผลิตภัณฑ์มากที่สุดจากที่มีการเสนอมา คือ การทำข้าวแต๋นหรือข้าวเรียงเมล็ด ดังนั้นที่ประชุมจึงได้สรุปร่วมกันว่ากลุ่มโรงสีข้าว บ้านหัวดง จะทำการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวเป็นขนมข้าวแต๋น โดยกลุ่มมองว่าการแปรรูปเป็นขนมข้าวแต๋นนั้นทำง่าย และสามารถเก็บไว้ได้นาน และจะสามารถสร้างรายได้ให้กับกลุ่มได้มากขึ้น

ดังนั้น จากการที่กลุ่มโรงสีข้าวบ้านหัวดง ได้เลือกการแปรรูปผลิตภัณฑ์เป็นข้าวแต๋น ผู้เข้าร่วมประชุมจึงได้มีการพูดคุยถึงประเด็นการดำเนินการร่วมกันว่าในการดำเนินการนั้นจะสามารถทำได้อย่างไร ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมได้เสนอความคิดต่างๆ ดังนี้

นายจักรพงษ์ ประสุข เสนอให้มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มทำข้าวแต๋น เพื่อที่จะได้มีกลุ่ม และสมาชิกในการดำเนินการที่ชัดเจน ในที่ประชุมเห็นชอบให้ลงชื่อในการเข้าร่วมกลุ่มทำข้าวแต๋น โดยสมาชิกในกลุ่มได้เลือก นางฝน พงษ์เกษม เป็นประธานกลุ่ม

นางฝน พงษ์เกษม ประธานกลุ่ม เสนอให้มีการลงมือทำครั้งแรกโดยใช้สถานที่ ของวัดบ้านหัวดง เป็นสถานที่ในการทำข้าวแต๋นครั้งแรก และเสนอให้สมาชิกในกลุ่มเอาข้าวสารที่บ้าน มาเพื่อที่จะได้ทดลองทำข้าวแต๋นในครั้งแรก ที่ประชุมมีความคิดเห็นตรงกัน

นางสมจิตร ตะเคียน สมาชิกกลุ่ม เสนอให้มีการทดลองทำข้าวแต๋นดูภายในวัน ประชุม เนื่องจากการทำข้าวแต๋นจะต้องมีการนำไปตากแดดก่อนอย่างน้อย 3 วัน ที่ประชุมเห็นด้วยที่จะลงทำ เพื่อที่จะได้นำมาทอดอีก 3 วัน ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว

วันที่ 1 พฤศจิกายน 2560 นักวิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้ได้ ผลิตภัณฑ์ที่จะพร้อมวางจำหน่าย โดยได้ติดต่อประสานงานกับ นายจักรพงษ์ ประสุข เพื่อขอความ อนุเคราะห์ในการติดต่อประสานงานกับกลุ่มโรงสีข้าวบ้านหัวดง โดยมีตัวแทนของกลุ่มข้าวแต๋นเข้า ร่วมประชุม ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน และสมาชิกในกลุ่มโรงสีข้าว จำนวน 20 คน ทีมนักวิจัย 4 คน รวมทั้งสิ้น 24 คน โดยใช้เครื่องมือในการศึกษา ได้แก่ การสังเกตการณ์ร่วมทำกิจกรรม และการร่วม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่าสินค้าของกลุ่ม ในการลงพื้นที่ครั้งนี้ได้เปิดติดตามการทำ ข้าวแต๋นครั้งแรกที่จะนำมาทอด โดยในการทำข้าวแต๋นครั้งแรกสมาชิกพบว่าเกิดสาเหตุ ดังต่อไปนี้

1. ข้าวแต๋นไม่จับตัวเป็นก้อน สาเหตุอาจเกิดจากการที่มีการมุลข้าวกับน้ำกะทิ ทำให้ความมันมากเกินไป หรือเกิดจากการตากแดดที่ไม่พอเพียง
2. ข้าวแต๋นมีการไหม้และข้างในไม่สุกเท่าที่ควร สาเหตุอาจเกิดจากการที่น้ำมัน ยังไม่ร้อนพอแล้วนำข้าวแต๋นที่แห้งลงทอด
3. น้ำตาลที่ใช้โรยหน้าข้าวแต๋นไม่เกาะอยู่ข้างบนข้าวแต๋น สาเหตุอาจเกิดจาก การที่เอาน้ำตาลบีบมาทำเป็นน้ำตาลโรยหน้า ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 ปัญหาที่พบในการแปรรูปผลิตภัณฑ์

จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้นสมาชิกได้หาวิธีการแก้ไข ดังนี้

1. ในการมูลข้าวควรพักข้าวไว้สัก 30 นาที แล้วจึงนำมาปั่น
2. การนำข้าวที่ปั่นมาตากแดด ควรให้ข้าวทั้งสองข้างโดนแดด และไม่ควรถับข้าวให้หนาหรือบางจนเกินไป
3. ในการทอดข้าวแต่นควรทอดในน้ำมันที่ร้อนจัด โดยเมื่อนำข้าวแต่นลงไปในกระทะแล้วควรพลิกและเอาขึ้นทันที เนื่องจากจะมีไหม้ง่าย
4. น้ำตาลที่ใช้โรยหน้าข้าวแต่น ควรเป็นน้ำตาลที่เป็นน้ำตาลจากอ้อย เพราะจะมีการแข็งตัวเร็ว

ขั้นตอนที่ 4 ติดตามผล ประเมินผล สรุปผล และถอดบทเรียน

วันที่ 20 พฤศจิกายน 2560 ทีมนักวิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อติดตามผล ประเมินผล สรุปผล และถอดบทเรียนการดำเนินงานกลุ่มข้าวแต่น โดยได้ติดต่อประสานงานกับ นางสุน พงษ์เกษม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการติดต่อประสานงานกับสมาชิกในกลุ่ม โดยมีตัวแทนของกลุ่มข้าวแต่นเข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน และสมาชิกในกลุ่มโรงสีข้าว จำนวน 20 คน ทีมนักวิจัย 4 คน รวมทั้งสิ้น 24 คน โดยใช้เครื่องมือในการศึกษา ได้แก่ การสังเกตการณ์ร่วมทำกิจกรรม และการร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่าสินค้าของกลุ่ม ในการลงพื้นที่ครั้งนี้ได้ไปติดตามการทำข้าวแต่นพบว่าหลังจากที่สมาชิกได้ทำการวิเคราะห์ปัญหาปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วทำการแก้ไข สมาชิกพบว่า ข้าวแต่นที่ทำมาไม่พบปัญหาที่เกิดขึ้นอีกแล้ว ได้ลองวางสินค้าจำหน่ายในร้านค้าชุมชน ในราคาถุงละ 20 บาท ดังภาพที่ 10

ภาพที่ 10 รูปผลิตภัณฑ์ที่เสร็จสมบูรณ์

จากปัญหาที่พบในกลุ่มโรงสีข้าวบ้านหวด พบว่าในสภาวะราคาข้าวตกต่ำ ทำให้สมาชิกมีรายได้ลดลง และสมาชิกไม่รู้วิธีการแปรรูปข้าวไปเป็นสินค้าอย่างอื่น เมื่อผู้วิจัยลงไปทำให้ดังสมาชิกมีความประสงค์อยากพัฒนาข้าวเป็นสินค้าอย่างอื่น เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชนเพิ่มมากขึ้น โดยที่สมาชิกในกลุ่มได้นำข้าวมาแปรรูปเป็นขนม คือข้าวแต่น และนำไปขายร้านค้าประจำชุมชนและนำไปฝากร้านค้าประจำอำเภอ ซึ่งทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการเพิ่มมูลค่าสินค้าเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืนของกลุ่มโรงสีข้าว บ้านหวด ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลบริบทของกลุ่มโรงสีข้าว บ้านหวด ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร พบว่า กลุ่มโรงสีข้าวบ้านหวด หมู่ที่ 1 ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธรมีจำนวนสมาชิกทั้งหมด 120 คน สมาชิกกลุ่มในหมู่บ้านส่วนใหญ่มีรายได้จากการประกอบอาชีพทำนา อาชีพเลี้ยงสัตว์ การทำเกษตร โดยมีลักษณะในการดำเนินการคือเป็นการดำเนินงานของกลุ่ม แต่ยังไม่มีการจัดตั้งกลุ่มอย่างชัดเจน เพียงแค่มีการรวมตัวกันเพื่อดำเนินโครงการโรงสีข้าว เพื่อจำหน่ายในนามของกลุ่มเท่านั้น ซึ่งมีโรงสีข้าวทั้งหมด 1 โรง สามารถใช้งานได้ โดยสมาชิกกลุ่มมีเงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มประมาณ 800,000-1,000,00 บาท ลักษณะของการดำเนินงานของกลุ่ม สมาชิกจะนำข้าวมาขายในนามกลุ่ม และสมาชิกสามารถนำข้าวมาสีที่โรงสีข้าวของกลุ่มโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย นอกจากนั้น คณะกรรมการยังมีการนำข้าวที่สีจากโรงสีข้าวมาทำเป็นข้าวกล้องอก และข้าวสารสำหรับจำหน่าย แต่เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ และการแปรรูปข้าวกล้องอกมีขั้นตอนที่ใช้เวลานาน ประชาชนไม่นิยมนำมารับประทาน และมีข้าวไรเบอร์เข้ามาตีตลาดทำให้ประชาชนมีความต้องการมาก และพบว่าข้าวสารที่นำไปขายราคาตกต่ำ ส่งผลให้สมาชิกในกลุ่มมีรายได้ลดลง และล้มเลิกการผลิตข้าวกล้องอกไป จึงเหลือเพียงการขายสารปกติ

2. ข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางในการเพิ่มมูลค่าสินค้าของกลุ่มโรงสีข้าวบ้านหัวดง ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร พบว่าสภาพปัจจุบัน คือ สมาชิกในกลุ่มโรงสีข้าวจะประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นส่วนใหญ่ และในสภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำทำให้ราคาข้าวตกต่ำลงไปด้วย ปัญหาของกลุ่มของโรงสีข้าวบ้านหัวดง คือ สมาชิกขาดทักษะในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ เครื่องสีข้าวที่มีขาดคุณภาพหรือคุณภาพที่ลดลง และขาดช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าที่ผลิตออกมา ดังนั้นสมาชิกในกลุ่มจึงทำการปรึกษาหารือหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมีสมาชิกของกลุ่มโรงสีข้าวจำนวน 20 คน ที่มาจากการสมัครใจในการเข้าร่วมกิจกรรม ได้มาทำการหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยสมาชิกทั้ง 20 คน ได้มีการเสนอแนวทางต่างๆ และได้ข้อสรุปว่าจะทำการแปรรูปข้าวเป็นขนม คือจะทำการแปรรูปเป็นขนม ข้าวแต่น เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกในกลุ่มมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

3. กระบวนการเพิ่มมูลค่าสินค้าของกลุ่มโรงสีข้าวบ้านหัวดง ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร พบว่า กระบวนการในการเพิ่มมูลค่าเกิดจากสมาชิกในกลุ่มโรงสีข้าวที่มีความสมัครใจในการเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 20 คน ได้ทำการปรึกษาหารือถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นว่าจะทำอย่างไรให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยได้ทำการหารือถึงปัญหา อุปสรรค ความน่าจะเป็น และวัตถุดิบที่จะใช้ให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้น สมาชิกจึงได้ทำการเสนอสิ่งที่จะช่วยในการเพิ่มรายได้ โดยทำการโหวตว่าสมาชิกจะทำการแปรรูปข้าวเป็นสินค้าแบบใด และในที่ประชุมสรุปร่วมกันว่ากลุ่มโรงสีข้าวบ้านหัวดงจะทำการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวเป็นขนมข้าวแต่น โดยกลุ่มมองว่าการแปรรูปข้าวเป็นขนมข้าวแต่นนั้นทำง่าย สามารถใช้วัตถุดิบที่มีในชุมชน และสามารถเก็บไว้ได้นาน และจะสามารถสร้างรายได้ให้กับกลุ่มได้มากขึ้น ในกระบวนการผลิตสมาชิกในกลุ่มได้ใช้ภูมิปัญญาเดิมที่สมาชิกมีมาทดลองทำ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจนสามารถทำขนมข้าวแต่นออกมาวางจำหน่ายได้ในราคาถุงละ 20 บาท โดยการวางจำหน่ายตามร้านค้าชุมชน และฝากขายตามร้านค้าในอำเภอมหาชนะชัย จากนั้นได้ทำการออกแบบตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ ซึ่งตราสินค้าได้นำลักษณะเฉพาะหรือเอกลักษณ์ของชุมชนมาทำตราสินค้า ทำให้สินค้ามีความน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น สินค้าสามารถจดจำได้ และสามารถนำสินค้ามาขายได้มากขึ้น

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการเพิ่มมูลค่าสินค้าเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืนของกลุ่มโรงสีข้าวบ้านหัวดง ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

กลุ่มโรงสีข้าวบ้านหัวดง ตำบลพระเสาร์ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร เพิ่มมูลค่าข้าวโดยการแปรรูปเป็นขนมข้าวแต่น โดยมีกระบวนการในการเพิ่มมูลค่าจากสมาชิกในกลุ่มโรงสีข้าวที่มีความสมัครใจในการเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 20 คน ได้ทำการปรึกษาหารือถึงแนวทางการแก้ไข

ปัญหาที่เกิดขึ้นว่าจะทำอย่างไรให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยได้ทำการหาหรือถึงปัญหา อุปสรรค ความน่าจะเป็น และวัตถุดิบที่จะใช้ให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้น สมาชิกจึงได้ทำการเสนอสิ่งที่จะช่วยในการเพิ่มรายได้ โดยทำการโหวตว่าสมาชิกจะทำการแปรรูปข้าวเป็นสินค้าแบบใด และในที่ประชุมสรุปร่วมกันว่ากลุ่มโรงสีข้าว บ้านห้วยดง จะทำการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว เป็นขนมข้าวแต๋น โดยกลุ่มมองว่าการแปรรูปข้าวเป็นขนมข้าวแต๋นนั้นทำง่าย สามารถใช้วัตถุดิบที่มีในชุมชน และสามารถเก็บไว้ได้นาน และจะสามารถสร้างรายได้ให้กับกลุ่มได้มากขึ้น ในกระบวนการผลิตสมาชิกในกลุ่มได้ใช้ภูมิปัญญาเดิมที่สมาชิกมีมาทดลองทำ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจนสามารถทำขนมข้าวแต๋นออกมาวางจำหน่ายได้ในราคาถุงละ 20 บาท โดยการวางจำหน่ายตามร้านค้าชุมชน และฝากขายตามร้านค้าในอำเภอพระเสาร์ จากนั้นได้ทำการออกแบบตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ ซึ่งตราสินค้าได้นำลักษณะเฉพาะหรือเอกลักษณ์ของชุมชนมาทำตราสินค้า ทำให้สินค้ามีความน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น สินค้าสามารถจดจำได้ และสามารถนำสินค้ามาขายได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วารุณี สุนทรเจริญนนท์ (2557) กล่าวว่า การเพิ่มมูลค่า เป็นการนำเทคนิคหรือวิธีการที่ชุมชนได้นำมาใช้ในการผลิตหรือการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร เพื่อทำให้สินค้านั้นมีราคาสูงขึ้นและสามารถจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนในชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิระเดช นารินทร์ และเพ็ญณี แนนธ (2560) พบว่าปัญหาอุปสรรคและความต้องการของกลุ่มเครือข่ายเกษตรยั่งยืนตำบลหนองแคน ในการเพิ่มมูลค่าข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ ได้แก่ ปัญหาการใช้สารเคมีปัญหาด้านทัศนคติของชาวนา ปัญหาการขาดเงินทุน และปัญหาการขาดความรู้ด้านการรวมกลุ่มเกษตรกร และข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์จากข้าวหอมมะลิจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักสรุปได้ว่า ควรมีการรวบรวมสมาชิกให้ได้ครอบคลุมทั้งตำบล และควรมีการรวมกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวหอมมะลิในรูปแบบที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ด้านการทางการเพิ่มมูลค่าสินค้าแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยควรสนับสนุนให้มีเครือข่ายชุมชนเพื่อการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ การวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการพัฒนาของชุมชน ตลอดจนถึงการถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่ชุมชนอื่นๆ ได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผลการวิจัยในครั้งนี้ได้ข้อค้นพบใหม่ๆ ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ในการพัฒนาชุมชน และสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาต่อยอดจากการทำวิจัยครั้งนี้ เช่น การจัดการตนเอง

ของชุมชน การเปรียบเทียบปัจจัยที่ประสบผลสำเร็จ และความล้มเหลวในการพัฒนาการเพิ่มมูลค่าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่อื่นๆ

2.2 การวิจัยในครั้งนี้ได้ข้อค้นพบเกี่ยวแนวทางการเพิ่มมูลค่าแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในลักษณะเป็นกระบวนการที่เป็นวิธีการดำเนินงาน แต่ยังขาดข้อมูลเชิงตัวเลข ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยเชิงปริมาณเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เพื่อที่นำมาประกอบของมูลเชิงคุณภาพไปสู่การจัดโมเดลการพัฒนาชุมชนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- วารุณี สุนทรเจริญนนท์. (2557). สร้างผลิตภัณฑ์หรือบริการสร้างสรรค์ไม่ยากอย่างที่คิด. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2560, จาก http://www.amexteam.com/resources/helper/editorupload/knowledge/1/01_.pdf.
- วิระเดช นารินทร์ และเพ็ญณี เนรธอ. (2560). การสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตรข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ โดยการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายเกษตรกร: กรณีศึกษาเครือข่ายเกษตรยั่งยืน ตำบลหนองแคน อำเภอบุสมรรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 7(1), 130-138.
- อัจฉรา มลิวงศ์ และ ขจรศักดิ์ วงศ์วิราช. (2554). รูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน นวดแผนไทยบ้านแม่ทะ ตำบลแม่ทะ อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง. ใน เอกสารการประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ แม่โจ้-แพร่ วิจัยครั้งที่ 2, หน้า 526-532.แพร่: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาตีพิมพ์บทความ

1. ผลงานที่ส่งมาเพื่อตีพิมพ์ต้องไม่เคยผ่านการเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน
2. ผลงานที่ส่งมาเพื่อตีพิมพ์ต้องไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น
3. ผลงานที่ส่งมาเพื่อตีพิมพ์ต้องเป็นบทความที่มีคุณค่าทางวิชาการ เกิดขึ้นจากผู้เขียนได้ทำการทดลอง สร้างสรรค์ สังเคราะห์ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานโดยตรง หรือเป็นบทความที่เสนอถึงความคิด หรือหลักการใหม่ที่เป็นไปได้และมีทฤษฎีสนับสนุนอย่างเพียงพอ มีประโยชน์ต่อการศึกษาและการวิจัย
4. ผลงานที่ส่งมาเพื่อตีพิมพ์ต้องไม่ได้ลอกเลียนหรือดัดทอนมาจากผลงานวิจัยของผู้อื่นหรือจากบทความอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือปราศจากการอ้างอิงที่ถูกต้อง
5. ผู้เขียนต้องจัดเตรียมต้นฉบับตามรูปแบบตามข้อกำหนดในการส่งต้นฉบับอย่างเคร่งครัด
6. ผู้เขียนได้แก้ไขความถูกต้องของบทความที่ส่งตีพิมพ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว
7. บทความจะต้องผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากกองบรรณาธิการและการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะศาสตร์บทความละ 2 ท่าน

การเตรียมต้นฉบับ

ทางกองบรรณาธิการยินดีรับตีพิมพ์ผลงานวิชาการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK พิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์ ตัวอักษรสีดำ พิมพ์ในกระดาษขาว ขนาดมาตรฐาน A4 และไม่มีเส้นบรรทัด การตั้งค่าน้ำกระดาษ เว้นขอบบนและขอบซ้าย 3.81 ซม. ขอบล่างและขอบขวา 2.54 ซม. มีความยาวไม่เกิน 15 หน้า และใช้ระบบการอ้างอิง APA

รูปแบบและขนาดตัวอักษร

ส่วนประกอบบทความ	บทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (Font: TH SarabunPSK)	
	ขนาดตัวอักษร	ลักษณะตัวอักษร
ชื่อเรื่องภาษาไทย	16 [กึ่งกลางหน้ากระดาษ]	ตัวหนา
ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ	16 [กึ่งกลางหน้ากระดาษ]	ตัวหนา/ตัวพิมพ์ใหญ่
ชื่อผู้เขียน และผู้เขียนร่วม	14 [กึ่งกลางหน้ากระดาษ]	ตัวปกติ
ชื่อหน่วยงานของผู้เขียนบทความ	14 [กึ่งกลางหน้ากระดาษ]	ตัวปกติ
บทคัดย่อ และ ABSTRACT	16 [กึ่งกลางหน้ากระดาษ]	ตัวหนา
เนื้อหาในบทคัดย่อ และ ABSTRACT	16 [กระจายแบบไทย]	ตัวปกติ
หัวข้อคำสำคัญ	16 [ชิดซ้ายหน้ากระดาษ]	ตัวหนา
เนื้อหาภายในหัวข้อคำสำคัญ	16 [กระจายแบบไทย]	ตัวปกติ

ส่วนประกอบบทความ	บทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (Font: TH SarabunPSK)	
	ขนาดตัวอักษร	ลักษณะตัวอักษร
หัวข้อหลักต่างๆ ได้แก่ บทนำ วัตถุประสงค์การวิจัย สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี) แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา วิธีดำเนินการ วิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	16 [ชิดซ้ายหน้ากระดาษ]	ตัวหนา
เนื้อหาภายในหัวข้อหลักต่างๆ ได้แก่ บทนำ วัตถุประสงค์การวิจัย สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี) แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา วิธีดำเนินการ วิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	16 [กระจายแบบไทย]	ตัวปกติ
หัวข้อกิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี)	16 [ชิดซ้ายหน้ากระดาษ]	ตัวหนา
เนื้อหาภายในหัวข้อกิตติกรรมประกาศ	16 [กระจายแบบไทย]	ตัวปกติ
หัวข้อเอกสารอ้างอิง	16 [ชิดซ้ายหน้ากระดาษ]	ตัวหนา
เนื้อหาภายในหัวข้อ	16 [ชิดซ้ายหน้ากระดาษ]	ตัวปกติ

การอ้างอิงในเนื้อหาและเอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงในเนื้อหาความทุกการอ้างอิงที่ปรากฏในเนื้อหาจะต้องมีในส่วนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ และห้ามใส่เอกสารอ้างอิงโดยปราศจากการอ้างอิงในเนื้อหาบทความ และให้ใช้การอ้างอิงตามระบบอ้างอิงแบบนาม-ปี โดยมีรายละเอียดการอ้างอิงดังนี้

1. การอ้างอิงในเนื้อหา

1.1 กรณีการอ้างอิงเอกสารภาษาต่างประเทศ ให้ใช้ชื่อสกุลตามด้วยปีที่ตีพิมพ์ ในเอกสาร เช่น (Voss, 1998) หรือ Voss (1998) แล้วแต่โครงสร้างประโยค และ ในกรณีที่ผู้นิพนธ์มากกว่า 3 คนขึ้นไป (Paul et al., 1999) หรือ Paul et al. (1999)

1.2 กรณีการอ้างอิงเอกสารภาษาไทย ให้ใส่ชื่อและนามสกุลของผู้นิพนธ์ ตามด้วยปี พ.ศ. เช่น (กริช สืบสนธิ์, 2545) หรือ กริช สืบสนธิ์ (2545) และ (ดำรง สืบสกุล และคณะ, 2550) หรือ ดำรง สืบสกุล และคณะ (2550) ในกรณีที่ผู้นิพนธ์มากกว่า 3 คนขึ้นไป

1.3 การอ้างอิง กรณีที่มีเอกสารมากกว่าหนึ่งชื่อเรื่อง โดยผู้แต่งคนเดียวกันและพิมพ์ปีเดียวกันควรกำหนดอักษร ก ข ค... กำกับไว้ที่ปี พ.ศ. ด้วย สำหรับเอกสารภาษาไทย เช่น สุทัศน์ ยกส้าน (2529ก) หรือ (สุทัศน์ ยกส้าน, 2529ก) และอักษร a, b, c, ... สำหรับภาษาต่างประเทศ Jackson (2009a) หรือ (Jackson, 2009a)

1.4 การอ้างอิงเอกสารมากกว่าหนึ่งรายการในวงเล็บเดียวกัน ให้เรียงลำดับตามตัวอักษร โดยค้นด้วยเครื่องหมายอัฒภาค “;” ไม่ต้องเว้นหน้าเครื่องหมายนี้ แต่ให้มีหนึ่งเว้น 1 ตัวอักษร วรรคหลังเครื่องหมาย เช่น (เขาวนุช แสงยนต์, 2551; สุพาตา อินทรานุกูล, 2545) และ (Kartner, 1973; Kartner & Russel, 1975)

1.5 การอ้างอิงเอกสารที่ผู้แต่งเป็นสถาบัน ในการอ้างอิงทุกครั้งให้ระบุชื่อเต็มของสถาบัน เช่น ธนาคารกรุงไทย จำกัด (2542) หรือ (ธนาคารกรุงไทย จำกัด, 2542) หรือ สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2545) หรือ (สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, 2545) อนึ่ง หากชื่อสถาบันนั้นยาวและมีชื่อย่อ ในการอ้างอิงครั้งแรกให้ระบุชื่อเต็มของสถาบัน และให้มีชื่อย่อในวงเล็บตรง ส่วนในการอ้างอิงครั้งต่อไปให้ระบุชื่อย่อของสถาบัน ดังตัวอย่าง

การอ้างอิงครั้งแรก (สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม [ส.ป.ก.], 2542)
การอ้างอิงครั้งต่อไป (ส.ป.ก., 2542)

การอ้างอิงครั้งแรก (Food and Agriculture Organization [FAO], 1997) การ
อ้างอิงครั้งต่อไป (FAO, 1997)

1.6 การอ้างอิงเอกสารที่ไม่ปรากฏนามผู้แต่งให้ใช้คำว่า นิรนาม สำหรับเอกสารภาษาไทย และคำว่า Anonymous สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศแทนชื่อผู้แต่ง เช่น (นิรนาม, 2541) (Anonymous, 1999)

1.7 การอ้างอิงสองทอด ในกรณีที่ไม่สามารถสืบค้นจากเอกสารต้นฉบับ ต้องสืบค้นจากเอกสารที่ผู้อื่นได้อ้างอิงไว้ (Secondary Source) เขียนโดยการอ้างอิงโดยระบุชื่อผู้แต่งต้นฉบับ (Original) ที่ผู้อื่นนำมาอ้างอิงต่อในกรณีหนังสือของ ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล (2543) ให้ระบุชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์ ตามด้วย “อ้างใน” สำหรับเอกสารภาษาไทยหรือคำว่า “cited in” สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ แล้วระบุชื่อผู้ที่นำผลงานนั้นมาอ้างอิง เช่น (McCracken, 1996 อ้างใน ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล, 2543) หรือ (สุภาพ ฉัตรภรณ์, 2542 อ้างถึงใน จรุวรรณ พลฤทธิกุล, 2549) (Campbell and Stanley, 1969 cited in Gay, 1992)

1.8 การอ้างอิงเอกสารที่ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ ในตำแหน่งที่ต้องระบุปีที่พิมพ์ ให้ระบุ ม.ป.ป. สำหรับเอกสารภาษาไทย เช่น (สถาบันอินทรีจันทรสถิตย์เพื่อการค้นคว้าและพัฒนาด้าน พืชศาสตร์, ม.ป.ป.) และ n.d. สำหรับ เอกสารภาษาต่างประเทศ เช่น (Miller, n.d.)

2. รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

2.1 หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง./ครั้งที่พิมพ์ (ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป)./
/////////สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.

ตัวอย่างเช่น

สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. (2546). *กรอบแนวทางการประเมิน*

คุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภิญโญ สาร. (2521). *หลักบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

Cogan, J. J. (1986). *Global Education: An Interview with John J. Cogan*. Teaching and Learning Elementary Social Studies. Boston: Allyn and Bacon, Inc.

2.2 บทความจากวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปีพิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่(ฉบับที่)./
////////เลขหน้าที่ปรากฏ.

ตัวอย่างเช่น

- สายสนม ประดิษฐ์ดวง. (2541). ข้าวกล้องและรำข้าว-อาหารป้องกันโรค. วารสารอุตสาหกรรมเกษตร, 9(2), 38-41.
- ณรงค์ ศรีสุวรรณ สุรพล เจริญพงศ์ และพิชัย วิชัยดิษฐ์. (2539). คุณสมบัติของชุดดินที่จัดตั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและความเหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดิน. เอกสารวิชาการกองสำรวจและจำแนกดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2(12), 12-18.
- Nguyen, H. V., Dommel, H. W., & Marti, J. R. (1997). Direct phase-domain modeling of frequency-dependent overhead transmission lines. IEEE Transaction on Power Delivery, 12(3), 1335-1342.

2.3 รายงานการวิจัย/วิทยานิพนธ์

ชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์./ (ปีพิมพ์)./ชื่อวิทยานิพนธ์./วิทยานิพนธ์/
////////ชื่อปริญญา/ ชื่อสถาบัน.

ตัวอย่างเช่น

- จิรพร สร้อยสุวรรณ. (2547). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาชายในสถาบันราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกสุศึกษา ภาควิชาพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพวรรณ อีร์พันธ์เจริญ. (2546). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

2.4 เอกสารประกอบการสัมมนา/การประชุมทางวิชาการ

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปีพิมพ์)./ชื่อบทความ./ใน/ชื่อการประชุม./
////////เลขหน้าที่ปรากฏ./สถานที่พิมพ์./สำนักพิมพ์.

ตัวอย่างเช่น

- สุชน ตั้งทวีพัฒนา และ บุญล้อม ชีวะอิสระกุล. (2533). การใช้เมล็ดทานตะวันเป็นแหล่งโปรตีนและพลังงานในอาหารสัตว์ปีก. ใน รายงานการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ครั้งที่ 28 (สาขาสัตวศาสตร์และประมง), หน้า 47-59. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Henderson, S. (1978). An evaluation of the filter feeding fishes, silver and bighead carp, for water quality improvement. In *Symposium on the Culture of Exotic Fishes*, pp. 121-136. Alabama: Auburn University.

2.5 ข้อมูลที่สืบค้นได้จากอินเทอร์เน็ต

ชื่อผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์)./ ชื่อเอกสาร./ สืบค้นเมื่อ/วัน/เดือน/ปี./ จาก/
//////////แหล่งที่เข้าถึงได้

ตัวอย่างเช่น

ประสพ รัตนกร. (2548). *ใจเขาใจเรา*. สืบค้นเมื่อ 3 ธันวาคม 2548, จาก
<http://www.bnn.go.th/files/library/c-a03.htm>

Boyles, S. (2001). *World diabetes day has people pondering their risk*. Retrieved November 16, 2001, from <http://my.webmd.com/content/article/1667.51328>

2.6 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ชื่อ-สกุลของผู้ให้สัมภาษณ์./ (ปี./วัน/เดือนที่สัมภาษณ์)./
////////// ตำแหน่งผู้ให้สัมภาษณ์ (ถ้ามี), ชื่อหน่วยงานหรือที่อยู่ผู้ให้สัมภาษณ์.
สัมภาษณ์.

ตัวอย่างเช่น

สมควร ดีประเสริฐ. (2543, 12 เมษายน). *ราษฎร. หมู่บ้านโนนม่วง ต.ศิลา อ.เมือง จ.ขอนแก่น*.
สัมภาษณ์.

Chindaprasert, P. (1999, August 20). *President. Khon Kaen University. Interview.*

การส่งต้นฉบับ

สามารถส่งต้นฉบับผลงานออนไลน์ได้ที่ <https://ms.udru.ac.th/msjournals/> และ
สามารถติดต่อสอบถามเพิ่มเติมได้ที่

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
อาคาร 3 เลขที่ 64 ถนนทหาร ตำบลหมากแข้ง
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000
โทรศัพท์: 042-211040 ต่อ 1160 โทรสาร: 042-211069

MEMO

งานวิจัยและบริการวิชาการ
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
อาคาร 3 เลขที่ 64 ถนนทหาร ตำบลหมากแข้ง
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000
โทร : 042-211040 ต่อ 1160 โทรสาร : 042-211069
E-mail : ms@udru.ac.th
Website : <http://ms.udru.ac.th/msjournals>

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
www.udru.ac.th
042-211040